

АНАЛІЗ

СТАНУ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ НАСЕЛЕННЮ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.

**РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ
РІВНЯ ТА РІЗНОМАНІТНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ, ЩО НАДАЮТЬСЯ
У ВІДПОВІДЬ НА КРИЗУ ТА ВІДПОВІДНО ДО ПОТРЕБ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД,
СПРЯМОВАНИХ НА ПОКРАЩЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА РОЗВИТОК СИСТЕМИ
НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
У ЦІЛОМУ ТА З УРАХУВАННЯМ ПОТРЕБ МЕШКАНЦІВ 60 ГРОМАД ОБЛАСТІ**

Договір на надання Товарів та/або Послуг між
Програмою розвитку Організації Об'єднаних
Націй та Громадською організацією
«Український інститут соціальних досліджень
імені Олександра Яременка» у співпраці
з ГО «Ліга соціальних працівників України»
№ 0093127_UKR/2023/70

Цей аналіз підготовлено за результатами проведеного Громадською організацією «Ліга соціальних працівників України» дослідження у рамках пілотного проекту Програми ООН із відновлення та розбудови миру «Удосконалення системи соціальної роботи та надання соціальних послуг в 6 цільових областях проекту шляхом проведення аналізу стану організації та надання соціальних послуг у територіальних громадах цих регіонів, ідентифікації надавачів та визначення потреб задля цифровізації процесів».

Автори - упорядники:

Світлана Толстоухова – кандидатка педагогічних наук, доцент, заслужений працівник соціальної сфери, експертка проекту, аналітикиня з державного/муніципального адміністрування та соціальної роботи.

Ірина Пінчук – кандидатка педагогічних наук, заслужений працівник соціальної сфери, експертка проекту, аналітикиня з державного/муніципального адміністрування та соціальної роботи.

Наталія Виниченко – експертка проекту, аналітикиня з розвитку соціальних послуг, соціальної роботи у громаді.

Вікторія Галайдюк – доктор філософії (PhD) у галузі державного управління, експертка проекту, аналітикиня з розвитку соціальних послуг, соціальної роботи у громаді.

Оксана Стефанова – кандидатка наук з державного управління, експертка проекту, аналітикиня з розвитку соціальних послуг, соціальної роботи у громаді.

Ірина Сергієнко – експертка проекту, аналітикиня з розвитку соціальних послуг, соціальної роботи у громаді.

Валерія Вішталюк – редактор, магістр з соціальної роботи.

ЗМІСТ

Список умовних скорочень	04
Вступ	05
РОЗДІЛ I. Стан організації та надання соціальних послуг (за результатами кабінетного аналізу)	07
1.1. Профіль області	07
1.2. Соціально-демографічна характеристика населення області	10
1.3. Характеристика програмних документів щодо розвитку соціальних послуг у громадах області. Соціальні проблеми громад та чинники, що їх обумовлюють	22
1.4. Стан організації системи соціального захисту населення, забезпечення прав дітей та надання соціальних послуг у громадах, відповідно до вимог чинного законодавства	28
1.5. Аналіз забезпечення базовими та спеціалізованими соціальними послугами вразливих груп населення у громадах	43
1.6. Характеристика кадрового, матеріально–технічного, фінансового забезпечення системи надання соціальних послуг на місцевому та регіональному рівнях	73
1.7. Інформування та комунікація з населенням громад	88
1.8. Стан проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг у громадах	93
Розділ II. Рекомендації щодо впровадження інноваційних рішень для підвищення рівня та різноманітності послуг, що надаються у відповідь на кризу та відповідно до потреб ТГ, спрямованих на покращення соціальної роботи та розвиток системи надання соціальних послуг для області в цілому, з урахуванням потреб мешканців 60 ТГ області	99
2.1 Удосконалення місцевих політик	99
2.2 Удосконалення системи управління та адміністрування у сфері надання соціальних послуг на місцевому та регіональному рівнях	100
2.3 Розвиток мережі надавачів соціальних послуг усіх форм власності	103
2.4 Розвиток пріоритетних видів соціальних послуг для жителів регіону, в тому числі комплексних спеціалізованих соціальних послуг (з урахуванням результатів визначення потреб)	104
2.5 Кадрове забезпечення системи надання соціальних послуг	107
2.6 Підвищення кваліфікації працівників, які надають соціальні послуги	108
2.7 Посилення комунікації з жителями територіальних громад з метою підвищення їх обізнаності щодо соціальних послуг, їх змісту, порядку та умов їх надання	109
2.8. Цифровізація процесу визначення потреб населення у соціальних послугах та надання соціальних послуг, зокрема, шляхом запровадження та використання Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг на місцевому, регіональному та національному рівнях	110
2.9. Матеріально-технічне забезпечення комунальних надавачів соціальних послуг	111

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

КУ	комунальна установа
ТГ	територіальна громада
ЦСС	центр соціальних служб
КМУ	Кабінет Міністрів України
ОВА	обласна військова адміністрація
ЦНАП	Центр надання адміністративних послуг
ФСР	фахівець із соціальної роботи
ДБН	державні будівельні норми
Нацсоцслужба	Національна соціальна сервісна служба України
ГУ НСССУ	Головне управління Національної соціальної сервісної служби України в Полтавській області
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики України
ТЦСО	територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)
ЦНСП	центр надання соціальних послуг

ВСТУП

В Україні закладено конституційні засади місцевого самоврядування, ратифіковано Європейську хартію місцевого самоврядування, прийнято ряд базових нормативно-правових актів, які створюють правові та фінансові основи діяльності органів місцевого самоврядування¹.

Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальних органів виконавчої влади в Україні передбачає передачу більшості повноважень, у тому числі з планування політики регіонального розвитку, до компетенції регіональних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Відповідно, у контексті децентралізації, питання щодо планування та впровадження заходів із соціального захисту населення регіону, зокрема організації та надання соціальних послуг населенню, як складової політики регіонального розвитку, стали одними із пріоритетних завдань місцевих органів виконавчої влади.

Але, на шляху переходу до децентралізованої моделі, ТГ потребують підтримки, в тому числі і у розбудові базової інституційної спроможності, плануванні, організації, адмініструванні, моніторингу та оцінки якості соціальних послуг.

➤ **Методологія**

Аналіз стану організації та надання соціальних послуг у Полтавській області (далі – Аналіз) проводився у період з 01 жовтня до 10 листопада 2023 року.

Аналіз підготовлено з метою представлення результатів стану організації та надання соціальних послуг у Полтавській області, ідентифікації надавачів та визначення потреб задля цифровізації процесів та подальшої розробки рекомендацій, спрямованих на вдосконалення соціальної роботи та розвиток системи надання соціальних послуг для задоволення потреб, зниження рівня незадоволеного попиту на соціальні послуги для Полтавської області в цілому (з урахуванням потреб мешканців 60 ТГ Полтавської області).

Для реалізації мети Аналізу були визначені такі взаємопов'язані завдання:

- аналіз стану надання соціальних послуг мешканцям Полтавської області та відповідності організаційної структури ТГ з питань соціального захисту населення системі надання соціальних послуг до вимог чинного законодавства шляхом аналізу документів, даних з відкритих джерел, Google-опитувань щодо організації та надання соціальних послуг у регіоні та в 60 ТГ Полтавської області;
- створення регіональних робочих груп для планування та розвитку системи надання соціальних послуг в Полтавській області. При формуванні складу робочої групи враховано принципи партисипативності та гендерної рівності;
- підготовка рекомендацій щодо впровадження інноваційних рішень для підвищення рівня та різноманітності послуг, що надаються у відповідь на кризу та відповідно до потреб ТГ, спрямованих на покращення соціальної роботи та розвиток системи надання соціальних послуг для Полтавської області у цілому (з урахуванням потреб мешканців 60 ТГ Полтавської області).

Аналіз стану організації та надання соціальних послуг у Полтавській області здійснено із використанням методу кабінетного аналізу (кабінетного дослідження), шляхом пошуку, систематизації, узагальнення та аналізу інформації з відкритих джерел:

- наявних статистичних даних;
- нормативно-правових актів, програмних документів соціального розвитку;
- соціального паспорту ТГ із соціально-демографічними даними;
- структури та штатного нормативу надавачів соціальних послуг;
- розпоряджень/наказів, що стосуються створення та роботи робочих груп;
- звітів про результати проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг;
- бюджетів фінансування соціальних послуг;

¹Конвенція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р)

- внутрішніх документів надавачів соціальних послуг (положень, посадових інструкцій, розпорядчих документів, що регламентують навантаження на працівників надавачів соціальних послуг);
- аналітичних документів (звітів про результати проведення визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/ТГ у соціальних послугах (за наявністю);
- розпоряджень/наказів, що стосуються створення та роботи робочої групи;
- інтернет-ресурсів профільних органів центральної і місцевої влади, органів місцевого самоврядування;
- матеріалів неурядових організацій, публікацій у засобах масової інформації;
- відповідей на запити стосовно досліджуваної проблематики тощо.

З метою отримання необхідних даних було розроблено і надіслано до органів місцевої влади і органів місцевого самоврядування 12 форм (запитів) на отримання інформації для проведення кабінетного аналізу (кабінетного дослідження) щодо:

- стану організації та надання соціальних послуг у ТГ - (форма 1);
- соціально-демографічної характеристики області (ТГ) - (форма 1);
- соціально-демографічної характеристики (область) - (форма 2.1);
- стану забезпечення базовими та іншими соціальними послугами (ТГ) - (форма 3);
- стану забезпечення базовими та іншими соціальними послугами (область) - (форма 3.1);
- стану фінансування сфери соціальних послуг (громада) - (форма 4);
- стану фінансування сфери соціальних послуг (область) - (форма 4.1);
- надавачів соціальних послуг - (форма 5);
- стану виконання повноважень регіонального структурного підрозділу соціального захисту населення у сфері надання соціальних послуг, проведення соціальної роботи - (форма 6);
- діяльності ГУ НСССУ - (форма 7);
- діяльності обласної Служби у справах дітей - (форма 8);
- діяльності обласного Центру соціальних служб - (форма 9).

Аналіз стану організації та надання соціальних послуг у Полтавській області здійснювався у 2 етапи.

У рамках реалізації 1 етапу Полтавською областю, за технічної підтримки Громадської організації «Ліга соціальних працівників України», здійснено збір статистичної інформації, адміністративних даних та аналітичних матеріалів щодо стану надання соціальних послуг мешканцям Полтавської області у цілому та у 60 ТГ Полтавської області.

Під час реалізації 2 етапу Громадською організацією «Ліга соціальних працівників України» було здійснено аналіз стану організації та надання соціальних послуг, зокрема, проведено аудит та інвентаризацію ресурсів, наявних статистичних даних, нормативно-правових актів, програмних документів соціального розвитку, соціальних паспортів ТГ Полтавської області із соціально-демографічними даними, звітів про результати проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг, бюджетів фінансування соціальних послуг, внутрішніх документів надавачів соціальних послуг (положень, посадових інструкцій, розпорядчих документів, що регламентують навантаження на працівників надавачів соціальних послуг), аналітичних документів (звітів про результати проведення визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/ТГ у соціальних послугах (за наявністю), розпоряджень/наказів, що стосуються створення та роботи робочої групи, інтернет-ресурсів профільних органів центральної і місцевої влади, органів місцевого самоврядування, матеріалів неурядових організацій, публікацій у засобах масової інформації, відповідей на запити стосовно досліджуваної проблематики та було підготовлено аналітичний звіт «Аналіз стану організації та надання соціальних послуг населенню у Полтавській області».

Збір, зберігання та аналіз даних Аналізу базувалися на дотриманні етичних стандартів і захисті прав учасників аналізу, на добровільності, анонімності та конфіденційності. Матеріали дослідження не містили персональних даних, які дозволяли б ідентифікувати особу респондента. Респонденти та учасники/ці дали усну поінформовану згоду на участь у аналізі. Розробка дослідницького інструментарію, проведення дослідження базувалося на принципах гендерної чуйності та концепті надання гендерно чутливих послуг на рівні Полтавської області.

З метою підготовки та узгодження рекомендацій щодо розбудови системи надання соціальних послуг у Полтавській області створено робочу групу із залученням представників зацікавлених сторін професійної

спільноти. Кількісний і якісний склад робочої групи затверджено розпорядженням голови Полтавської обласної військової адміністрації.

➤ Структура звіту

Звіт складається із двох Розділів.

Розділ I складається з восьми підрозділів, зокрема:

У підрозділах 1.1 та 1.2 охарактеризовано профіль Полтавської області та гендерний профіль Полтавської області, проаналізовано та узагальнено дані щодо: адміністративно-територіального устрою, соціально-демографічної характеристики Полтавської області й тенденцій у ТГ Полтавської області;

У підрозділі 1.3 охарактеризовано програмні документи розвитку ТГ Полтавської області щодо розвитку соціальних послуг в громадах. Проаналізовано соціальні проблеми громад та чинники, що їх обумовлюють;

У підрозділі 1.4 охарактеризовано узагальнені дані щодо особливостей управління у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей та надання соціальних послуг; охарактеризовано основні підходи до адміністрування надання соціальних послуг; відслідковано практики використання інформаційних технологій та офісних програм для обробки і передавання документів заявників з питань соціального захисту населення до ЦНАП, ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг; проаналізовано Порядок визначення потреб населення територіальних громад у соціальних послугах та Порядок міжвідомчої взаємодії та співробітництва у ТГ Полтавської області; визначено механізми залучення недержавних надавачів у систему надання соціальних послуг у ТГ Полтавської області;

У підрозділі 1.5 представлено аналіз забезпечення базовими та спеціалізованими соціальними послугами вразливі групи населення у громадах, охарактеризовано пріоритетні вразливі категорії населення регіонального рівня та рівня ТГ; охарактеризовано перелік, обсяг соціальних послуг, що надаються та рівень охоплення даними послугами населення ТГ і їх відповідності потребам вразливих категорій населення, наявних та потенційних надавачів соціальних послуг у громадах;

У підрозділі 1.6 надано характеристику та проведено аналіз кадрового, матеріально-технічного, фінансового забезпечення системи надання соціальних послуг на місцевому та регіональному рівнях;

У підрозділах 1.7 та 1.8 проаналізовано механізми інформування та комунікації з населенням громад, зокрема, особливості законодавчих підстав щодо здійснення виконавчим органам сільських, селищних, міських рад повноваження щодо інформування населення про перелік соціальних послуг, їхній зміст і порядок їх надання та аналіз стану виконання таких повноважень у 60 ТГ Полтавської області, визначено основні підстави щодо проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг у ТГ Полтавської області.

Розділ II складається з дев'яти підрозділів і включає напрями діяльності та заходи щодо підготовки та впровадження інноваційних рішень для підвищення рівня та різноманітності послуг, що надаються у відповідь на кризу та відповідно до потреб мешканців громад, спрямованих на вдосконалення соціальної роботи та розвиток системи надання соціальних послуг для регіону у цілому (з урахуванням потреб кожної територіальної громади), що дасть можливість у майбутньому забезпечити незадоволений попит мешканців територіальних громад на соціальні послуги.

До кожного підрозділу Розділу 1 представлено загальні висновки.

РОЗДІЛ 1. Стан організації та надання соціальних послуг (за результатами кабінетного аналізу)

1.1. Профіль області

Полтавська область (Полтавщина) — область у центрі України, утворена 22 вересня 1937 року.

Розташована у середній частині Лівобережної України і, частково, на Правобережній Україні.

Обласний центр — місто Полтава.

Загальна площа території Полтавської області – 28,7 тис. км². Населення Полтавської області² – 1 311 142 осіб. Жінки складають більше половини населення області – 54,94 % (720 373 особи), чоловічого населення – 45,06 % (590 769). Міського населення – 781 503 особи, сільського – 529 639 осіб.

Адміністративно-територіальний устрій Полтавської області: Полтавська область складається з 4 районів згідно постанови Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-IX «Про утворення та ліквідацію районів».

Станом на 01.01.2023 налічується 60 територіальних громад: міських - 16, селищних - 20, сільських - 24 (див. табл. 1.1.1). Всього населених пунктів 1841.

Таблиця 1.1.1. Адміністративно-територіальний устрій Полтавської області

Райони	Всього ТГ у районі	Із них:			Кількість населених пунктів	Кількість населення (тис. осіб)
		Міські	Селищні	Сільські		
Кременчуцький	12	3	4	5	325	388 890
Лубенський	7	4	3	-	345	184 445
Миргородський	17	4	5	8	425	195 966
Полтавський	24	5	8	11	746	575 425

Демографічні дані щодо кількості старостинських округів, населених пунктів та чисельності населення/жінок наведені у таблиці 1.1.2.

Таблиця 1.1.2. Демографічні дані у розрізі ТГ

Назва громад	Кількість населених пунктів	Кількість населення (тис. осіб)		Кількість старостинських округів
		всього	Із них: к-сть жінок (тис. осіб)	
Білицька селищна територіальна громада	27	11,184	6,088	6
Білоцерківська сільська територіальна громада	29	5,8	3,0	5

² https://www.pl.ukrstat.gov.ua/main/stat_info/demo/demo1.htm

Великобагачанська селищна територіальна громада	29	11,3	6,0	6
Великобудищанська сільська територіальна громада	20	7,074	3,658	7
Великорублівська сільська територіальна громада	29	4,185	2,172	3
Великосорочинська сільська територіальна громада	21	7,256	4,047	6
Гадяцька міська територіальна громада	21	28,2	16,2	2
Глобинська міська територіальна громада	65	24,8	13,4	19
Гоголівська селищна територіальна громада	10	5,306	2,789	3
Горішньоплавнівська міська територіальна громада	15	53,702	28,731	2
Градизька селищна територіальна громада	28	15,375	8,129	7
Гребінківська міська територіальна громада	42	20,421	12,012	14
Диканьська селищна територіальна громада	57	17,884	9,496	10
Драбинівська сільська територіальна громада	16	3,9	2,0	3
Заводська міська територіальна громада	11	11,324	інформація відсутня	інформація відсутня
Зіньківська міська територіальна громада	84	23,86	12,525	16
Кам'янопотоківська сільська територіальна громада	11	13,152	7,363	0
Карлівська міська територіальна громада	17	20,292	11,009	4
Кобеляцька міська територіальна громада	63	26,7	14,7	9
Козельщинська селищна територіальна громада	63	12,2	6,4	0
Коломацька сільська територіальна громада	11	4,957	2,631	0
Комишнянська селищна територіальна громада	35	8,253	3,974	6
Котелевська селищна територіальна громада	10	14,4	7,9	3
Краснолуцька сільська територіальна громада	19	3,719	1,966	4
Кременчуцька міська територіальна громада	5	220,6	119,5	1
Ланнівська сільська територіальна громада	11	7,354	3,386	4
Лохвицька міська територіальна громада	50	22,187	11,819	12
Лубенська міська територіальна громада	63	67,5	44,5	11
Лютенська сільська територіальна громада	12	5,03	2,6	3
Мартинівська сільська територіальна громада	9	3,9	2,1	2
Мачухівська сільська територіальна громада	27	6,974	3,602	4
Машівська селищна територіальна громада	21	11,927	6,24	7
Миргородська міська територіальна громада	37	48,8	26	0
Михайлівська сільська територіальна громада	14	5,98	3,225	6
Нехворощанська сільська територіальна громада	10	4,935	2,722	2
Новогалещинська селищна територіальна громада	18	4,631	2,500	3
Новооржицька селищна територіальна громада	31	9,36	5,8	7
Новосанжарська селищна територіальна громада	48	23,733	12,953	4
Новоселівська сільська територіальна громада	34	5,315	2,825	0
Оболонська сільська територіальна громада	21	5,6	2,9	1
Омельницька сільська територіальна громада	20	4,838	2,529	3
Опішнянська селищна територіальна громада	31	8,46	3,869	3
Оржицька селищна територіальна громада	34	15,2	8,1	15
Петрівсько-Роменська сільська територіальна громада	10	4,569	2,418	3
Пирятинська міська територіальна громада	46	29,711	16,638	17

46	Піщанська сільська територіальна громада	23	17,372	9,287	6
47	Полтавська міська територіальна громада	56	305,539	Інформація відсутня	10
48	Пришибська сільська територіальна громада	13	2,947	1,876	2
49	Решетилівська міська територіальна громада	85	25,784	13,655	8
50	Ромоданівська селищна територіальна громада	7	5,556	3,2	1
51	Семенівська селищна територіальна громада	43	17,1	9,9	5
52	Сенчанська сільська територіальна громада	23	7,44	3,87	4
53	Сергіївська сільська територіальна громада	13	2,553	1,153	2
54	Скороходівська селищна територіальна громада	22	8,781	3,985	4
55	Терешківська сільська територіальна громада	33	10,911	5,704	2
56	Хорольська міська територіальна громада	93	31,622	18,241	10
57	Чорнухинська селищна територіальна громада	37	10,4	5,394	7
58	Чутівська селищна територіальна громада	29	12,9	6,9	7
59	Шишацька селищна територіальна громада	71	18,9	10,3	13
60	Щербанівська сільська територіальна громада	15	17,756	9,232	0

З приєднанням нових сільських територій у новостворених громадах виникла додаткова потреба в організації та наданні соціальних послуг у сільській місцевості і переважно особам похилого віку, особам/дітям з інвалідністю, сім'ям в СЖО. При цьому, у шести територіальних громадах **старостинські округи не створювалися**, хоча до їх складу входять від 11 до 63 населених пунктів. Відповідно в цих громадах відсутні посади старости, а також не створювалися віддалені робочі місця, на яких би працювали фахівці із соціальної роботи.

Також слід зазначити, що 18 із 60 громад є **малочисельними**, тобто з кількістю мешканців менше ніж 6 тис. осіб.

У складі області **16 міст**, з яких шість — Гадяч, Горішні, Плавні, Кременчук, Лубни, Миргород та Полтава — обласного підпорядкування (див. табл. 1.1.3) та 10 міст районного значення: Глобине, Гребінка, Зіньків, Карлівка, Кобеляки, Лохвиця, Пирятин, Хорол, Заводське, Решетилівка.

Полтавська область займає друге місце в Україні за кількістю сільських населених пунктів, з 1841 населених пунктів – сільських 1805.

Таблиця 1.1.3. Найбільші населені пункти

Міста обласного значення	Територія, тис. км ²	Райони	Міста	
			всього	у тому числі обласного значення
Полтавська область	28750,68	4	16	6
м. Полтава	103,81			1
м. Гадяч	18,28			1
м. Горішні Плавні	173,87			1
м. Кременчук	95,86			1
м. Лубни	30,55			1
м. Миргород	28,97			1

Державну виконавчу владу в області представлено Полтавською обласною військовою адміністрацією, самоврядування – Полтавською обласною радою.

Поштові реквізити Полтавської обласної військової адміністрації та Полтавської обласної ради: вулиця Соборності, будинок 45, м. Полтава, 36014.

1.2. Соціально-демографічна характеристика населення області

Відповідно до Закону України від 17 січня 2019 року № 2761-VIII «Про соціальні послуги» до повноважень рад територіальних громад належить ряд завдань, в т. ч. визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах, здійснення заходів для виявлення вразливих груп населення та осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах тощо.

Місцеві органи соціального захисту населення щороку, мають здійснювати визначення потреб населення у соціальних послугах для планування заходів щодо їх надання на короткостроковий період шляхом збору, узагальнення та аналізу даних за відповідними формами (пункт 1 розділу III наказу Міністерства соціальної політики від 19.04.2023 № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах»). Також один раз на три роки у період з 01 січня до 15 червня, територіальним громадам слід здійснювати збирання, узагальнення та аналіз даних щодо соціально-демографічної ситуації у територіальній громаді та кількості осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення за відповідною формою (пункт 1 розділу II даного наказу). Ці дані в розрізі старостинських округів з гендерно дезагрегованими даними можуть міститися у загальному Паспорті громади або викладені окремо в Соціальному Паспорті громади.

Паспорт громади має систематизувати дані, що характеризують актуальну інформацію про ресурси та соціальні особливості громади, адміністративно-територіальний устрій, демографічний стан, гендерні аспекти, рівень зайнятості/безробіття, інфраструктури, житлово-комунальне господарство, громадські та релігійні організації, місцеве самоврядування та бюджет, а також ризики, з якими стикаються мешканці громади.

Ці документи є дієвими інструментами для якісного планування розвитку громади та соціальних послуг, вирішення проблемних питань, залучення інвесторів, грантодавців, донорів. Паспорт затверджується розпорядчим документом та розміщується на офіційному сайті громади.

Джерелом аналізу соціально-демографічних даних населення Полтавської області стали отримані від громад 59 Анкет (гугл-опитування) (окрім Заводської міської територіальної громади) та 59 заповнених Форм № 2 (окрім Семенівської міської територіальної громади) за підписами керівників громад Полтавської області.

Узагальнену інформацію³ для проведення кабінетного аналізу було підготовлено Департаментом соціального захисту населення Полтавської обласної військової адміністрації.

Кожною громадою були надані дані щодо кількості категорій осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах та отримують соціальні послуги за місцем проживання (див. табл. 1.2.1).

³ Аналіз соціально-демографічних даних станом на 01.01.2023 у Полтавській області здійснено на підставі заповнених кожною громадою даних та зведеної інформації по області (форма 2.1), яка надана Департаментом соціального захисту Полтавської ОВА

Таблиця 1.2.1. Дані щодо кількості категорій вразливих груп населення у розрізі ТГ

№	Назва ТГ	Кількість категорій вразливих груп населення, по яких зібрано дані у ТГ
1	Драбинівська сільська територіальна громада	41
2	Кременчуцька міська територіальна громада	30
3	Лубенська міська територіальна громада	30
4	Горішньоплавнівська міська територіальна громада	27
5	Диканьська селищна територіальна громада	26
6	Шишацька селищна територіальна громада	26
7	Полтавська міська територіальна громада	25
8	Кобеляцька міська територіальна громада	24
9	Пирятинська міська територіальна громада	24
10	Козельщинська селищна територіальна громада	23
11	Чутівська селищна територіальна громада	23
12	Зіньківська міська територіальна громада	23
13	Лохвицька міська територіальна громада	23
14	Опішнянська селищна територіальна громада	22
15	Кам'янопотоківська сільська територіальна громада	21
16	Хорольська міська територіальна громада	21
17	Котелевська селищна територіальна громада	21
18	Омельницька сільська територіальна громада	20
19	Білоцерківська сільська територіальна громада	20
20	Чорнухинська селищна територіальна громада	19
21	Миргородська міська територіальна громада	18
22	Машівська селищна територіальна громада	18
23	Великобагачанська селищна територіальна громада	18
24	Оржицька селищна територіальна громада	18
25	Глобинська міська територіальна громада	17
26	Щербанівська сільська територіальна громада	17
27	Краснолуцька сільська територіальна громада	17
28	Ланнівська сільська територіальна громада	17
29	Решетилівська міська територіальна громада	16
30	Коммшнянська селищна територіальна громада	16
31	Мачухівська сільська територіальна громада	16
32	Мачухівська сільська територіальна громада	16
33	Нехворощанська сільська територіальна громада	16
34	Великобудищанська сільська територіальна громада	15
35	Петрівсько-Роменська сільська територіальна громада	15
36	Піщанська сільська територіальна громада	15
37	Пришибська сільська територіальна громада	14
38	Гребінківська міська територіальна громада	14
39	Новооржицька селищна територіальна громада	14
40	Новоселівська сільська територіальна громада	14
41	Оболонська сільська територіальна громада	14
42	Мартинівська сільська територіальна громада	14
43	Сенчанська сільська територіальна громада	14

44	Білицька селищна територіальна громада	12
45	Терешківська сільська територіальна громада	11
46	Великосорочинська сільська територіальна громада	11
47	Лютенська сільська територіальна громада	11
48	Михайлівська сільська територіальна громада	11
49	Сергіївська сільська територіальна громада	10
50	Градизька селищна територіальна громада	10
51	Скороходівська селищна територіальна громада	10
52	Новосанжарська селищна територіальна громада	10
53	Ромоданівська селищна територіальна громада	9
54	Гоголівська селищна територіальна громада	8
55	Великорублівська сільська територіальна громада	8
56	Новогалещинська селищна територіальна громада	8
57	Гадяцька міська територіальна громада	7
58	Карлівська міська територіальна громада	5
59	Заводська міська територіальна громада	4
60	Семенівська селищна територіальна громада	0

У багатьох територіальних громадах відсутня інформація в повному обсязі щодо кількості осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах.

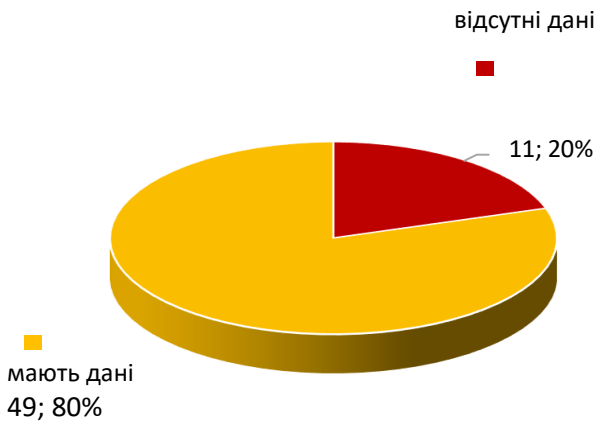
Таким чином, слід зазначити, що у деяких **територіальних громадах робота щодо збирання, узагальнення та аналізу** даних щодо кількості осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення, **ведеться не систематично.**

При цьому, майже в усіх громадах Полтавської області зібрано дані з наступних категорій осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення, а саме:

- сім'ї, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям;
- внутрішньо переміщені особи;
- діти, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах;
- діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування;
- особи з числа учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Україні;
- особи похилого віку.

Більш детальний аналіз показав наступне:

- ✓ облік осіб/сімей категорії «сім'ї, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» ведеться у 49 громадах області (див. рис. 1.2.1);

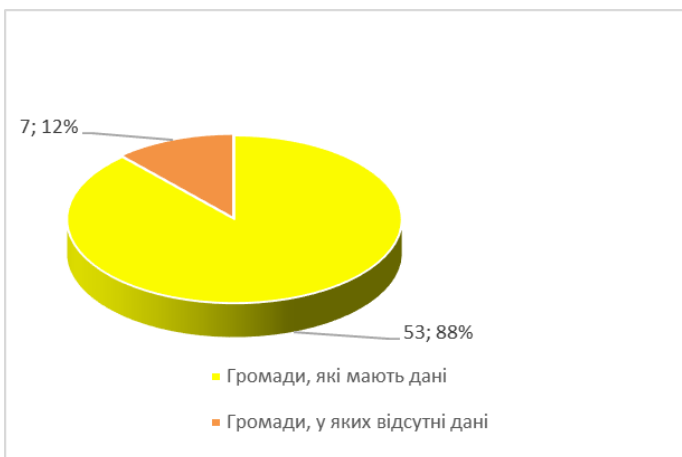

Дані відсутні у ТГ:

Великоріблівській, Гоголівській, Градизькій, Заводській, Карлівській, Коломацькій, Краснолуцькій, Михайлівській, Полтавській, Семенівській, Скороходівській

Рисунок 1.2.1. Дані щодо обліку осіб категорії «Сім'ї, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»

- ✓ облік осіб/сімей категорії «внутрішньо переміщені особи» ведеться у 53 ТГ (див. рис. 1.2.2);

Дані відсутні у ТГ:

Білецькій, Великорублівській, Заводській, Карлівській, Полтавській, Ромоданівській, Семенівській

Рисунок 1.2.2. Дані щодо обліку осіб категорії «внутрішньо переміщені особи»

- ✓ облік осіб/сімей категорії «Особи з числа учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Україні» ведеться у 44 ТГ (див. рис. 1.2.3);

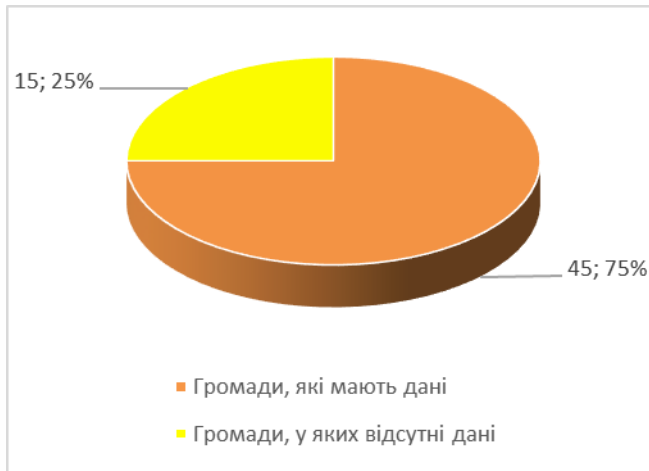
Дані відсутні у ТГ:

Великорублівській, Гадяцькій, Глобинській, Гоголівській, Заводській, Карлівській, Коломацькій, Новогалящинській, Оболонській, Оржицькій, Піщанській, Полтавській,

Ромоданівській, Семенівській, Сергіївській, Хорольській

Рисунок 1.2.3. Дані щодо обліку осіб категорії «Особи з числа учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Україні»

- ✓ облік осіб/сімей категорії «Особи похилого віку» ведеться у 45 громадах області (див. рис. 1.2.4).

Дані відсутні у ТГ:

Великорублівській, Гоголівській,
Гребінківській, Заводській,
Кам'янопотоківській, Карлівській,
Коломацькій, Новогаleshинській, Оржицькій,
Решетилівській, Ромоданівській,
Полтавській, Семенівській, Сенчанській,
Терешківській

Рисунок 1.2.4. Дані щодо обліку осіб категорії «Особи похилого віку»

- ✓ облік осіб/сімей категорії «Діти, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах» ведеться в усіх у ТГ.

Слід зазначити, що в не в усіх ТГ здійснюється повний облік даних осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення. Є окремі категорії осіб/сімей, облік яких ведеться лише однією ТГ (наприклад: «Біженці, особи, які потребують додаткового або тимчасового захисту»), а збір даних категорії «Особи, які постраждали від домашнього насильства» здійснюється у 45 ТГ. Тобто, у кожній ТГ наявні різні дані щодо категорій осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення (див. рис. 1.2.5).

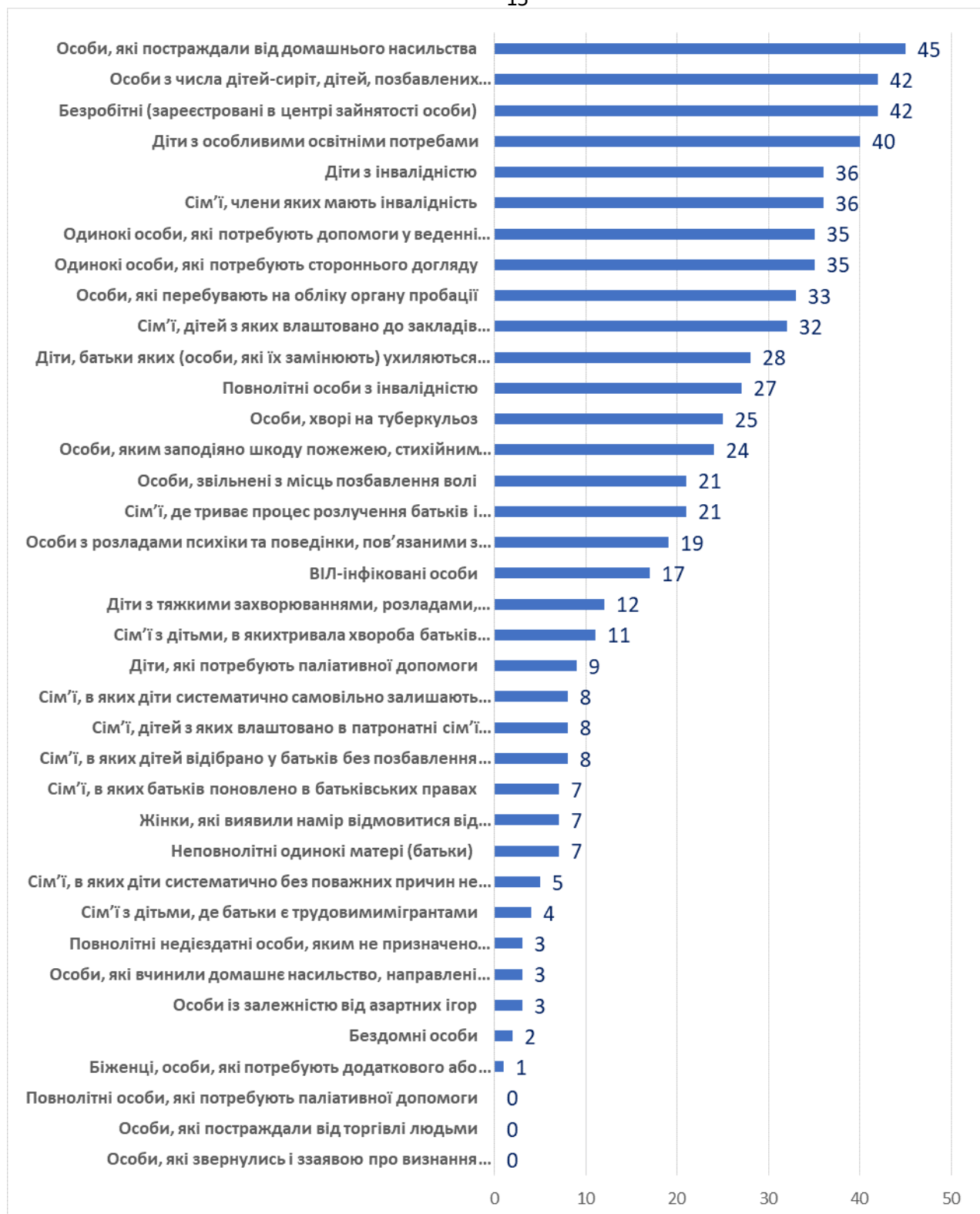

Рисунок 1.2.5. Дані щодо обліку в громадах категорій осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення

Сучасна демографічна ситуація в Полтавській області⁴ склалася під впливом розвитку інфраструктури населених пунктів громади, природного та механічного руху населення.

Станом на 01.01.2023 р. чисельність наявного населення Полтавської області становить 1311142 особи, в т. ч. міського – 781 503 особи, сільського 529 639 осіб (див. рис. 1.2.6). Питома вага у загальній чисельності населення: міського склала 59,6 % (по Україні – 69,41 %), сільського населення – 40,4 % (по Україні – 30,59 %).

⁴ Дані можуть бути некоректними через відсутність відповідних даних у всіх територіальних громадах Полтавської області

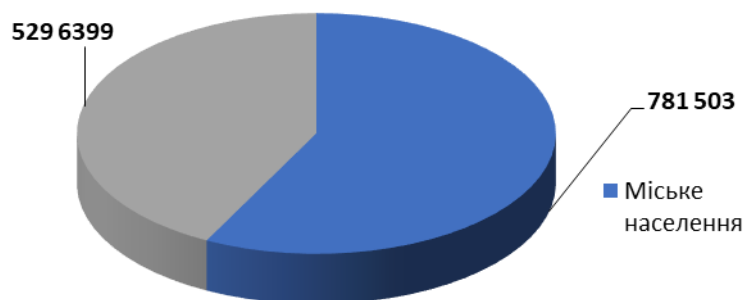

Рисунок 1.2.6. Розподіл населення за місцем проживання

Демографічна ситуація в Полтавській області містить ризики для майбутнього розвитку її територій, що пов'язано, головним чином, зі скороченням природного приросту⁵ населення, незбалансованістю у співвідношенні між чоловіками та жінками, диспропорцією вікових груп (див. рис. 1.2.7), що є стримуючим фактором у режимі відтворення населення та поступово призводить до скорочення чисельності осіб працездатного віку, і складає лише 44,79% (587 370 осіб).

При цьому працюючих 402 566 осіб (68 %), а безробітних, що зареєстровані у центрі зайнятості – 23 524 особи (4 %), із них: жінок - 15 856, чоловіків – 7 668. Майже 28 % працездатного населення не зайняте.

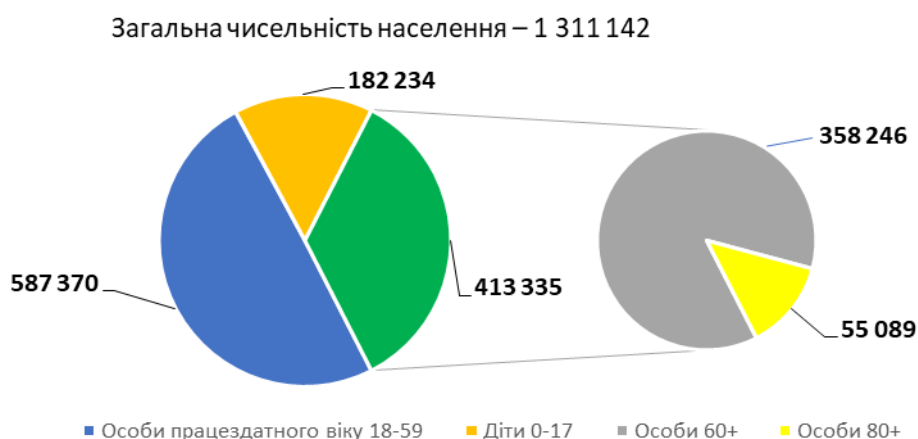

Рисунок 1.2.7. Розподіл населення за віком

В області з населенням 1 311 142 особи, жіночого населення – 720 373 особи, чоловічого населення – 590 769 осіб.

Слід зазначити, що в структурі населення Полтавської області жіноче населення майже на 10 % перевищує чоловіче, як серед міського, так і серед сільського населення та по всім віковим групам (див. рис. 1.2.8). Особливо у віковій групі 60–80 років частка чоловіків значно зменшується.

⁵ Дані можуть бути некоректними через відсутність відповідних даних у всіх територіальних громадах Полтавської області

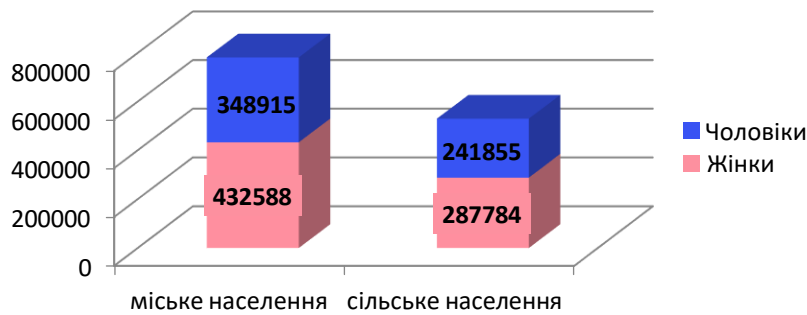

Рисунок 1.2.8. Гендерний розподіл населення Полтавської області

У структурі загальної чисельності населення Полтавської області частка дитячого населення у віці від 0 до 17 років складає 13,9 %. З 182234 дітей (див. табл. 1.2.2): дівчат – 93653, хлопців – 88581.

Вікова структура населення свідчить про регресивний тип відтворення поколінь.

Таблиця 1.2.2. Дані щодо дитячого населення

Кількість дитячого населення - 182 234 (дівчат 93 653)	
Діти у віці від 0 до 1 року	7 365
Діти у віці 1–2 роки	9 613
Діти у віці 3–5 років	31 618
Діти молодшого шкільного віку (6–10 років)	56 859
Діти середнього шкільного віку (11–15 років)	56 901
Діти старшого шкільного віку (16–17 років)	19 878
Чисельність осіб у віці 14–35 років	128 203

Майже третю частину населення області (31,52 % від загальної чисельності населення) складають люди старшого віку – 413 335 осіб, з них: 60+ – 358 246 осіб, у віці 80 років і старше – 55 089 осіб. З IV, V групою рухової активності – 5 942. Кількість одиноких осіб, які потребують стороннього догляду – 19 857.

Зокрема, спостерігається стійкий період демографічного старіння сільського населення, що виражається у зростанні чисельності осіб, старшого віку.

В обох вікових групах 60+ і 80+ значно переважає чисельність жінок (див. рис.1.2.9) і складає – 264 103 (відповідно 227 685 та 36 418) (63,9 %), чоловіків – 149 232 (відповідно 130 561 та 18 671) (36,1 %).

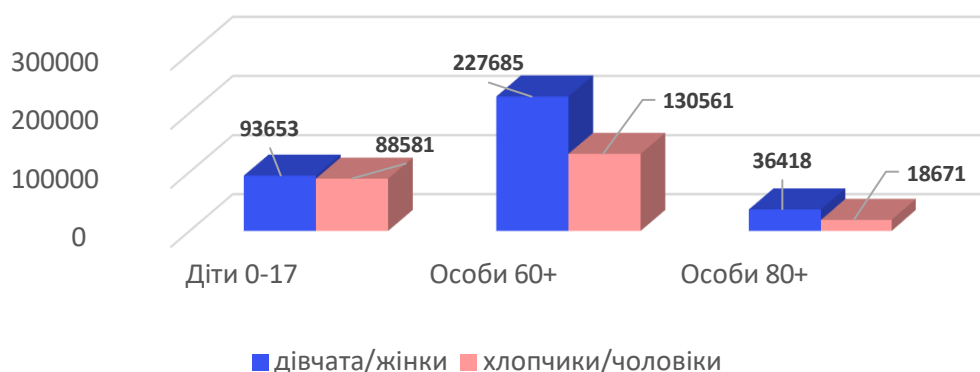

Рисунок 1.2.9. Гендерно-демографічна структура населення ТГ

Динаміка чисельності наявного населення за останні 5 років свідчить про його скорочення. Основною проблемою демографічної ситуації є тенденція до зменшення народжуваності, що зумовлено низкою економічних та соціальних причин. Так у 2022 році кількість померлих втричі більша ніж народжених (див. табл. 1.2.3).

Таблиця 1.2.3. Природний приріст населення за 2022 рік

Кількість народжених	6 846
Кількість померлих	18 954
Кількість померлих дітей у віці до 1 року	28

В усіх містах та районах області внаслідок перевищення кількості померлих над кількістю народжених спостерігається скорочення чисельності населення. Тенденція зниження народжуваності⁶ спостерігається, починаючи з 2014 року (див. табл. 1.2.4), певним чином, у зв'язку із розв'язанням воєнного конфлікту на Сході країни та Російською збройною агресією проти України, економічною кризою, різким зниженням рівня життя і доходів широких верств населення, невпевненістю громадян в майбутньому тощо.

Таблиця 1.2.4. Тенденції зниження народжуваності в 2014-2018 рр.

	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
Кількість живонароджених	10,0	9,3	8,7	7,8	7,2
Кількість померлих	17,1	17,0	17,1	16,5	16,8
Природний приріст (+, -)	- 7,1	- 7,7	- 8,4	- 8,7	- 9,6

Міграція населення є наступним чинником формування чисельності населення. У зв'язку із розв'язанням воєнного конфлікту на Сході країни та Російською збройною агресією проти України, розпочалася евакуація, переміщення населення в інші регіони України, за кордон тощо.

Міграційний приріст спостерігається за рахунок внутрішньо переміщених осіб, тенденція збільшення у містах Полтаві, Кременчуці, Лубнах та всіх районах – Кременчуцькому, Лубенському, Полтавському та Миргородському.

Викликом для ТГ стала адаптація та соціальна інтеграція внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у місцеві громади. Надано прихисток майже 218 216 внутрішньо переміщеним особам, серед яких є особи з інвалідністю. Слід відмітити, що кількість внутрішньо переміщених осіб в області складає 15,5 %. Гендерно дезагреговані дані ВПО відсутні.

В області проживає 10 506 осіб з числа учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, брали участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та **4 дітини (дані потребують уточнення)**⁷, батьки або один із батьків яких загинули внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України.

Сімей, в яких діти виховуються неповнолітніми самотніми матерями (батьками) – 14 (дані надані 7 громадами).

Кількість осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах наведено у рисунку 1.2.10.

⁷ Стратегія розвитку Полтавської області на 2021–2027 роки, <https://poda.gov.ua/documents/138471>

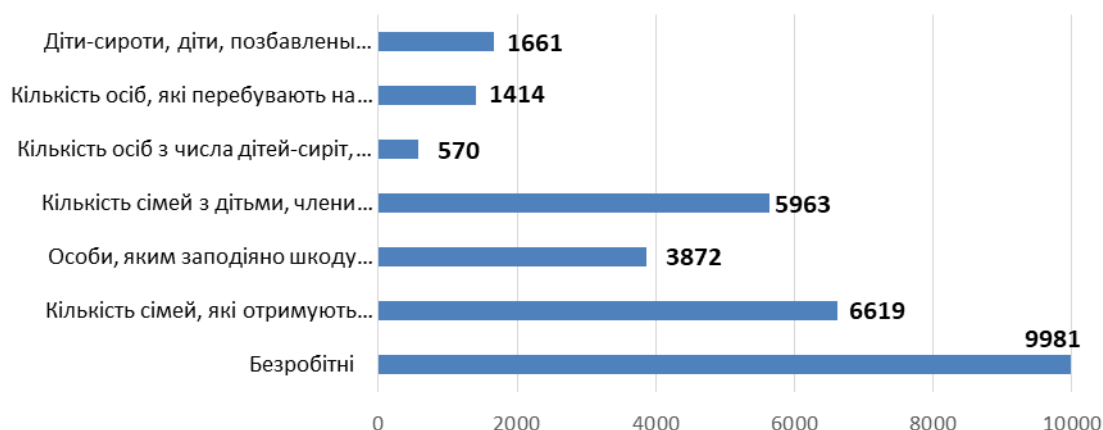

Рисунок 1.2.10. Кількість осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах

Кількість дітей-сиріт, дітей, позбавлені батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах та дітей, влаштованих до закладів інституційного догляду та виховання дітей⁸ наведено у таблиці 1.2.5.

Таблиця 1.2.5. Дані щодо кількості дітей вразливих категорій

Категорія	Кількість	Кількість ТГ, які надали інформацію
Кількість дітей, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах	1554	57 ТГ
Діти, батьки яких (особи, які їх замінюють) ухиляються від виконання своїх обов'язків	655	
Кількість сімей, у яких дітей відібрано у батьків без позбавлення їх батьківських прав на підставі рішення суду	23	8 ТГ
Кількість сімей, з яких дітей влаштовано в сім'ї патронатних вихователів	12	8 ТГ
Кількість сімей, у яких батьків поновлено в батьківських правах	72	7 ТГ
Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	1976	
Сім'ї, діти з яких влаштовані до закладів інституційного догляду та виховання дітей	185	32 ТГ

Кількість складених адміністративних протоколів, передбачених статтею 184 (Невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей) Кодексу України про адміністративні правопорушення – 444 (дані надані 28 ТГ).

Кількість осіб, які постраждали від домашнього насильства – 1536, із них: жінки -1602, чоловіки – 123, діти – 229 (дані надані 45 ТГ). Кількість осіб, які перебувають на профілактичному обліку у зв'язку з вчиненням домашнього насильства – 1177 (дані надані 41 ТГ).

Слід зазначити, що лише 4 особи (чоловіки) із 1177, які вчинили домашнє насильство були направлені для проходження програми для кривдників.

⁸ Аналіз соціально-демографічних даних станом на 01.01.2023 р. по Полтавській області здійснено на підставі заповнених кожною громадою даних та зведеної інформації по області (форма 2.1), яка надана Департаментом соціального захисту Полтавської ОВА

Кількість сімей, у яких діти систематично самовільно залишають місце проживання – 14 (дані надані 8 ТГ).

Сім'ї, в яких діти систематично без поважних причин не відвідують заклади освіти – 20 (дані надані 5 ТГ).

У зв'язку з деінституціалізацією дитячих інтернатних закладів, пріоритетними в короткостроковій перспективі повинні стати потреби дітей, які перебувають в інтернатних закладах та повертатимуться до ТГ, сімей, які виховують дітей з порушеннями розвитку або ризиком отримання таких порушень, зокрема в умовах воєнного стану, кількість таких сімей може бути збільшена.

Слід зазначити, що облік дітей з інвалідністю і повнолітніх осіб з інвалідністю також ведеться не у всіх ТГ, гендерно дезагреговані дані цієї категорії відсутні (див. табл. 1.2.6).

Таблиця 1.2.6. Дані щодо кількості дітей/осіб з інвалідністю

Категорія	Кількість	Кількість ТГ, які надали інформацію
Кількість дітей з інвалідністю	3524	36 ТГ
Кількість дітей з тяжкими захворюваннями, розладами, травмами, станами (у тому числі до встановлення інвалідності)	202	12 ТГ
Кількість дітей, які потребують паліативного догляду	94	9 ТГ
Кількість дітей з особливими освітніми потребами	2119	40 ТГ
Кількість повнолітніх осіб з інвалідністю, причиною якої є	24667	27 ТГ
Кількість повнолітніх недездатних осіб, яким не призначено опікуна	33	3 ТГ

Інформація щодо кількості дітей з інвалідністю, які потребують раннього втручання, реабілітації в ТГ Полтавської області відсутня.

Слід відмітити, що у громадах Полтавської області проживає певна кількість ВІЛ-інфікованих осіб, осіб, хворих на туберкульоз, осіб з розладами психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням усіх груп психоактивних речовин, осіб із залежністю від азартних ігор, дітей з розладами психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням наркотичних речовин, дітей з розладами психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням алкоголю (див. табл. 1.2.7).

Таблиця 1.2.7. Дані щодо кількості дітей/осіб з вадами здоров'я

Категорія	Кількість	Кількість ТГ, які надали інформацію
Кількість ВІЛ-інфікованих осіб	1 076 (538 жінки, 517 чоловіків, 21 дитина)	17 ТГ
Кількість осіб, хворих на туберкульоз	1 010 (334 жінки, 664 чоловіка, 12 дітей)	25 ТГ
Кількість осіб з розладами психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням усіх груп психоактивних речовин	6 868	19 ТГ
Кількість осіб із залежністю від азартних ігор	933	3 ТГ

Висновки:

Отримані соціально-демографічні дані населення свідчить про те, що вагомий сегмент у структурі населення ТГ Полтавської області складають соціально-демографічні групи, вразливі у реалізації своїх прав та відповідно до законодавства потребують надання соціальних послуг.

Аналіз соціально-демографічних даних пільгових категорій вразливих груп населення та осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах кожної громади показав, що :

- у громадах є певні проблеми зі збором, узагальненням та аналізом даних щодо осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення
- жодною громадою Полтавської області не надано інформацію в повному обсязі щодо кількості осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах;
- відсутні гендерно дезагреговані дані;
- дані по деяким категоріям осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення не відповідають дійсності і потребують уточнення;

Відсутність соціально-демографічних даних у громадах області в подальшому унеможливить:

- ефективне планування розвитку громади;
- розвиток соціальних послуг;
- здійснення якісного аналізу стану надання соціальних послуг;
- якісного проведення оцінки потреб населення у соціальних послугах;
- можливість проведення заходів щодо соціальної підтримки вразливих груп населення та осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

1.3. Характеристика програмних документів щодо розвитку соціальних послуг у громадах області. Соціальні проблеми громад та чинники, що їх обумовлюють

Питання пріоритетності соціальних послуг в системі соціального захисту населення передбачає отримання об'єктивних даних (кількісних та якісних), необхідних для прийняття управлінських рішень щодо важливості певної потреби населення ТГ у соціальних послугах та їх вразливості, які повинні бути використані під час розробки стратегічних/програмних документів ТГ Полтавської області.

Статтею 27 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено власні повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку, до яких, зокрема, належать:

- підготовка програм соціально-економічного та культурного розвитку сіл, селищ, міст, цільових програм з інших питань самоврядування, подання їх на затвердження ради, організація їх виконання; подання раді звітів про хід і результати виконання цих програм;

- забезпечення складання балансів фінансових, трудових ресурсів, грошових доходів і видатків, необхідних для управління соціально-економічним і культурним розвитком відповідної території;

- подання до районних, обласних рад необхідних показників та внесення пропозицій до програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідно районів і областей, а також до планів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, розташованих на відповідній території, з питань, пов'язаних із соціально-економічним та культурним розвитком території, задоволенням потреб населення.

Стаття 11 Закону України «Про соціальні послуги» передбачає, щодо повноважень:

- Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій належать, зокрема, затвердження, забезпечення фінансування та виконання регіональних програм в частині забезпечення потреб осіб/сімей у соціальних послугах, розроблених за результатами визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах (частина третя);

- районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад міст обласного значення, рад об'єднаних територіальних громад належать, зокрема, затвердження, забезпечення фінансування та виконання регіональних програм в частині забезпечення потреб осіб/сімей у соціальних послугах, розроблених за результатами визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах (частина четверта).

Аналіз показав, що основними соціальними проблемами, які є актуальними у ТГ та які створюють чинники, що можуть зумовити складні життєві обставини, є міграція населення, проблеми зайнятості населення/відсутність робочих місць, старіння населення, низька фінансова спроможність ТГ, безпека населення, алкоголізм та вживання психоактивних речовин (див. рис. 1.3.1). Найбільшим чинником, що призвів до потрапляння вразливих груп населення ТГ в складні життєві обставини, ТГ зазначали саме військову агресію Російської Федерації. За час повномасштабного вторгнення зруйновано об'єкти житлового фонду, об'єкти критичної інфраструктури (котельні та централізовані пункти тепlopостачання тощо).

Рисунок 1.3.1. Основні соціальні проблеми в ТГ Полтавської області

При цьому можуть бути специфічні соціальні проблеми, які будуть створювати ті чи інші чинники, що можуть зумовити складні життєві обставини, та впливати на створення/розвиток відповідних соціальних послуг у конкретній ТГ та й у регіоні в цілому.

Основною ознакою розробки стратегії розвитку громади є орієнтація на потреби та інтереси людей, тому в першу чергу необхідно визначити потреби населення громади у соціальних послугах: створити соціальний портрет громади, проаналізувати її соціально-демографічні характеристики, сильні сторони і потреби; «почути голоси» різних груп мешканців ТГ щодо розвитку необхідної підтримки та соціальних послуг; перевірити доступність соціальних послуг та існуючу координацію і взаємодоповнюваність між їх надавачами та надавачами освітніх, медичних, адміністративних та інших послуг.

У ході аналізу програмних документів сільських, селищних, міських ТГ Полтавської області встановлено, що у стратегічних документах 16 (27 %) ТГ відсутні операційні цілі, завдання стосовно надання соціальних послуг (див. рис. 1.3.2).

Відсутні в стратегічних документах операційні цілі, завдання стосовно надання соціальних послуг у таких ТГ:

Опішнянська, Глобинська, Чорнухинська, Новооржицька, Ромоданівська, Ланнівська, Кобеляцька, Великосорочинська, Скороходівська, Лохвицька, Оржицька, Сенчанська, Горішньоплавнівська, Лютенська, Кременчуцька, Коломацька

Рисунок 1.3.2. Інформація щодо наявності операційних цілей, завдань стосовно надання соціальних послуг в стратегічних документах ТГ

Наприклад, у стратегіях розвитку ТГ є такі цілі, завдання стосовно надання соціальних послуг, зокрема, запровадження ефективної системи надання соціальних послуг – у 35 громадах, забезпечення надання базових соціальних послуг – у 30 громадах, розвиток соціальних послуг – у 35 ТГ, інше – у 20 ТГ відповідно (див. рис. 1.3.3.).

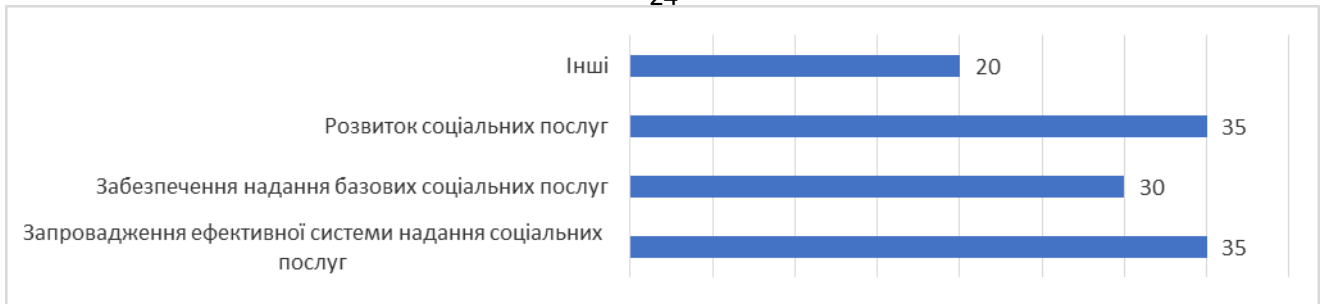

Рисунок 1.3.3. Приклади цілей, завдань стосовно надання соціальних послуг зазначених у стратегіях розвитку ТГ

Показник розроблення місцевих програм забезпечення потреб населення у соціальних послугах у ТГ, у порівнянні зі стратегіями розвитку громад, ще нижчий. Тільки у 29 (48 %) громадах розроблено такі місцеві програми, а у 31 (52 %) - не розроблено (див. рис. 1.3.4.).

Чорнухинська, Заводська

Відсутні розроблені місцеві програми забезпечення потреб населення у соціальних послугах у таких ТГ:

Білоцерківська, Великобудищанська, Великокорублівська, Великосорочинська, Гадяцька, Гоголівська, Гребінківська, Драбинівська, Зіньківська, Кобеляцька, Кам'янопотоківська, Комишнянська, Котелевська, Краснолуцька, Кременчуцька, Ланнівська, Мартинівська, Миргородська, Михайлівська, Новогалещинська, Омельницька, Опішнянська, Оржицька, Піщанська, Пришибська, Решетилівська, Ромоданівська, Семенівська, Терешківська,

Рисунок 1.3.4. Інформація щодо розроблення місцевих програм забезпечення потреб населення ТГ у соціальних послугах

З моменту введення в дію Закону України «Про соціальні послуги» (в новій редакції) пройшло майже чотири роки, однак аналіз показав, що з 57-ми ТГ тільки 12 ТГ (21 %) після 2020 року вносили зміни до стратегічних документів ТГ стосовно розвитку соціальних послуг (див. рис. 1.3.7).

Не вносили зміни такі ТГ:

Білоцерківська, Великобудищанська, Великокорублівська, Великосорочинська, Гадяцька, Глобинська, Гоголівська, Градизька, Гребінківська, Диканська, Драбинівська, Зіньківська, Кам'янопотоківська, Кобеляцька, Козельщинська, Коломацька, Комишнянська, Краснолуцька, Кременчуцька, Ланнівська, Лохвицька, Лубенська, Мачухівська, Машівська, Миргородська, Михайлівська, Нехворощанська, Новогалещинська, Новосанжарська, Новоселівська, Оболонська, Омельницька, Опішнянська, Оржицька, Пирятинська, Піщанська, Пришибська, Решетилівська, Ромоданівська, Семенівська, Сенчанська, Скороходівська, Хорольська, Чорнухинська, Чутівська, Щербанівська ТГ

Рисунок 1.3.5. Інформація щодо внесення змін до стратегічних документів стосовно розвитку соціальних послуг

Під час аналізу було встановлено, що ТГ вживають певних заходів стосовно участі їх у

різноманітних проектах/програмах стосовно розвитку соціальних послуг (див. табл. 1.3.1).

Таблиця 1.3.1. Інформація щодо участі ТГ у різноманітних проектах/програмах стосовно розвитку соціальних послуг

Участь ТГ у різних проектах/ програмах	Кількість (відсоток) ТГ	Перелік ТГ
Участь ТГ у виконанні регіональної програми розвитку соціальних послуг, а саме Комплексній програмі «Соціальний захист населення Полтавської області на 2021–2025 роки»	5 (9 %) ТГ	Машівська, Піщанська, Щербанівська, Котелевська, Кременчуцька
Участь ТГ у виконанні програм у рамках Міжнародної технічної допомоги (протягом I півріччя 2023 року)	9 (15 %) ТГ	Гололівська, Опішнянська, Пирятинська, Машівська, Миргородська, Котелевська, Білицька, Градизька, Диканська
Участь у конкурсних програмах для органів місцевого самоврядування	11 (19 %) громад	Чутівська, Петрівсько-Роменська, Пирятинська, Новоселівська, Миргородська, Скороходівська, Оржицька, Кременчуцька, Гоголівська, Новосанжарська, Сергіївська
Участь у проектах Мінсоцполітики та Нацсоцслужби, зокрема в експериментальному проекті з надання в закладах охорони здоров'я, які належать до сфери управління Міністерства соціальної політики, окремих соціальних послуг деяким категоріям осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.03.2023 № 248	12 (20 %) ТГ	Карлівська, Білоцерківська, Пирятинська, Глобинська, Миргородська, Великобагачанська, Полтавська, Щербанівська, Горішньоплавнівська, Кременчуцька, Диканська, Новосанжарська

Стосовно стратегічних та програмних документів на обласному (регіональному) рівні аналіз показав наступне.

Рішенням пленарного засідання двадцятої позачергової сесії обласної ради восьмого скликання від 23.12.2022 р. № 514 затверджено **Програму економічного та соціального розвитку Полтавської області на 2023 рік** (далі – Програма економічного та соціального розвитку).

Метою Програми економічного та соціального розвитку є здійснення заходів зі стабілізації економічного та соціального розвитку регіону в умовах війни, впровадження механізмів, направлених на подолання існуючих та мінімізацію подальших наслідків від воєнної агресії російської федерації.

Пунктом 1.14. «Соціальний захист» Програми економічного та соціального розвитку визначено, зокрема, компоненти стосовно надання соціальних та реабілітаційних послуг і запобігання та протидія домашньому насильству, у яких акцентовано увагу на таких категоріях осіб/сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, а саме, особах з інвалідністю, самотніх громадян похилого віку, особах, постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, внутрішньо переміщених особах. Однак, решта категорій осіб/сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, залишилася без уваги.

Під час аналізу програмних документів у сфері соціального захисту населення з'ясовано, що на сайті Полтавської обласної ради розміщено Перелік обласних цільових програм, що реалізуються за

кошти обласного бюджету⁹, зокрема:

- ❖ Комплексна програма соціального захисту населення Полтавської області на 2021–2025 роки;
- ❖ Комплексна програма підтримки внутрішньо переміщених осіб на період 2023–2024 роки;
- ❖ Програма зайнятості населення Полтавської області на 2021–2023 роки;
- ❖ Цільова обласна Комплексна програма «Шлях до рівних можливостей» на 2022–2025 роки;
- ❖ Комплексна програма реабілітації, інтеграції та соціального захисту Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих Полтавської області на 2023–2025 роки.

Рішенням пленарного засідання другої сесії восьмого скликання Полтавської обласної ради від 29.12.2020 № 38 затверджено **Комплексну програму соціального захисту населення Полтавської області на 2021–2025 роки** (далі – Комплексна програма), основною метою якою є досягнення максимально можливого рівня соціального захисту жителів області, незалежно від їх віку, статі та з урахуванням соціального статусу.

Напрямами діяльності та заходами Комплексної програми визначено, зокрема, у:

Розділі 4 «Соціальне супроводження осіб з інвалідністю та одиноких громадян похилого віку» стосовно забезпечення соціальними послугами осіб з інвалідністю та громадян похилого віку, а саме:

Проаналізувавши заходи, які передбачені Комплексною програмою, встановлено, що:

✓ захід, зазначений у пункті 4.1.1, стосовно забезпечення соціальними послугами осіб з інвалідністю та громадян похилого віку, не є конкретним, вимірюваним, реалістичним та окресленим часовими рамками для його втілення;

✓ захід, зазначений у пункті 4.1.3, стосовно укомплектування спец. автомобілів «соціального таксі» автономними мобільними сходовими підйомниками на гусеничному ході для багатопверхових будинків, не обладнаних ліфтами, немає жодного відношення до розвитку соціальних послуг у ТГ;

✓ у напрямі діяльності «Розвиток надання соціальної послуги денного догляду для дітей з інвалідністю на базі дитячих будинків-інтернатів системи соціального захисту населення» (п. 4.3) зазначено захід «Створити умови для проведення реабілітаційного процесу у відділеннях денного догляду Зіньківського ім. О. В. Синяговського та Новосанжарського дитячих будинків-інтернатів» (п. 4.3.1), що не відповідає основним заходам, зазначеним у Державному стандарті соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 05.04.2023 р. № 119-Н¹⁰;

✓ у напрямі діяльності «Надання соціальних послуг особам, які потребують соціальної уваги та підтримки» (п. 9.4) зазначено заходи «Забезпечення фінансування комунальної установи «Полтавський обласний соціальний центр матері та дитини» (п. 9.4.1) та «Забезпечення фінансування Полтавського обласного центру соціальних служб» (п. 9.4.2), що передбачає фінансування установ/закладів, а не самих соціальних послуг;

✓ орієнтовні обсяги фінансування визначено тільки стосовно оздоровлення вихованців Зіньківського ім. О. В. Синяговського та Новосанжарського дитячих будинків-інтернатів (п. 4.2.1), фінансування комунальної установи «Полтавський обласний соціальний центр матері та дитини» (п. 9.4.1) та Полтавського обласного центру соціальних служб (п. 9.4.2), решта заходів (п. 4.1.1, 4.1.2, 4.3.1) – в межах бюджетних призначень, визначених рішеннями про місцеві бюджети.

Комплексна програма підтримки внутрішньо переміщених осіб на період 2023–2024 роки, яка затверджена рішенням пленарного засідання двадцятої позачергової сесії обласної ради восьмого скликання від 23.12.2022 р. № 518, спрямована, зокрема на надання соціальних послуг для покращення соціального самопочуття осіб, які потрапили в скрутні життєві ситуації.

Згідно з напрямами Комплексної програми підтримки внутрішньо переміщених осіб на період 2023-2024 років, зокрема Розділом «3. Заходи щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб» передбачено, зокрема надання соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам відповідно до їх потреб (п. 3.2).

⁹ <https://oblrada-pl.gov.ua/sites/default/files/field/file/program.pdf>

¹⁰ Державний стандарт соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0898-23#Text>

Висновки:

цілі, завдання, заходи стратегічні та програмні документи ТГ не містять конкретних позицій щодо забезпечення доступними та якісними базовими соціальними послугами вразливі групи населення відповідно до їх індивідуальних потреб, зокрема, запровадження комплексної та ефективної системи здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг.

У програмних та стратегічних документах ТГ затверджено цілі, завдання, заходи стосовно фінансування певного надавача соціальних послуг, а не фінансування окремих соціальних послуг.

Переважає кількість заходів стосуються тільки розвитку надавачів соціальних послуг обласного рівня.

Попри рекомендації міжнародних інституцій стосовно припинення влаштування осіб з інвалідністю, осіб похилого віку з числа внутрішньо переміщених осіб до інтернатних закладів, відділень стаціонарного догляду ТЦСО, ЦНСП, Полтавська область продовжує їх влаштування до таких закладів, замість створення та розвитку базових та інших соціальних послуг, наприклад підтриманого проживання, надання притулку тощо.

У програмних та стратегічних документах ТГ відсутнє стратегічне (середньострокове, короткострокове) планування розвитку базових та інших соціальних послуг у ТГ, підвищення кваліфікації та компетентностей кадрів тощо.

У переважній більшості заходи, зазначені у стратегічних та програмних документах області, стосовно надання соціальних послуг не мають фінансового підтвердження, крім фінансування надавачів соціальних послуг обласного рівня, що говорить про те, що система надання соціальних послуг, особливо базових, не є пріоритетом як на рівні ТГ, так і на обласному рівні.

1.4. Стан організації системи соціального захисту населення, забезпечення прав дітей та надання соціальних послуг в громадах відповідно до вимог чинного законодавства

У процесі реформи децентралізації особливо актуальним є питання забезпечення якісного та безперебійного функціонування системи соціального захисту населення, забезпечення прав дітей та надання соціальних послуг в громадах відповідно до вимог чинного законодавства^{11,12}.

З метою ефективного виконання власних і делегованих повноважень та функцій у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей та надання соціальних послуг на рівні ТГ рекомендовано запровадити модель організаційної структури виконавчого органу сільської, селищної, міської ради з питань соціального захисту населення, захисту прав дітей та надання соціальних послуг, визначеної оновленими Методичними рекомендаціями щодо організації та забезпечення діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей (наказ Мінсоцполітики від 31.07.2023 р. № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»¹³).

ТГ уповноважені здійснювати управління, надання базових соціальних послуг, організувати та забезпечити їх адміністрування, зокрема, у структурі виконавчого органу сільської, селищної, міської ради (незалежно від кількості жителів) передбачити утворення підрозділів з питань соціального захисту населення, служби у справах дітей, надавачів соціальних послуг, їх взаємодію з адміністраторами центру надання адміністративних послуг, іншими уповноваженими посадовими особами та суб'єктами господарювання, які діють на території (див. рис. 1.4.1).

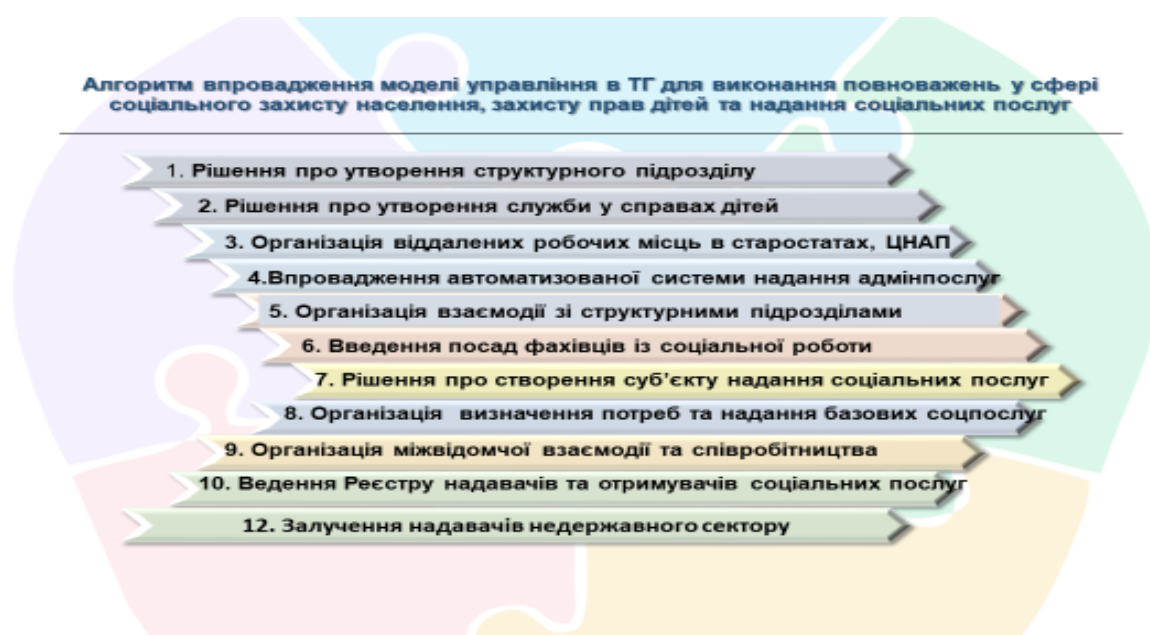

Рисунок 1.4.1. Алгоритм впровадження моделі управління в ТГ для виконання повноважень у сфері соціального захисту населення, захисту прав дітей та надання соціальних послуг

Виконання власних та делегованих повноважень ТГ у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей та надання соціальних послуг зумовив проблему відсутності чіткої системи

¹¹Наказ Мінсоцполітики від 31.07.2023 р. № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

¹²Наказ Мінсоцполітики від 31.07.2023 р. № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

¹³наказ Мінсоцполітики від 31.07.2023 р. № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

управління у цих сферах в ТГ Полтавської області¹⁴.

Це спостерігається у різних моделях управління, що мають місце у ТГ Полтавської області:

- допомога за принципом «єдиного вікна»;
- створення відділів (секторів) з питань соціального захисту населення;
- введення в штат фахівця із соціальної роботи, які працюватимуть на відділених старостинських округах;
- захист прав дітей;
- міжвідомча взаємодія та співробітництво ТГ;
- надання соціальних послуг та створення власних установ відповідного профілю тощо.

Рекомендована модель організаційної структури з питань соціального захисту населення та забезпечення прав дітей представлена на рис. 1.4.2.

Рисунок 1.4.2. Модель організаційної структури виконавчого органу сільської, селищної, міської ради з питань соціального захисту населення та захисту прав дітей

Аналіз соціальної інфраструктури ТГ Полтавської області показав, що організаційна структура на сьогоднішній день структурно і функціонально не в повній мірі відповідає рекомендованій Мінсоцполітики моделі організаційної структури громади з питань соціального захисту населення та захисту прав дітей¹⁵.

Інформацію про діючі структурні підрозділи з питань соціального захисту населення у 60 громадах Полтавської області наведено в таблиці 1.4.1.

Таблиця 1.4.1. Інформація про діючі структурні підрозділи з питань соціального захисту населення у 60 громадах Полтавської області

№ 3/П	Назва ТГ	створено сектор з питань соціального захисту населення	створено відділ з питань соціального захисту	створено управління з питань соціального захисту	виконує обов'язки з питань соціального захисту спеціаліст виконкому
1	Білицька селищна	-	1	-	-

¹⁴ Наказ Мінсоцполітики від 31.07.2023 № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

¹⁵ Наказ Мінсоцполітики від 31.07.2023 № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

2	Білоцерківська сільська	1	-	-	-
3	Великобагачанська селищна	-	1	-	-
4	Великобудищанська сільська	1	-	-	-
5	Великорублівська сільська ¹	1	-	-	-
6	Великосорочинська сільська	-	1	-	-
7	Гадяцька міська		1		
8	Глобинська міська	-	1	-	-
9	Гоголівська селищна	-	1	-	-
10	Горішньоплавнівська міська	-	-	1	-
11	Градизька селищна	-	-	-	1
12	Гребінківська міська	-	-	-	1
13	Диканська селищна	-	1	-	-
14	Драбинівська сільська ²	-	1	-	-
15	Заводська міська	інформація відсутня			
16	Зіньківська міська	-	1	-	-
17	Кам'янопотоківська сільська	-	1	-	-
18	Карлівська міська	-	1	-	-
19	Кобеляцька міська	-	1	-	-
20	Козельщинська селищна	-	1	-	-
21	Коломацька сільська ³	-	1	-	-
22	Комишнянська селищна	1	-	-	-
23	Котелевська селищна	-	1	-	-
24	Краснолуцька сільська	-	-	-	1
25	Кременчуцька міська	-	-	1	-
26	Ланнівська селищна ⁴	-	1	-	-
27	Лохвицька міська	-	1	-	-
28	Лубенська міська	-	-	1	-
29	Лютенська сільська	1	-	-	-
30	Мартинівська сільська ⁵	-	1	-	-
31	Мачухівська сільська ⁶	-	1	-	-
32	Машівська селищна	-	1	-	-
33	Миргородська міська	-	-	1	-
34	Михайлівська сільська	-	1	-	-
35	Нехворощанська сільська	-	1	-	-
36	Новогалещинська селищна ⁷	-	1	-	-
37	Новооржицька селищна	-	1	-	-
38	Новосанжарська селищна	-	1	-	-
39	Новоселівська сільська	-	-	-	1
40	Оболонська сільська	-	1	-	-
41	Омельницька сільська	-	1	-	-
42	Опішнянська селищна	-	1	-	-
43	Оржицька селищна	-	1	-	-
44	Петрівсько-Роменська сільська	-	-	-	1
45	Пирятинська міська	-	1	-	-
46	Піщанська сільська	-	1	-	-
47	Полтавська міська	-	-	1	-
48	Пришибська сільська	-	1	-	-
49	Решетилівська міська	-	1	-	-
50	Ромоданівська селищна ⁸	1	-	-	-
51	Семенівська селищна	-	-	1	-

		31			
52	Сенчанська сільська	-	1	-	-
53	Сергіївська сільська	-	1	-	-
54	Скороходівська селищна	-	-	-	1
55	Терешківська сільська	-	1	-	-
56	Хорольська міська	-	1	-	-
57	Чорнухинська селищна	-	1	-	-
58	Чутівська селищна	-	1	-	-
59	Шишацька селищна	-	1	-	-
60	Щербанівська сільська	-	1	-	-
Разом:		6	41	6	6

Таблиця 1.4.1. демонструє, що в **6 ТГ** Полтавської області (*Градизька селищна ТГ, Краснолуцька сільська ТГ, Гребінківська міська ТГ, Скороходівська селищна ТГ, Новоселівська сільська ТГ, Петрівсько-Роменська сільська ТГ*) організаційна структура не відповідає вимогам визначених чинними нормами законодавства¹⁶, зокрема у структурі **виконавчого органу сільської, селищної, міської ради не створено структурного підрозділу**. Інформація від Заводської міської ТГ на надійшла.

Служби у справах дітей створено в 60 ТГ Полтавської області. Служби у справах дітей підпорядковані голові сільської, селищної, міської ради, який є головою органу опіки і піклування, що приймає рішення щодо захисту дітей.

Разом з тим, **за інформацією ТГ Полтавської області, в 27 ТГ Полтавської області** (*Решетилівська ТГ, Петрівсько-Роменська ТГ, Омельницька ТГ, Білоцерківська ТГ, Чорнухинська ТГ, Ромоданівська ТГ, Гадяцька ТГ, Мартинівська ТГ, Кобеляцька ТГ, Великобудичанська сільська ТГ, Великосорочинська ТГ, Сенчанська ТГ, Білицька ТГ, Козельщинська ТГ, Кам'янопотоківська сільська ТГ, Краснолуцька ТГ, Градизька ТГ, Гребінківська міська ТГ, Мачухівська сільська ТГ, Великорублівська ТГ, Драбинівська сільська ТГ, Коммшлянська ТГ, Оболонська ТГ, Гоголівська ТГ, Коломацька ТГ, Семенівська селищна ТГ, Сергіївська ТГ*) **не створено комісії з питань охорони дитинства** (див. рис. 1.4.3).

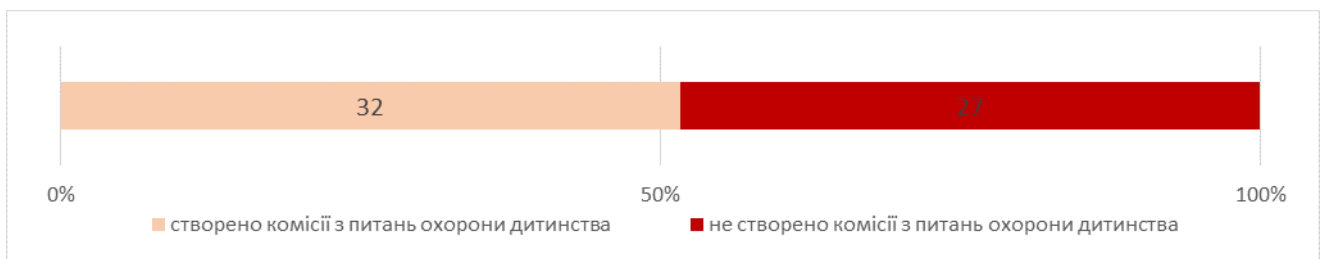

Рисунок 1.4.3. Інформація щодо створення Комісії з питань охорони дитинства

Водночас, за додатковою інформацією Служби у справах дітей Полтавської обласної державної (військової) адміністрації **комісії з питань охорони дитинства створено у всіх 60 ТГ Полтавської області. Зазначена інформація різниться з інформацією, наданою ТГ Полтавської області, що унеможливорює функціонування в повній мірі управлінської вертикалі в захисті прав дітей населення ТГ Полтавської області.**

Водночас, за результатами аналізу встановлено відсутність у штаті структурних підрозділів з питань соціального захисту населення виконавчого органу сільських, селищних, міських радах **посади соціального менеджера**¹⁷.

Інформація про діючих суб'єктів/ структурні підрозділи у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей та надання соціальних послуг на рівні області представлена в таблиці 1.4.2.

¹⁶Наказ Мінсоцполітики від 31.07.2023 р. № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

¹⁷Наказ Мінсоцполітики від 31.07.2023 р. № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

Таблиця 1.4.2. Інформація про діючі суб'єкти/структурні підрозділи у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей та надання соціальних послуг на рівні області

Назва суб'єкта/структурного підрозділу	Підпорядкування	Функції/повноваження	Завдання
Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Полтавській області (створено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 р. № 783 «Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України»)	Національній соціальній сервісній службі України	Реалізація політики соціального захисту населення і захисту прав дітей, здійснення державного контролю під час надання соціальної підтримки та захисту прав дітей	Соціальний захист населення з питань, серед іншого: 1. надання соціальних послуг та провадження соціальної роботи. 2. Оздоровлення та відпочинку, усиновлення та захист прав дітей. 3. Здійснення державного контролю. 4. Методичний супровід та координація діяльності органів місцевого самоврядування, центрів надання адміністративних послуг, організацій соціальної роботи, надання базових соціальних послуг з урахуванням потреб жителів територіальної громади
Департамент соціального захисту населення (в структурі управління питань соціальних послуг сімейної політики, окремий відділ надання соціальних послуг)	Начальнику Полтавської обласної державної (військової) адміністрації та є підзвітним і підконтрольним Мінсоцполітики та координується Нацсоцслужбою в межах повноважень, визначених Положенням про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 783 «Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України» (зі змінами).	У сферах надання соціальних послуг населенню, проведення соціальної роботи, серед іншого: забезпечує реалізацію державної політики з питань надання соціальних послуг і соціальної роботи на регіональному рівні; військовими адміністраціями потреби в соціальних послугах, визначає потреби населення у соціальних послугах, що надаються на регіональному рівні, оприлюднює відповідні результати; інформує населення регіону про перелік соціальних послуг, їх зміст і порядок надання у формі, доступній для прийняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я; забезпечує ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг на регіональному рівні; розробляє, готує на затвердження, забезпечує фінансування та виконання регіональних програм у частині задоволення потреб осіб / сімей у соціальних послугах, розроблених за результатами визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади в соціальних послугах; здійснює контроль за дотриманням вимог Закону України «Про соціальні послуги»; проводить на регіональному рівні моніторинг надання соціальних послуг, оцінювання їх якості та оприлюднення відповідних результатів; координує діяльність суб'єктів системи	Серед іншого: забезпечення на території Полтавської області реалізації державної політики з питань соціальної підтримки і надання соціальних послуг сім'ям та особам, які належать до вразливих груп населення та /або перебувають у складних життєвих обставинах

Полтавський
обласний центр
соціальних
служб

Полтавській обласній державній (військовій) адміністрації, та є підзвітним і підконтрольним Мінсоцполітики та координується Нацсоцслужбою в межах повноважень, визначених Положенням про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 783 «Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України» (зі змінами)

Проведення методичного забезпечення організації соціальної роботи, надання соціальних послуг, організація навчання з питань проведення соціальної роботи, надання соціальних послуг

Методична допомога громадам у проведенні соціальної роботи, наданні Соціальних послуг; Організація навчання з питань здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг; організація інформування громад щодо сімейних цінностей, профілактики соціального сирітства, недопущення насильства, жорстокого поводження з дітьми; проведення навчальних заходів для надавачів соціальних послуг, спеціалістів виконавчих органів місцевого самоврядування, які здійснюють управління системою надання соціальних послуг сім'ям та дітям

Служба у справах
дітей, в
структуру якої
входить сектор
розвитку
сімейних форм
виховання
служби у справах
дітей
Полтавської
обласної
державної
адміністрації.

Начальнику обласної державної (військової) адміністрації, та є підзвітним і підконтрольним Мінсоцполітики та координується Нацсоцслужбою в межах повноважень, визначених Положенням про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 783 «Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України» (зі змінами)

Визначення пріоритетних напрямів поліпшення на відповідній території становища сімей, дітей, сприянні фізичному, духовному та інтелектуальному розвитку, запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень

Основними завданнями, серед інших: реалізація на території області державної політики з питань соціального захисту дітей, запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень; координація зусиль місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності у вирішенні питань соціального захисту дітей та організації роботи із запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності; визначення пріоритетних напрямів поліпшення на території області становища дітей, їх соціального захисту, сприяння фізичному, духовному та інтелектуальному розвитку, запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень

Таблиця 1.4.2. демонструє, що у Полтавській області система управління у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей та надання соціальних послуг відповідає чинним нормам

законодавства¹⁸.

Водночас, за результатами дослідження встановлено, що однією із функцій Головного управління Національної соціальної сервісної служби у Полтавській області є здійснення державного контролю у сфері соціального захисту населення, захисту прав дітей та надання соціальних послуг.

Водночас, в межах повноважень ГУ ПСССУ здійснення методичного супроводу та координації діяльності органів місцевого самоврядування, центрів надання адміністративних послуг, організацій соціальної роботи, надання базових соціальних послуг з урахуванням потреб жителів територіальної громади. **Результати дослідження демонструють, що цим функціям в ТГ Полтавської області фактично не приділяється належної уваги.**

Модель адміністрування надання соціальних послуг за принципом «єдиного вікна», передбачає створення ЦНАП в ТГ з організацією прийому мешканців за місцем їх проживання, зокрема в ЦНАП та в прийом документів у старостинських округах.

У ТГ Полтавської області створено та функціонують 52 ЦНАП, 72 віддалених робочих місця, 5 територіальних підрозділів. За результатом діяльності ЦНАП Полтавської області надано 651 748 тис. послуг (див. рис. 1.4.4).

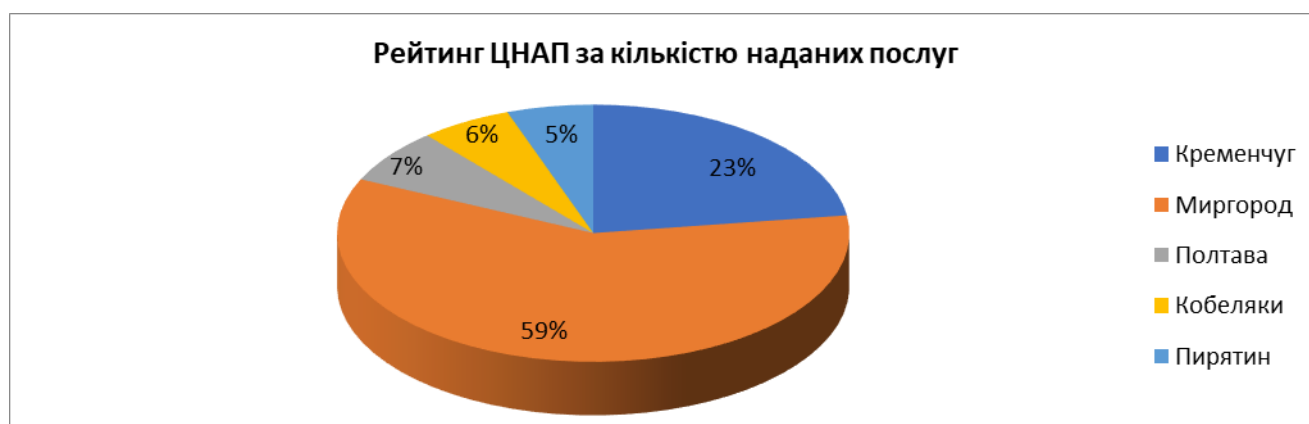

Рисунок 1.4.4. Рейтинг ЦНАП за кількістю наданих послуг

Згідно з рейтингом до першої п'ятірки лідерів за кількістю послуг, наданих протягом 2022 року, входять ЦНАП: м. Кременчук – 118 105 тис. послуг; м. Миргород – 36 128 тис. послуг; м. Полтава – 35 609 тис. послуг; м. Кобеляки – 30 053 тис. послуг; м. Пирятин – 28 269 тис. послуг.

Аутсайдерами рейтингу за 2022 рік є ЦНАП: с. Новоселівка – 168 послуг; с. Нехвороща – 287 послуг; селище Нова Галещина – 927 послуг; селище Градизьк – 1 136 послуг; с. Мартинівка – 1 478 послуг (див. рис. 1.4.5).

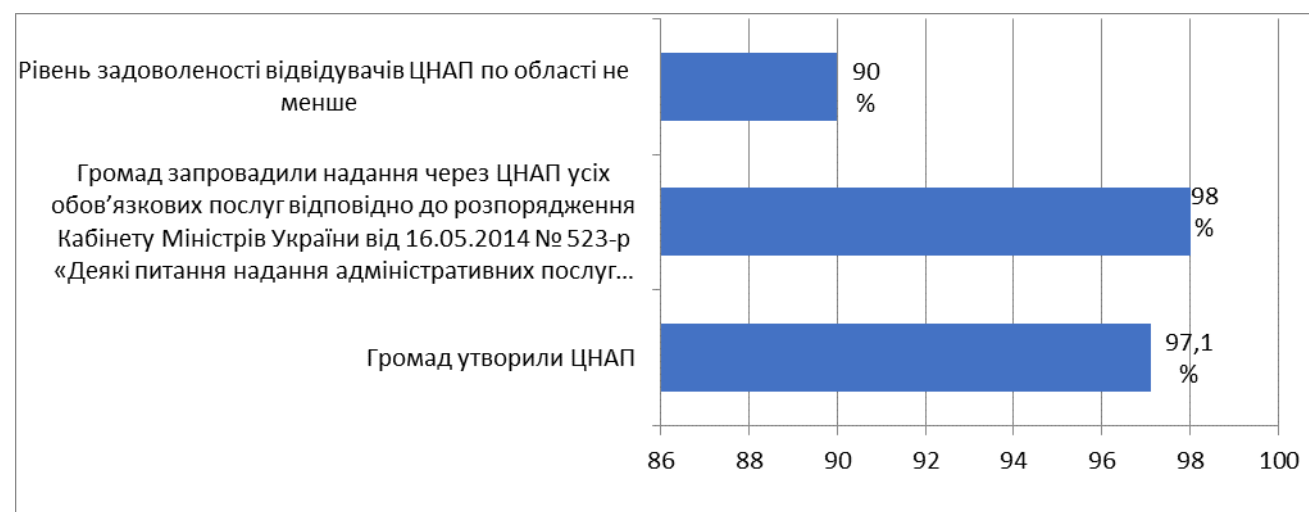

Рисунок 1.4.5. Успішні місцеві практики розвитку мережі ЦНАП

¹⁸ наказ Мінсоцполітики від 31.07.2023 р. № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

Такі управлінські рішення, з точки зору адміністрування соціальних послуг є простими й зрозумілими в умовах переходу до децентралізованої моделі. **Ефективна модель адміністрування соціальних послуг в ТГ має передбачати цілісну систему управління із забезпеченням якісного виконання функцій планування, організації, моніторингу та контролю.**

Забезпечення інтегрованого підходу до стратегічного планування є однією із складових **моделі адміністрування соціальних послуг населенню за принципом «єдиного вікна»**. Для якісного планування соціальних послуг населенню ТГ Полтавської області, необхідно досліджувати поточну ситуацію у громадах та ідентифікувати всі групи впливу та ключових гравців у сфері надання соціальних послуг.

Під час ознайомлення з інформаційними технологіями та офісними програмами ТГ Полтавської області була виявлена єдина практика автоматизації процесів обробки і передавання документів заявників з питань соціального захисту населення від місця їх проживання до ЦНАП. На жаль, наразі серед ТГ Полтавської області це єдина практика автоматизації процесів обробки і передавання документів заявників з питань соціального захисту населення.

Практика оцифрування паперових документів та роботи з електронними документами є мінімальною. Навички персоналу щодо використання інформаційних технологій та офісних програм є базовими.

У ТГ Полтавської області відсутній уніфікований підхід до ведення списків та баз даних отримувачів та надавачів соціальних послуг. Уповноважені посадові особи, складають та ведуть списки отримувачів соціальних послуг у більшості випадків у документах Microsoft Word, Excel не системно. При необхідності оперативної інформації щодо охоплення соціальними послугами тої чи іншої вразливої групи уповноваженим посадовим особам необхідно витратити час на пошук та додаткову обробку інформації.

За результатами дослідження встановлено, що як правило ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг покладено на структурні підрозділи соціального захисту населення.

Водночас п'ять (7 %) ТГ Полтавської області (*Коломацька сільська ТГ, Краснолуцька сільська ТГ, Новогалещинська селищна ТГ, Новосанжарська селищна ТГ, Скороходівська селищна ТГ*) не забезпечують виконання такої функції. Дану функцію щодо ведення зазначеного Реєстру здійснюють надавачі соціальних послуг, **що не відповідає нормам чинного законодавства** (див. рис. 1.4.6).

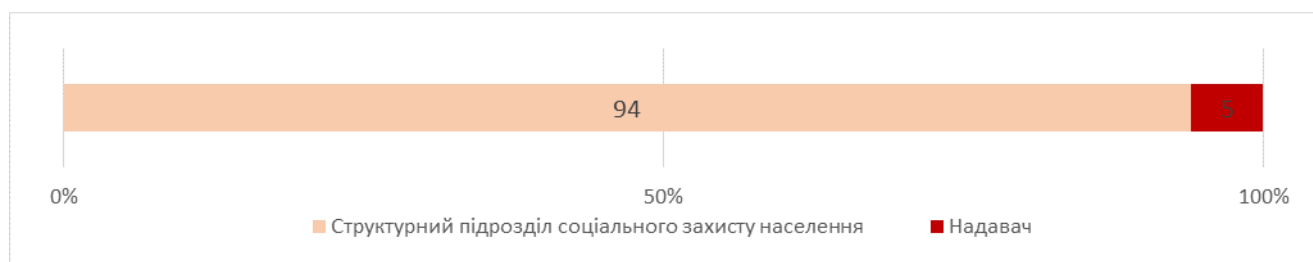

Рисунок 1.4.6. Інформація щодо суб'єктів ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг

Водночас, за результатами дослідження виявлено перелік надавачів соціальних послуг, що внесені до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг (див. рис. 1.4.7).

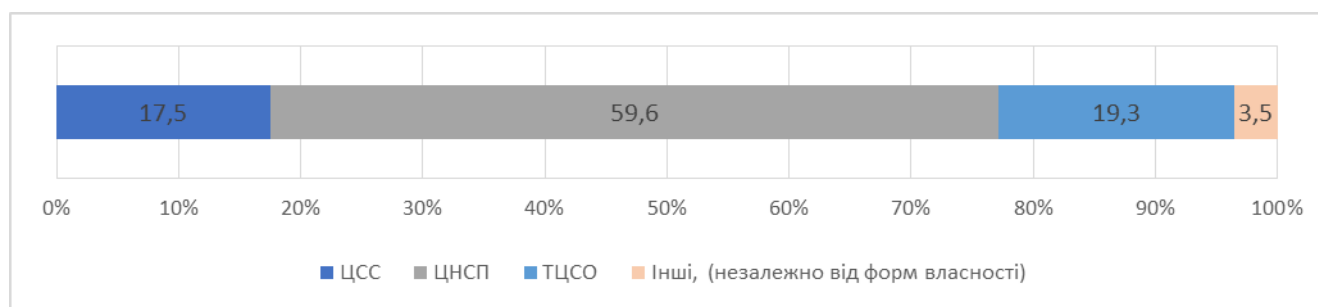

Рисунок 1.4.7. Інформація щодо переліку надавачів соціальних послуг, що внесені до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг

Зазначений перелік ілюструє відсутність в ТГ Полтавської області надавачів соціальних послуг, зокрема недержавного сектору.

Визначення потреб населення у соціальних послугах проводиться з метою отримання об'єктивних даних (кількісних та якісних), необхідних для прийняття управлінських рішень щодо забезпечення розвитку на території відповідної ТГ системи надання соціальних послуг, що функціонує на засадах безбар'єрності, безперервності, послідовності надання соціальних послуг та їх різноманітності¹⁹.

За результатами дослідження встановлено, **що лише у 19 ТГ** Полтавської області (*Карлівська міська ТГ, Опішнянська селищна ТГ, Петрівсько-Роменська сільська ТГ, Омельницька сільська ТГ, Пирятинська міська ТГ, Новоселівська сільська ТГ, Машівська селищна ТГ, Чорнухинська селищна ТГ, Миргородська міська ТГ, Нехворощанська сільська ТГ, Гадяцька міська ТГ, Піщанська сільська ТГ, Лохвицька міська ТГ, Оржицька селищна ТГ, Пришибська сільська ТГ, Градизька селищна ТГ, Мачухівська сільська ТГ, Терешківська сільська ТГ, Шишацька ТГ*) **затверджено Порядок визначення потреб громади у соціальних послугах**, що повністю відповідає вимогам чинного законодавства²⁰, **у 40 ТГ – відсутній** (див. рис. 1.4.8).

Перелік ТГ, якими не затверджено Порядок визначення потреб у соціальних послугах ТГ:

Чутівська, Решетилівська, Зіньківська, Білоцерківська, Лубенська, Глобинська, Новооржицька, Ромоданівська, Ланнівська, Полтавська, Михайлівська, Великобагачанська, Мартинівська, Кобеляцька, Великобудищанська, Новогалещинська, Щербанівська, Великосорочинська, Скороходівська, Хорольська, Котелевська, Сенчанська, Горішньоплавнівська, Білицька, Козельщинська, Лютенська, Кам'янопотоківська, Краснолуцька, Кременчуцька, Гребінківська, Великорублівська, Драбінівська, Диканська, Комишнянська, Оболонська, Гоголівська, Новосанжарська, Коломацька, Семенівська, Сергіївська

Рисунок 1.4.8. Інформація щодо аналізу затвердження Порядку визначення потреб у соціальних послугах

Інформація від Заводської міської ТГ відсутня.

За результатами визначених потреб плануються заходи щодо організації надання соціальних послуг населенню ТГ, що включаються до прогностичних і програмних документів соціально-економічного розвитку ТГ (стратегія розвитку територіальної громади, програма соціально-економічного розвитку, місцеві та регіональні цільові програми). При визначенні пріоритетів для організації надання соціальних послуг на рівні ТГ обмежувачим фактором є нестача досвіду і навичок у ТГ Полтавської області щодо визначення соціальних проблем та визначення потреб у соціальних послугах.

До потенційних надавачів соціальних послуг у ТГ Полтавської області можна віднести громадські організації, релігійні організації, профільних фахівців, які працюють у медичних та закладах освіти, фізичних осіб-підприємців, які надаватимуть послуги із застосуванням механізму соціального

¹⁹Наказ Мінсоцполітики від 19.04.2023 № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/ територіальної громади у соціальних послугах»

²⁰Наказ Мінсоцполітики від 19.04.2023 № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/ територіальної громади у соціальних послугах»

замовлення. Проте, за результатами оцінки потреб у соціальних послугах було встановлено, що зазначені ресурси є дуже обмеженими й використовуються нерівномірно ТГ Полтавської області.

Основними надавачами соціальних послуг у ТГ Полтавської області є територіальні центри соціального обслуговування, центри надання соціальних послуг, центри соціальних служб.

Інформацію щодо надавачів соціальних послуг у ТГ Полтавської області зазначено в таблиці 1.4.3.

Таблиця 1.4.3. Перелік надавачів соціальних послуг

№	Назва ТГ	ЦНСП	ТЦСО	ЦСС
1	Білицька селищна	1	-	-
2	Білоцерківська сільська	1	-	-
3	Великобагачанська селищна	1	-	-
4	Великобудищанська сільська	1	-	-
5	Великорублівська сільська	відсутній	відсутній	відсутній
6	Великосорочинська сільська	1	-	-
7	Гадяцька міська	-	1	1
8	Глобинська міська	1	-	-
9	Гоголівська селищна	-	1	-
10	Горішньоплавнівська міська	-	1	-
11	Градизька селищна	1	-	-
12	Гребінківська міська	-	1	1
13	Диканська селищна	-	1	1
14	Драбинівська сільська	відсутній	відсутній	відсутній
15	Заводська міська	1	-	-
16	Зіньківська міська	1	-	-
17	Кам'янопотоківська сільська	1	-	-
18	Карлівська міська	1	-	-
19	Кобеляцька міська	1	-	-
20	Козельщинська селищна	1	-	-
21	Коломацька сільська	відсутній	відсутній	відсутній
22	Комишнянська селищна	1	-	-
23	Котелевська селищна	-	1	1
24	Краснолуцька сільська	1	-	-
25	Кременчуцька міська	-	2	1
26	Ланнівська селищна	відсутній	відсутній	відсутній
27	Лохвицька міська	1	-	-
28	Лубенська міська	-	1	1
29	Лютенська сільська	1	-	-
30	Мартинівська сільська	відсутній	відсутній	відсутній
31	Мачухівська сільська	відсутній	відсутній	відсутній
32	Машівська селищна	-	1	1
33	Миргородська міська	-	1	1
34	Михайлівська сільська	-	1	-
35	Нехворощанська сільська	1	-	-
36	Новогалещинська селищна	відсутній	відсутній	відсутній
37	Новооржицька селищна	1	-	-
38	Новосанжарська селищна	На стадії створення ЦНСП	На стадії ліквідації	На стадії ліквідації
39	Новоселівська сільська	1	-	-
40	Оболонська сільська	1	-	-
41	Омельницька сільська	1	-	-
42	Опішнянська селищна	1	-	-
43	Оржицька селищна	-	1	-
44	Петрівсько-Роменська сільська	1	-	-
45	Пирятинська міська	1	-	-
46	Піщанська сільська	-	1	-

47	Полтавська міська	-	3	1
48	Пришибська сільська	1	-	-
49	Решетилівська міська	1	-	-
50	Ромоданівська селищна	відсутній	відсутній	відсутній
51	Семенівська селищна	1	-	-
52	Сенчанська сільська	1	-	-
53	Сергіївська сільська	1	-	-
54	Скороходівська селищна	1	-	-
55	Терешківська сільська	1	-	-
56	Хорольська міська	-	1	1
57	Чорнухинська селищна	1	-	-
58	Чутівська селищна	1	-	-
59	Шишацька селищна	1	-	-
60	Щербанівська сільська	1	-	-
Разом:		36 ЦНСП	19 ТЦСО	11 ЦСС

У ТГ Полтавської області створено **66 надавачів соціальних послуг** (ТЦ - 19, ЦНСП - 36, ЦСС - 11). Водночас, за результатами дослідження виявлено у 8 ТГ Полтавської області (табл. 14) **відсутні надавачі соціальних послуг. Важливо зазначити, що без створення базових установ, які надають соціальні послуги в ТГ, не можливо досягти їх доступності та наблизити соціальні послуги до потенційних отримувачів ТГ Полтавської області.**

Крім цього, для здійснення комплексної реабілітації, соціальної адаптації дітей з інвалідністю, а також дітей віком до 3 років, які мають ризик отримати інвалідність, у системі соціального захисту населення Полтавської області функціонує 5 центрів комплексної реабілітації дітей/осіб з інвалідністю (міста Кременчук, Полтава, Лубни, Миргород, Гадяч), які внесено до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг.

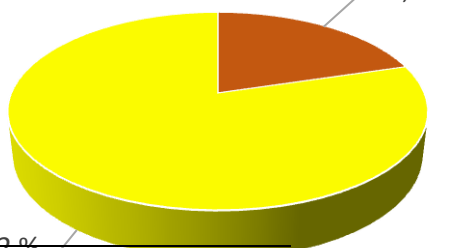
Разом з тим, аналіз показав, що на регіональному рівні створено та функціонують 15 надавачів соціальних послуг, з них 14 закладів інституційного догляду, один заклад для тимчасового проживання жінок на сьомому - дев'ятому місяцях вагітності та матерів з дітьми віком від народження до 18 місяців, які опинилися в складних життєвих обставинах, що перешкоджають виконанню материнського обов'язку: Полтавський обласний соціальний центр матері та дитини.

Водночас, за результатами дослідження встановлено, що в ТГ Полтавської області **не запроваджено механізм створення та функціонування інтегрованої моделі надання соціальних послуг**, яка має забезпечуватись через фахівців із соціальної роботи, зокрема на відділених робочих місцях в старостинських округах.

ТГ Полтавської області постійно потрібно відслідковувати можливості для якісної організації та планування соціальних послуг в ТГ, оперативно реагувати на ці можливості та перетворювати їх на сильні сторони. Тому, для ТГ перспективним є **міжвідомча взаємодія та співробітництво**, які передбачають об'єднання ресурсів задля досягнення цілей, які складно реалізувати поодиночі²¹

За результатами аналізу встановлено, що в **14 ТГ Полтавської області** (Карлівська ТГ, Петрівсько-Роменська ТГ, Омельницька ТГ, Машівська ТГ, Чорнухинська ТГ, Нехворощанська сільська ТГ, Гадяцька ТГ, Піщанська ТГ, Щербанівська ТГ, Оржицька селищна ТГ, Пришибська ТГ, Терешківська ТГ, Новосанжарська ТГ, Шишацька ТГ) є затверджений **Порядок міжвідомчої взаємодії суб'єктів надання соціальних послуг**, у 45 ТГ – відсутній (див. рис. 1.4.9).

Відсоток ТГ, які затвердили/не затвердили Порядок міжвідомчої взаємодії суб'єктів надання соціальних послуг

Перелік ТГ, якими не затверджено Порядок міжвідомчої взаємодії суб'єктів надання соціальних послуг

Білицька, Білоцерківська, Великобагачанська,

²¹ Закон України «Про співробітництво територіальних громад»

Великобудищанська, Великорублівська, Великосорочинська, Глобинська, Гоголівська, Горішньоплавнівська, Градизька, Гребінківська, Диканська, Драбинівська, Зіньківська, Кам'янопотоківська, Кобеляцька, Козельщинська, Коломацька, Комишнянська, Котелевська, Краснолуцька, Кременчуцька, Ланнівська, Лохвицька, Лубенська, Лютенська, Мартинівська, Мачухівська, Миргородська, Михайлівська, Новогалещинська, Новооржицька, Новоселівська, Новосанжарська, Оболонська, Опішнянська, Пирятинська, Полтавська, Решетилівська, Ромоданівська, Семенівська, Сенчанська, Сергіївська, Скороходівська, Хорольська, Чутівська

Рисунок 1.4.9. Інформація щодо аналізу затвердження Порядку міжвідомчої взаємодії суб'єктів надання соціальних послуг

За результатами аналізу встановлено, що договори про співробітництво ТГ у сфері надання соціальних послуг **укладено у 16 ТГ Полтавської області** (Карлівська ТГ, Новооржицька ТГ, Ромоданівська ТГ, Миргородська ТГ, Гадяцька ТГ, Мартинівська ТГ, Піщанська ТГ, Новогалещинська ТГ, Лютенська ТГ, Щербанівська ТГ, Кам'янопотоківська ТГ, Пришибська ТГ, Мачухівська ТГ, Гоголівська ТГ, Новосанжарська ТГ, Сергіївська ТГ), **у 43 ТГ - відсутність укладених договорів про співробітництво** (див. рис. 1.4.10).

Перелік ТГ, якими не укладено договори про співробітництво ТГ у сфері надання соціальних послугах:

Білицька, Білоцерківська, Великобагачанська, Великобудищанська, Великорублівська, Великосорочинська, Глобинська, Гоголівська, Горішньоплавнівська, Градизька, Гребінківська, Диканська, Драбинівська, Зіньківська, Кам'янопотоківська, Кобеляцька, Козельщинська, Коломацька, Комишнянська, Котелевська, Краснолуцька, Кременчуцька, Ланнівська, Лохвицька, Лубенська, Лютенська, Мартинівська, Мачухівська, Миргородська, Михайлівська, Новогалещинська, Новоселівська, Оболонська,

Опішнянська, Пирятинська, Решетилівська, Ромоданівська, Семенівська, Сенчанська, Сергіївська, Скороходівська, Хорольська, Чутівська

Рисунок 1.4.10. Інформація щодо укладених договорів про співробітництво ТГ у сфері надання соціальних послуг

Зазначене свідчить, що в 16 ТГ Полтавської області налагоджено міжвідомчу взаємодію та співробітництво у сфері надання соціальних послуг, що є об'єднуючим фактором суб'єктів при наданні соціальних послуг населенню ТГ та впливає на розвиток системи надання соціальних послуг, зокрема у віддалених старостинських округах.

Рекомендовані можливості механізму співробітництва представлені в таблиці 1.4.4.

Таблиця 1.4.4. Управління у сфері соціальних послуг у різних формах співробітництва ТГ

Форми співробітництва ТГ	Зміст співробітництва ТГ
Делегування виконання завдань з передачею відповідних ресурсів.	Організація автоматизованого обміну інформацією та інформування населення; ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг; утворення спільної архівної установи з передачею відповідних ресурсів на її утримання.
Реалізація спільних проектів.	Фінансування професійної перепідготовки і підвищення компетентностей/кваліфікації спеціалістів з організації та надання соціальних послуг; здійснення супервізії; спільне фінансування (утримання) підприємств комунальної

	форми власності, спільна організація соціальних та комплексних послуг.
Спільне фінансування (утримання) установ та організацій комунальної форми власності – інфраструктурних об'єктів.	Спільне фінансування (утримання) центру надання адміністративних послуг; створення закладів надання послуг (центри надання соціальних послуг, територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та їх відділення) тощо.
Утворення спільних комунальних підприємств, установ та організацій – спільних інфраструктурних об'єктів.	Створення закладів надання комплексних послуг (підтриманого проживання, раннього втручання, психолого-соціальної підтримки, формування життєстійкості, паліативного догляду тощо).
Утворення спільного органу управління для виконання визначених Законом повноважень (як окремий виконавчий орган або у складі виконавчого органу одного із суб'єктів співробітництва (як структурний підрозділ – департамент, відділ, управління, бюро, агенція тощо).	Створення структур соціального захисту населення, відділів надання соціальних послуг; служб у справах дітей, відділів/секторів/фахівців по роботі із сім'ями, дітьми та молоддю); введення до штату центрів надання соціальних послуг ТГ посади фахівця із соціальної роботи.

Різні форми співробітництва ТГ взаємопов'язані між собою, оскільки надання конкретних соціальних послуг забезпечується за рахунок окремих елементів цілісної системи.

До надання соціальних послуг залучаються надавачі недержавного сектору, зокрема шляхом державно-приватного партнерства, соціального замовлення, конкурсу соціальних проектів тощо.

Для цього можуть застосовуватися процедури закупівель, передбачені Законом України «Про публічні закупівлі», конкурси соціальних проектів, соціальних програм відповідно до Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 р. № 1049 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 р. № 194), а також соціальне замовлення згідно з Порядком надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення та компенсації надавачам вартості соціальних послуг, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 450.

Інформацію щодо впровадження механізмів державно-приватного партнерства, соціального замовлення, конкурсу соціальних проектів в ТГ Полтавської області відображено в таблиці 1.4.5.

Таблиця 1.4.5. Впровадження механізмів державно-приватного партнерства, соціального замовлення,

Впроваджено механізм соціального замовлення у 4 ТГ	Впроваджено механізм державно-приватного партнерства у 4 ТГ	Впроваджено механізм публічних закупівель у 8 ТГ
<ul style="list-style-type: none"> •Лубенська, •Новооржицька, •Гадяцька, •Кременчуцька 	<ul style="list-style-type: none"> •Решетилівська, •Нехворащанська, •Великорубська, •Сергіївська 	<ul style="list-style-type: none"> •Решетилівська, •Машівська, •Гадяцька, •Великобудищанська, •Горішньоплавнівська, •Пришибська, •Комишнянська, •Сергіївська

конкурсу соціальних проектів в ТГ Полтавської області.

Зображення в Таблиці 1.4.5. демонструє, що незважаючи на розроблену нормативно-правову базу, практика здійснення механізмів залучення недержавних надавачів у систему надання соціальних послуг у ТГ Полтавської області здійснюється дуже повільно, що впливає на розвиток ринку надавачів соціальних послуг.

Важливість забезпечення розвитку системи соціальних послуг на рівні ТГ Полтавської області підкреслюється наступним:

- повноваження органів місцевого самоврядування щодо забезпечення надання соціальних послуг населенню закріплені законодавчо;
- забезпечення надання соціальних послуг особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, захист їхніх прав збільшує довіру до органів місцевого самоврядування;
- вищезгадані заходи прямо впливають на якість життя всіх мешканців ТГ Полтавської області, підвищуючи соціальне благополуччя і безпеку.

Висновки:

1. Система соціальних послуг у ТГ Полтавської області перебуває на стадії розвитку та удосконалення. ТГ Полтавської області є різномірними за соціально-демографічними показниками, й, відповідно мають різний інституційний потенціал та різні потреби у підтримці системи управління та адміністрування для належного забезпечення соціальними послугами вразливі групи населення ТГ.

2. Посадові особи органів місцевого самоврядування, фахівці структурних підрозділів з питань соціального захисту населення, служб у справах дітей ТГ Полтавської області беззаперечно потребують вдосконалення знань і навичок для ефективного управління сферою соціального захисту населення, захисту прав дітей та надання соціальних послуг, використання можливостей, які надаються децентралізованою системою управління (наказ Мінсоцполітики від 31.07.2023 р. № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»).

4. Серед ТГ Полтавської області не поширена практика автоматизації процесів обробки і передавання документів заявників з питань соціального захисту населення від віддалених

старостинських округів.

5. Практика оцифрування паперових документів та роботи з електронними документами в ТГ Полтавської області є мінімальною. Навички персоналу щодо використання інформаційних технологій та офісних програм є базовими.

6. Більшості ТГ Полтавської області не вистачає спроможності оцінити потреби, планувати та управляти соціальними послугами, в результаті чого деякі найбільш ізольовані та вразливі групи населення залишаються поза увагою.

7. Переважна більшість старостинських округів ТГ Полтавської області потребує введення посад фахівців із соціальної роботи з відділеним робочим місцем. Саме фахівці із соціальної роботи, які є соціальними адміністраторами та кейс-менеджерами в громаді маю забезпечувати створення та функціонування інтегрованої моделі надання соціальних послуг для вразливих категорій мешканців громади.

8. У ТГ Полтавської області перспективним є впровадження механізмів залучення недержавних надавачів у систему надання соціальних послуг а також міжвідомча взаємодія та співробітництво, яке передбачає об'єднання ресурсів задля досягнення цілей, які складно реалізувати поодинці.

1.5. Аналіз забезпечення базовими та спеціалізованими соціальними послугами вразливих груп населення у громадах

Згідно зі статтею 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчим органам сільських, селищних, міських рад рекомендується:

забезпечувати, зокрема, надання базових соціальних послуг особам/сім'ям за результатами оцінювання потреб особи/сім'ї, вжиття заходів з надання інших соціальних послуг особам/сім'ям шляхом створення мережі надавачів соціальних послуг державного/комунального сектору та/або залучення надавачів соціальних послуг недержавного сектору (шляхом соціального замовлення, державно-приватного партнерства, конкурсу соціальних проектів, соціальних програм тощо), та/або на умовах договору з іншими органами місцевого самоврядування.

Базовий перелік соціальних послуг визначено Законом України «Про соціальні послуги». Перелік соціальних послуг, які надаються особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, визначено Класифікатором соціальних послуг, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики від 23.06.2020 р. № 429, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 09.07.2020 р. за № 643/34926.

На сьогоднішній день перелік базових соціальних послуг значно розширено та доповнено. Відповідно до Порядку визначення потреб населення адміністративно – територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах (наказ Міністерства соціальної політики від 19.04.2023 р. № 130) визначено 24 базових соціальних послуг та 14 інших соціальних послуг (див. рис. 1.5.1).

Перелік базових соціальних послуг (24 послуги):	Перелік інших спеціалізованих соціальних послуг (14 послуг):
<ul style="list-style-type: none"> • Догляд вдома • Денний догляд • Підтримане проживання • Соціальний супровід • Соціальна адаптація • Соціальна інтеграція та реінтеграція • Надання притулку • Кризове та екстрене втручання • Догляд та виховання в умовах, наближених до сімейних • Консультування • Інформування • Представництво інтересів • Посередництво • Медіація • Натуральна допомога • Соціальна профілактика • Переклад жестовою мовою • Соціальний супровід під час інклюзивного навчання • Соціальний супровід при 	<ul style="list-style-type: none"> • Консультативний кризовий телефон • Нічний притулок • Короткотермінове проживання • Соціально-трудова адаптація • Догляд стаціонарний • Паліативний догляд • Персональний асистент • Соціальна реабілітація осіб з інтелектуальними та психічними порушеннями • Соціально-психологічна реабілітація • Соціально-психологічна реабілітація осіб із залежністю від наркотичних засобів та психотропних речовин • Соціально-психологічна реабілітація осіб із ігровою залежністю • Тимчасовий відпочинок для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю • Тимчасовий відпочинок для осіб, що здійснюють догляд за особами з інвалідністю, особами, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування • Транспортні послуги

працевлаштуванні та на робочому місці

- Фізичний супровід осіб з інвалідністю
- Соціального супроводу сімей в СЖО
- Транзитного проживання/учбова квартира
- Послуга соціального супроводу сімей у яких виховуються діти сироти і діти, позбавлені батьківського піклування
- Денного догляду дітей з інвалідністю

Рисунок 1.5.1. Перелік базових та інших соціальних послуг

Для проведення соціальної роботи та надання соціальних послуг безпосередньо в ТГ Міністерство соціальної політики України рекомендує (Наказ № 263 від 31.07.2023 р. «Про затвердження методичних рекомендацій з організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей) створювати надавачів соціальних послуг(комунальні заклади), наприклад:

Центр надання соціальних послуг – для надання соціальних послуг різним групам особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах (далі – ЦНСП);

Центр соціальних служб – для надання сімейно - орієнтованих соціальних послуг (далі – ЦСС);

Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) – для надання соціальних послуг особам похилого віку, особам з інвалідністю (далі – ТЦСО).

Аналіз стану забезпечення населення громад Полтавської області показав, що не у всіх 60 ТГ Полтавської області є надавачі соціальних послуг.

Звернути увагу!!! Надавачі соціальних послуг відсутні у:

- ✓ п'яти сільських ТГ (Великорублівська, Драбинівська, Коломацька, Мартинівська, Мачухівська);
- ✓ трьох селищних ТГ (Ланнівська, Ромоданівська, Новогалещинська).

Слід відмітити, що навіть за відсутності надавачів в зазначених громадах соціальні послуги надаються працівниками виконавчих комітетів, як у Великорублівській громаді, або фахівцями соціальних служб інших громад в рамках співробітництва територіальних громад, чи через механізми компенсацій за надані послуги. Але як показав аналіз, кількість соціальних послуг, які надаються в вищезазначених громадах, значно обмежений і не відповідає потребам населення громад в соціальних послугах. Так, у:

Великорублівській ТГ надаються лише дві послуги: догляд вдома та соціальний супровід сімей з дітьми в СЖО. Соціальні послуги надають працівники сектору надання соціальних послуг у складі виконавчого комітету. У 2024 році планується створення ЦНСП;

Драбинівській ТГ соціальні послуги догляд вдома, денного догляду, консультування, соціального супроводу сімей з дітьми в СЖО, соціального супроводу сімей, в яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, натуральної допомоги, соціального супроводу під час інклюзивного навчання, інформування надаються надавачами Новосанжарської селищної ради. У 2024 році планується створення ЦНСП;

Коломацькій ТГ соціальні послуги догляд вдома, соціальної адаптації, консультування, соціального супроводу сімей з дітьми в СЖО, представництва інтересів, соціальної профілактики, натуральної допомоги, інформування надаються працівниками Щербанівської ТГ;

Ланнівській ТГ соціальні послуги догляду вдома, натуральної допомоги; інформування; консультування; соціальної адаптації; соціального супроводу осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах; соціальної профілактики; екстреного (кризового) втручання надаються працівниками КУ «Центром надання соціальних послуг» Карлівської міської ради. Надання соціальних послуг здійснюється відповідно до договору про передачу міжбюджетних трансфертів на 2023 рік від 05.01.2023 р. № 1;

Мартинівській ТГ соціальні послуги мешканцям громади надаються КУ «Центром надання соціальних послуг» Карлівської міської ради в рамках договору про передачу міжбюджетних трансфертів на 2023 рік. Станом на сьогодні надаються п'ять послуг: догляд вдома; натуральна допомога; соціальна профілактика; соціальний супровід осіб, які потрапили у складні життєві обставини; соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти сироти, і діти, позбавлені батьківського піклування.

Мачухівській ТГ соціальні послуги догляд вдома, консультування, соціального супроводу сімей з дітьми в СЖО, натуральної допомоги, догляд та виховання дітей, наближених до сімейних, та інформування надаються працівниками Щербанівської ТГ;

Новогалещинській ТГ соціальні послуги догляд вдома, натуральної допомоги надаються працівниками ТЦСО Піщанської ТГ;

Ромоданівській ТГ соціальна послуга догляд вдома надається надавачами соціальних послуг Миргородської ТГ.

Головам Піщанської, Оржицької, Михайлівської, Горішньоплавської, Гоголівської громадам, які мають лише ТЦСО, необхідно розглянути питання щодо створення у громадах окремих надавачів сімейно орієнтованих соціальних послуг. Законодавством визначено, що це можна здійснити шляхом реорганізації ТЦСО в Центри надання соціальних послуг з відділеннями догляду вдома, денного перебування, натуральної допомоги та відділення соціальної роботи, надання соціальних послуг сім'ям з дітьми або створення додатково Центрів соціальних служб для проведення соціальної роботи, надання соціальних послуг сім'ям з дітьми в СЖО, вразливим категоріям дітей.

Аналіз показав, що у 52 ТГ Полтавської області всього створено і функціонують 66 надавачів соціальних послуг, з них: ЦНСП – 36, ТЦСО – 19, ЦСС – 11. В переважній більшості громад створено по одному надавачу соціальних послуг, але є і громади, де більше одного надавача соціальних послуг (див. рис.1.5.2).

- у 36 ТГ по одному надавачу – ЦНСП;
- у 9 ТГ по два надавача – ТЦСО та ЦСС;
- у 5 ТГ по одному надавачу – ТЦСО;
- у 1 ТГ по три надавача – ЦСС та два ТЦСО;
- у 1 ТГ по чотири надавача – ЦСС та три ТЦСО

Рисунок 1.5.2. Загальна кількість надавачів у ТГ

Результати опитування надавачів соціальних послуг показав, що у всіх 60 ТГ області надаються соціальні послуги. Розподіл загальної кількості соціальних послуг, що надаються в громадах виглядає таким чином (див. табл. 1.5.1).

№	Назва ТГ	Кількість базових соціальних послуг, що надаються в громадах	Кількість інших соціальних послуг, що надаються в громадах	Разом
1	Полтавська міська	17	5	22
2	Лохвицька міська	15	1	16
3	Лубенська міська	15	1	16
4	Шишацька селищна	15	5	20
5	Великобагачанська селищна	14	2	16
6	Заводська міська	13	0	13
7	Горішньоплавнівська міська	12	2	14
8	Щербанівська сільська	12	2	14
9	Пирятинська міська	12	3	15
10	Білицька селищна	11	2	13
11	Білоцерківська сільська	11	1	12
12	Козельщинська селищна	11	2	13
13	Зіньківська міська	11	3	14
14	Гоголівська селищна	10	0	10
15	Кременчуцька міська	10	0	10
16	Машівська селищна	10	0	10
17	Омельницька сільська	10	2	12
18	Диканська селищна	9	2	11
19	Карлівська міська	9	0	9
20	Котелевська селищна	9	1	10
21	Миргородська міська	9	2	11
22	Решетилівська міська	9	2	11
23	Сенчанська сільська	9	0	9
24	Гадяцька міська	8	0	8
25	Глобинська міська	8	3	11
26	Драбинівська сільська ²	8	0	8
27	Кобеляцька міська	8	2	10
28	Коломацька сільська ³	8	0	8
29	Ланнівська селищна ⁴	8	0	8
30	Нехворощанська сільська	8	0	8
31	Опішнянська селищна	8	1	9
32	Скороходівська селищна	8	1	9
33	Чорнухинська селищна	8	0	8
34	Чутівська селищна	8	1	9
35	Комишнянська селищна	7	1	8
36	Мартинівська сільська ⁵	7	0	7
37	Піщанська сільська	7	4	11
38	Семенівська селищна	7	1	8
39	Терешківська сільська	7	1	8
40	Великосорочинська сільська	6	1	7
41	Гребінківська міська	6	0	6
42	Лютенська сільська	6	0	6
43	Мачухівська сільська ⁶	6	0	6
44	Новосанжарська селищна	6	1	7
45	Великобудищанська сільська	5	0	5
46	Градизька селищна	5	1	6
47	Краснолуцька сільська	5	0	5
48	Новооржицька селищна	5	0	5
49	Петрівсько-Роменська сільська	5	0	5
50	Сергіївська сільська	5	0	5
51	Хорольська міська	5	0	5
52	Михайлівська сільська	4	1	5
53	Оболонська сільська	4	0	4
54	Пришибська сільська	4	2	6

55	Оржицька селищна	2	1	3
56	Великорублівська сільська ¹	2	0	2
57	Кам'янопотоківська сільська	2	0	2
58	Новогалещинська селищна ⁷	1	1	2
59	Новоселівська сільська	1	0	1
60	Ромоданівська селищна ⁸	1	0	1

Аналізуючи дані, наведені в таблиці 1.5.1, можна зробити висновок, що із 38 соціальних послуг, рекомендованих Міністерством соціальної політики і по яких затверджені державні стандарти, в Полтавській області:

- у 14 ТГ надається не більше 5 соціальних послуг;
- у 27 ТГ надається від 6 до 10 соціальних послуг;
- у 19 ТГ надається від 11 до 23 соціальних послуг.

Розподіл загальної кількості соціальних послуг по громадах (див. табл. 1.5.2).

Таблиця 1.5.2. Розподіл загальної кількості соціальних послуг по ТГ

Кількість соціальних послуг	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	20	23
У скількох ТГ надаються соціальні послуги	2	3	1	1	7	5	3	9	5	5	5	2	3	3	1	3	1	
РАЗОМ:		14					27						19					

Як бачимо, у незначній кількості ТГ Полтавської області надається від 1 до 5 соціальних послуг (Див.табл.1.5.3). Аналіз показав, що це, як правило, базові соціальні послуги, зокрема:

- ◇ догляд вдома;
- ◇ консультування або інформування;
- ◇ соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- ◇ соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування.

Таблиця 1.5.3. Перелік ТГ, де надається не більше 5 соціальних послуг

№	Назва громад	Кількість соціальних послуг	Перелік та назва соціальних послуг, що надають громади (до 5 послуг)
1	Великобудищанська сільська	5	Догляд вдома, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Натуральна допомога, Інформування
2	Краснолуцька сільська	5	Догляд вдома, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Натуральна допомога, Інформування
3	Новооржицька селищна	5	Догляд вдома, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Представництво інтересів, Натуральна допомога, Інформування
4	Петрівсько-	5	Догляд вдома, Консультація, Соціальний супровід

	Роменська сільська		сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Натуральна допомога
5	Сергіївська сільська	5	Догляд вдома, Екстрене (кризове) втручання, Консультація Представництво інтересів, Інформування
6	Хорольська міська	5	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах
7	Михайлівська сільська	5	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Натуральна допомога, Транспортні послуги
8	Оболонська сільська	4	Догляд вдома, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Натуральна допомога
9	Оржицька селищна	3	Догляд вдома, Натуральна допомога, Транспортні послуги
10	Великорублівська сільська	2	Догляд вдома, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах
11	Кам'янопотоківська сільська	2	Догляд вдома, Натуральна допомога
12	Новогалещинська селищна	2	Догляд вдома, Транспортні послуги
13	Новоселівська сільська	1	Догляд вдома
14	Ромоданівська селищна	1	Догляд вдома

Слід зазначити, що у групі ТГ, де надається від 5 до 9 соціальних послуг (див.табл.1.5.4) до базових соціальних послуг: Догляд вдома, Консультування, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування додалися нові як базові так і інші спеціалізовані соціальні послуги, зокрема:

- ❖ соціальна профілактика;
- ❖ транспортні послуги;
- ❖ представництво інтересів;
- ❖ екстрене (кризове) втручання;
- ❖ соціальна адаптація;
- ❖ натуральна допомога;
- ❖ догляд стаціонарний;
- ❖ денний догляд

Таблиця 1.5.4. Перелік ТГ, де надається від 6 до 10 соціальних послуг

№	Назва громад	Кількість соціальних послуг	Перелік та назва соціальних послуг, що надають громади (до 10 послуг)
1	Пришибська сільська	6	Догляд вдома, Консультація, Натуральна допомога, Інформування, Догляд стаціонарний, Транспортні послуги
2	Гребінківська міська	6	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Консультація, Представництво інтересів, Натуральна допомога
3	Лютенська сільська	6	Догляд вдома, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Інформування
4	Мачухівська сільська	6	Догляд вдома, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Натуральна

			допомога, Інформування, Догляд та виховання дітей в умовах наближених до сімейних
5	Мартинівська сільська	7	Догляд вдома, Підтримане проживання бездомних осіб, Соціальна адаптація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Натуральна допомога, Соціальна профілактика
6	Новосанжарська селищна	7	Догляд вдома, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці, Натуральна допомога, Транспортні послуги
7	Великосорочинська сільська	7	Догляд вдома, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Натуральна допомога, Інформування, Догляд стаціонарний
8	Градизька селищна	7	Догляд вдома, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Соціальна профілактика, Інформування, Догляд стаціонарний
9	Ланнівська селищна ⁴	7	Догляд вдома, Соціальна адаптація, Екстрене (кризове) втручання, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Натуральна допомога, Соціальна профілактика, Інформування
10	Гадяцька міська	8	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Натуральна допомога
11	Драбинівська сільська	8	Догляд вдома, Денний догляд, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Натуральна допомога, Супровід під час інклюзивного навчання, Інформування
12	Коломацька сільська	8	Догляд вдома, Соціальна адаптація, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Представництво інтересів, Натуральна допомога, Соціальна профілактика, Інформування
13	Нехворощанська сільська	8	Догляд вдома, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Представництво інтересів, Посередництво, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Інформування
14	Чорнухинська селищна	8	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Соціальна профілактика, Натуральна допомога
15	Комишнянська селищна	8	Догляд вдома, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Натуральна допомога, Інформування, Догляд стаціонарний
16	Семенівська селищна	8	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Натуральна допомога, Інформування, Догляд стаціонарний
17	Терешківська сільська	8	Догляд вдома, Соціальна адаптація, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Натуральна допомога, Інформування, Транспортні послуги

18	Карлівська міська	9	Догляд вдома, Соціальна адаптація, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Інформування
19	Сенчанська сільська	9	Догляд вдома, Денний догляд, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Представництво інтересів, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Інформування
20	Опішнянська селищна	9	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Інформування, Транспортні послуги
21	Скороходівська селищна	9	Догляд вдома, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Соціальний супровід під час інклюзивного навчання, Догляд стаціонарний
22	Чутівська селищна	9	Догляд вдома, Соціальна адаптація, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Натуральна допомога, Транспортні послуги
23	Кобеляцька міська	10	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Паліативний догляд, Транспортні послуги
24	Котелевська селищна	10	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Представництво інтересів, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Консультативний кризовий телефон
25	Машівська селищна	10	Догляд вдома, Соціальна адаптація, Соціальна інтеграція та реінтеграція, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Посередництво, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Інформування
26	Гоголівська селищна	10	Догляд вдома, Денний догляд, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Переклад жестовою мовою, Інформування
27	Кременчуцька міська	10	Догляд вдома, Денний догляд, Консультація, Соціальна адаптація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Інформування

Дані, що наведені у таблиці 1.5.5, показали, що у 19 ТГ Полтавської області запроваджено оптимальний перелік соціальних послуг, що дає можливість ТГ охопити соціальними послугами значну частину вразливих категорій населення ТГ, відповідно до їх потреб.

№	Назва громад	Кількість послуг	Перелік та назва соціальних послуг, що надають громади (більше 10 послуг)
1	Полтавська міська	23	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Соціальна інтеграція та реінтеграція, Надання притулку, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Посередництво, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями, Переклад жестовою мовою, Інформування, Медіація, Нічний притулок, Короткотермінове проживання, Соціально-трудова адаптація, Паліативний догляд, Соціально-психологічна реабілітація, Транспортні послуги
2	Лохвицька міська	16	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Соціальна інтеграція та реінтеграція, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Посередництво, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями,, Інформування, Медіація, Транспортні послуги
3	Лубенська міська	16	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Соціальна інтеграція та реінтеграція, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Посередництво, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Догляд та виховання дітей в умовах наближених до сімейних, Інформування, Медіація, Транспортні послуги
4	Шишацька селищна	20	Догляд вдома, Підтримане проживання бездомних осіб, Соціальна адаптація, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці, Представництво інтересів, Посередництво, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями, Переклад жестовою мовою, Інформування, Догляд стаціонарний, Паліативний догляд, Соціально-психологічна реабілітація, Тимчасовий відпочинок для батьків або осіб, які їх намінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю, Транспортні послуги
5	Великобагачанська селищна	16	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Соціальна інтеграція та реінтеграція, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Представництво інтересів, Посередництво, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями, Догляд та виховання дітей в умовах наближених до сімейних, Інформування, Паліативний догляд, Транспортні послуги
6	Заводська	13	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація. Соціальна

	міська		інтеграція та реінтеграція, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Посередництво, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Інформування
7	Горішньо плавнівська міська	14	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Соціальна профілактика, Представництво інтересів, Натуральна допомога, Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями, Інформування, Паліативний догляд, Транспортні послуги
8	Щербанівська сільська	14	Догляд вдома, Соціальна адаптація, Соціальна інтеграція та реінтеграція, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Соціальна профілактика, Представництво інтересів, Натуральна допомога, Догляд та виховання дітей в умовах наближених до сімейних, Інформування, Медіація, Паліативний догляд, Транспортні послуги
9	Пирятинська міська	15	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Посередництво, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Інформування, Медіація, Догляд стаціонарний, Паліативний догляд, Транспортні послуги
10	Білицька селищна	11	Догляд вдома, Соціальна адаптація, Екстрене кризове втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Інформування, Паліативний догляд, Транспортні послуги
11	Білоцерківська сільська	12	Догляд вдома, Соціальна адаптація, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Соціальна профілактика, Представництво інтересів, Натуральна допомога, Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями, Інформування Транспортні послуги
12	Козельщинська селищна	13	Догляд вдома, Денний догляд, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Посередництво, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Догляд та виховання дітей в умовах наближених до сімейних, Інформування, Паліативний догляд, Транспортні послуги
13	Зіньківська міська	14	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Догляд та виховання дітей в умовах наближених до сімейних, Інформування, Догляд стаціонарний, Паліативний догляд, Соціально-психологічна реабілітація

14	Омельницька сільська	12	Догляд вдома ,Соціальна адаптація, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах , Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Інформування, Соціально-психологічна реабілітація, Транспортні послуги
15	Диканська селищна	11	Догляд вдома, Соціальна адаптація, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Представництво інтересів, Посередництво, Соціальна профілактика, Натуральна допомога, Інформування, Догляд стаціонарний, Транспортні послуги
16	Миргородська міська	11	Догляд вдома, Денний догляд, Соціальна адаптація Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Натуральна допомога, Інформування, Догляд стаціонарний, Транспортні послуги Соціальна профілактика
17	Решетилівська міська	11	Догляд вдома, Соціальна адаптація, Екстрене (кризове) втручання, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах , Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Натуральна допомога, Інформування, Догляд стаціонарний, Транспортні послуги
18	Глобинська міська	11	Догляд вдома, Соціальна адаптація, Консультація, Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах , Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, Представництво інтересів, Натуральна допомога, Інформування, Догляд стаціонарний, Транспортні послуги, Консультативний кризовий телефон
19	Піщанська сільська	11	Догляд вдома, Консультація, Представництво інтересів, Натуральна допомога , Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями, Переклад жестовою мовою, Інформування, Паліативний догляд, Соціальна реабілітація осіб з інтелектуальними та психічними порушеннями , Соціально-психологічна реабілітація, Транспортні послуги

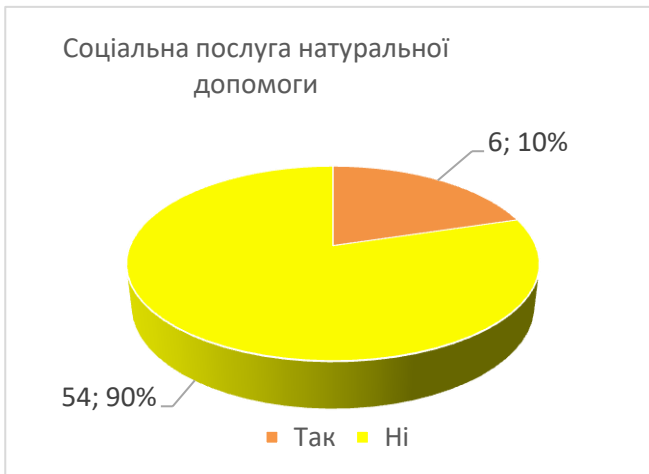
Результати опитування надавачів соціальних послуг показали, що найбільш поширеними базовими соціальними послугами в громадах і які надаються в більшості з пілотних громад є лише 5 послуг:

- **Догляду вдома**
- **Послуга натуральної допомоги**
- **Послуга соціального супроводу сімей в СЖО**
- **Послуга консультування**
- **Послуга інформування**

При цьому слід зазначити, що:

- ✓ **Соціальна послуга догляду вдома – єдина послуга, яка надається у всіх 60 (100 %) ТГ області.**

Соціальна послуга натуральної допомоги надається у 54 (90 %) ТГ області (див рис. 1.5.3)

Не надається у ТГ:

Великорублівській, Градизькій, Лютенській, Новоселівській, Ромоданівській, Сергіївській

Рисунок 1.5.3. Соціальна послуга натуральної допомоги

Послуга соціального супроводу сімей в СЖО надається у 51 (85 %) ТГ області (див.рис.1.5.4)

Не надається у ТГ:

Гребінківській, Кам'янопотоківській, Новогалещинській, Новоселівській, Оржицькій, Пришибській, Піщанській, Ромоданівській, Сергіївській

Рисунок 1.5.4. Соціальна послуга соціального супроводу сімей в СЖО

✓ **Соціальна послуга консультування надається у 47 (78 %) ТГ області (див. рис. 1.5.5)**

Не надається у ТГ:

Великорублівській, Кам'янопотоківській, Краснолуцькій, Ланнівській, Мартинівській, Миргородській, Михайлавській, Новогалещинській, Новооржицькій, Новоселівській, Оржицькій, Ромоданівській, Семенівській

Рисунок 1.5.5. Соціальна послуга консультування

✓ **Соціальна послуга інформування надається у 41 ТГ** (див. рис. 1.5.6)

Не надається у ТГ:

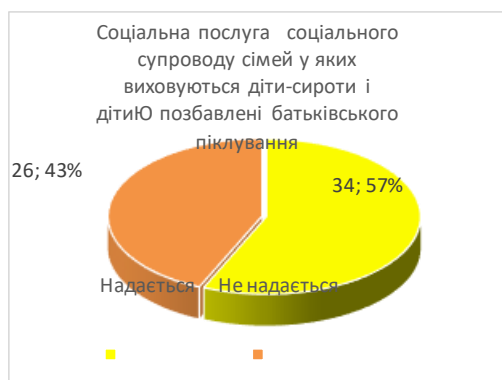
Великорублівській, Гадяцькій, Гребінківській,
 Кам'янопотоківській, Кобеляцькій, Котелевській,
 Мартинівській, Михайлавській, Новогалещинській,
 Новосанжарській, Новоселівській, Оболонській, Оржицькій,
 Ромоданівській, Петрівсько-Роменській, Скороходівській,
 Хорольській, Чорнухинській, Чутівській

Рисунок 1.5.6. Соціальна послуга інформування

Менш поширеними базовими соціальними послугами в громадах є 6 соціальних послуг, зокрема:

- Послуга соціального супроводу сімей у яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування
- Послуга соціальної адаптації
- Послуга представництва інтересів
- Послуга соціальної профілактики
- Послуга денного догляду
- Послуга екстреного кризового втручання

✓ **Соціальна послуга соціального супроводу сімей у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування надається лише у 34 громадах області** (див. рис. 1.5.7)

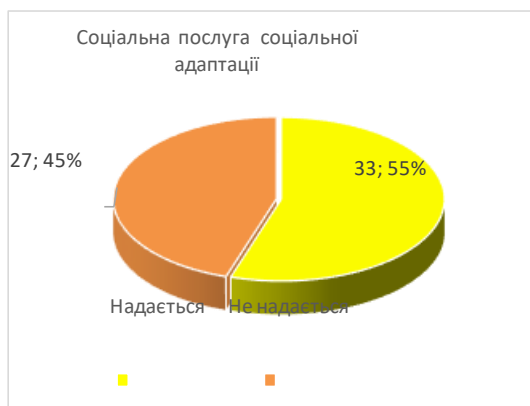

Не надається у ТГ:

Великобагачанській, Великобудищацькій,
 Великорублівській, Великосорочинській,
 Гребінківській, Коломацькій, Котелевській,
 Диканській, Кам'янопотоківській, Ланнівській,
 Мачухівській, Михайлівській, Нехворощанській,
 Новогалещинській, Новооржицькій, Новоселівській,
 Оболонській, Опішнянській, Оржицькій, Піщанській,
 Пришибській, Ромоданівській, Сенчанській,
 Сергіївській, Терешківській, Хорольській

Рисунок 1.5.7. Послуга соціального супроводу сімей у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування

✓ **Соціальна послуга соціальної адаптації надається у 33 ТГ області (див. рис. 1.5.8)**

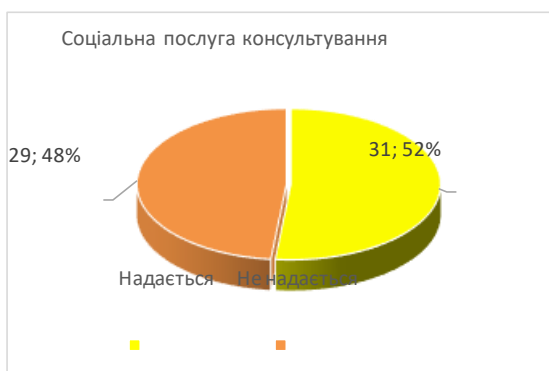

Не надається у ТГ:

Великобудищацькій, Великорублівській, Великосорочинській, Гоголівській, Градизькій, Драбинівській, Кам'янопотоківській, Козельщинській, Комишнянській, Краснолуцькій, Лютенській, Мачухівській, Михайлівській, Нехворощанській, Новогалещинській, Новооржицькій, Новосанжарській, Новоселівській, Оболонській, Оржицькій, Петрівсько – Роменській, Піщанській, Пришибській, Ромоданівській, Сенчанській, Сергіївській, Скороходівській

Рисунок 1.5.8. Послуга соціальної адаптації

✓ **Послуга соціальної профілактики надається у 31 ТГ області (див. рис. 1.5.9).**

Не надається у ТГ:

Великобудищацькій, Великорублівській, Великосорочинській, Гадяцькій, Глобинській, Гребінківській, Драбинівській, Кам'янопотоківській, Комишнянській, Краснолуцькій, Лютенській, Мачухівській, Михайлівській, Новогалещинській, Новооржицькій, Новосанжарській, Новоселівській, Оболонській, Оржицькій, Петрівсько – Роменській, Піщанській, Пришибській, Решетилівській, Ромоданівській, Семенівській, Сергіївській, Терешківській, Хорольській, Чутівській

Рисунок 1.5.9. Послуга соціальної профілактики

✓ **Послуга представництва інтересів надається лише у 29 ТГ (див. рис. 1.5.10).**

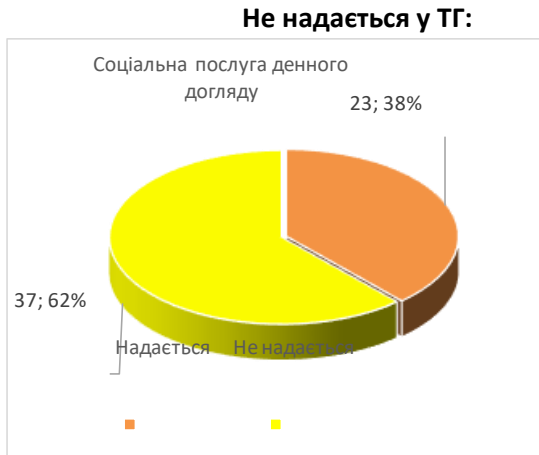

Не надається в ТГ:

Білицькій, Великобудищацькій, Великорублівській, Великосорочинській, Градизькій, Драбинівській, Кам'янопотоківській, Карлівській, Кобеляцькій, Комишнянській, Краснолуцькій, Ланнівській, Лютенській, Мартинівській, Мачухівській, Машівській, Михайлівській, Новогалещинській, Новосанжарській, Новоселівській, Оболонській, Опішнянській, Оржицькій, Петрівсько – Роменській, Пришибській, Ромоданівській, Семенівській, Скороходівській, Терешківській, Хорольській, Чорнухинській

Рисунок 1.5.10. Соціальна послуга представництва інтересів

- ✓ **Послуга денного догляду надається лише у 23 ТГ області** (див. рис. 1.5.11)

Великобагачанській, Гадяцькій, Гоголівській,
Горішньоплавнівській, Гребінківській, Драбинівській,
Заводській, Зінківській, Кобеляцькій, Козельщинській,
Котелевській, Кременчуцькій, Лохвицькій, Любенській,
Миргородській, Михайлівській, Опішнянській, Пирятинській,
Полтавській, Семенівській, Сенчанській, Хорольській,
Чорнухинській

Рисунок 1.5.11. Соціальна послуга денного догляду

- ✓ **Послуга екстреного/кризового втручання надається лише у 22 ТГ** (див. рис. 1.5.12).

Не надається в ТГ:

Білицькій, Білоцерківській, Великобагачанській,
Великосорочинській, Горішньоплавнівській, Заводській,
Карлівській, Комишнянській, Котелевській, Ланнівській,
Лохвицькій, Любенській,
Лютенській, Омельницькій, Полтавській, Решетилівській,
Сенчанській, Сергіївській, Скороходівській, Терешківській,
Чутівській, Шишацькій

Рисунок 1.5.12. Послуга екстреного/кризового втручання

Слід звернути увагу на те, що найменш поширеними соціальними послугами в Полтавській області, з 24 базових послуг є 10 соціальних послуг, **зокрема:**

- ✚ Підтриманого проживання, у тому числі бездомних осіб
- ✚ Надання притулку
- ✚ Супроводу під час інклюзивного навчання
- ✚ Патронату над дітьми
- ✚ Перекладу жестовою мовою
- ✚ Медіації
- ✚ Фізичного супроводу осіб з інвалідністю
- ✚ Соціальної інтеграції та реінтеграції
- ✚ Посередництва
- ✚ Соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці

- ✓ **Послуга підтриманого проживання бездомних осіб** надається лише в одній ТГ області, а саме у Шишацькій селищній ТГ;

- ✓ **Послуга надання притулку** надається виключно в Полтавській міській ТГ.
- ✓ **Патронат над дітьми** є тільки в шести ТГ: Великобудищанській, Мачухівській, Щербанівській сільських, Зінківській, Лубенській міських, Козельщинській селищній ТГ;
- ✓ **Послуга «Переклад жестовою мовою»** надається в чотирьох ТГ області: Гоголівській селищній, Піщанській сільській, Полтавській міській, Шишацькій сільській ТГ;
- ✓ **Послуга медіації** надається в п'яти ТГ області: Лохвицькій, Лубенській, Пирятинській, Полтавській міських та у Щербанівській сільській ТГ;
- ✓ **Послуга «Фізичний супровід осіб з інвалідністю»** надається лише в 7 ТГ області, а саме у Білоцерківській, Піщанській сільських, Великобагачанській, Шишацькій селищних, Горішньоплавнівській, Лохвицькій, Полтавській міських ТГ.
- ✓ **Послуга соціальної інтеграції та реінтеграції** надається також лише в 7 громадах області: Щербанівській сільській, Великобагачанській, Машівській селищних, Заводській, Лохвицькій, Лубенській, Полтавській міських ТГ.
- ✓ **Послуга посередництва** надається лише у 11 громадах області: Драбинівській, Нехворощанській сільських, Великобагачанській, Козельщинській, Машівській, Шишацькій селищних, Заводській, Лохвицькій, Лубенській, Пирятинській, Полтавській міських ТГ;
- ✓ **Послуга соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці** надається лише у двох ТГ області: Шишацькій та Новосанжарській селищних ТГ.

Звернути увагу!!!

У Полтавській області в жодній з пілотних громад **не надаються чотири базові соціальні послуги:**

- Денного догляду дітей з інвалідністю,
- Підтриманого проживання осіб похилого віку,
- Транзитного проживання/учбова квартира
- Послуга супроводу під час інклюзивного навчання.

Крім базових соціальних послуг, у ТГ Полтавської області започатковано та надаються інші спеціалізовані соціальні послуги. Аналіз показав, що **у 27 ТГ (45 %) з 60 ТГ** інші спеціалізовані послуги не надаються взагалі (див. рис.1.5.13).

Аналіз показав, що найбільш поширеними серед інших спеціалізованих соціальних послуг в громадах є послуги:

- догляду стаціонарного,
- паліативного догляду,
- транспортних послуг.

При незначному і переліку і кількості наданих інших спеціалізованих соціальних послуг, слід все ж таки відмітити як позитивну тенденцію у розвитку системи спеціалізованих послуг в області (див. табл. 1.5.6). У подальшому, визначення ТГ реальних незадоволених потреб населення в соціальних послугах, дасть новий імпульс у розвитку як базових, так і спеціалізованих соціальних послуг.

Таблиця 1.5.6. Загальний перелік та кількість інших соціальних послуг

№	Назва інших соціальних послуг	Назва ТГ, що їх надають	Кількість соціальних послуг в області
1	Консультативний кризовий телефон 62 послуги за рік	1. Глобинська міська, 2. Котелівська селищна	
2	Нічний притулок 388 послуг за рік	1. Полтавська міська	
3	Соціально-трудова адаптація 1369 послуг за рік	1. Полтавська міська	
4	Догляд стаціонарний 448 послуг за рік	1. Великосорочинська сільська 2. Глобинська міська, 3. Градизька селищна, 4. Диканська селищна, 5. Зінківська міська, 6. Комишнянська селищна, 7. Миргородська міська, 8. Пирятинська міська, 9. Пришибська сільська, 10. Решетилівська міська, 11. Семенівська селищна, 12. Скороходівська селищна, 13. Шишацька селищна	

5	Паліативний догляд 132 послуги за рік	<ol style="list-style-type: none">1. Білицька селищна,2. Великобагачанська селищна,3. Горішньоплавнівська міська,4. Зінківська міська,5. Кобеляцька міська,6. Козельщинська селищна,7. Пирятинська міська,8. Піщанська сільська,9. Полтавська міська,10. Шишацька селищна,11. Щербанівська сільська
6	Соціальна реабілітація осіб з психічними порушеннями 3 послуги за рік	<ol style="list-style-type: none">1. Піщанська сільська
7	Соціально-психологічна реабілітація 1422 послуги за рік	<ol style="list-style-type: none">1. Зінківська міська,2. Піщанська сільська,3. Омельницька сільська,4. Полтавська міська,5. Шишацька селищна
8	Тимчасовий перепочинок для батьків, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю 4 послуги за рік	<ol style="list-style-type: none">1. Шишацька селищна

9	Транспортні послуги 1308 послуг за рік	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білицька селищна, 2. Білоцерківська сільська, 3. Великобагачанська селищна, 4. Глобинська міська, 5. Горішньоплавнівська міська, 6. Диканська селищна, 7. Кобеляцька міська, 8. Козельщинська селищна, 9. Лохвицька міська, 10. Лубенська міська, 11. Миргородська міська, 12. Михайлівська сільська, 13. Новогалещинська селищна, 14. Новосанжарська селищна, 15. Омельницька сільська 16. Опишнянська селищна, 17. Оржицька селищна, 18. Пирятинська міська, 19. Піщанська сільська, 20. Полтавська міська, 21. Пришибська сільська, 22. Решетилівська міська, 23. Терешківська сільська, 24. Чутівська селищна, 25. Шишацька селищна, 26. Щербанівська сільська
Разом: 5136 послуг за рік		У 33 громадах

Звернути увагу !!!

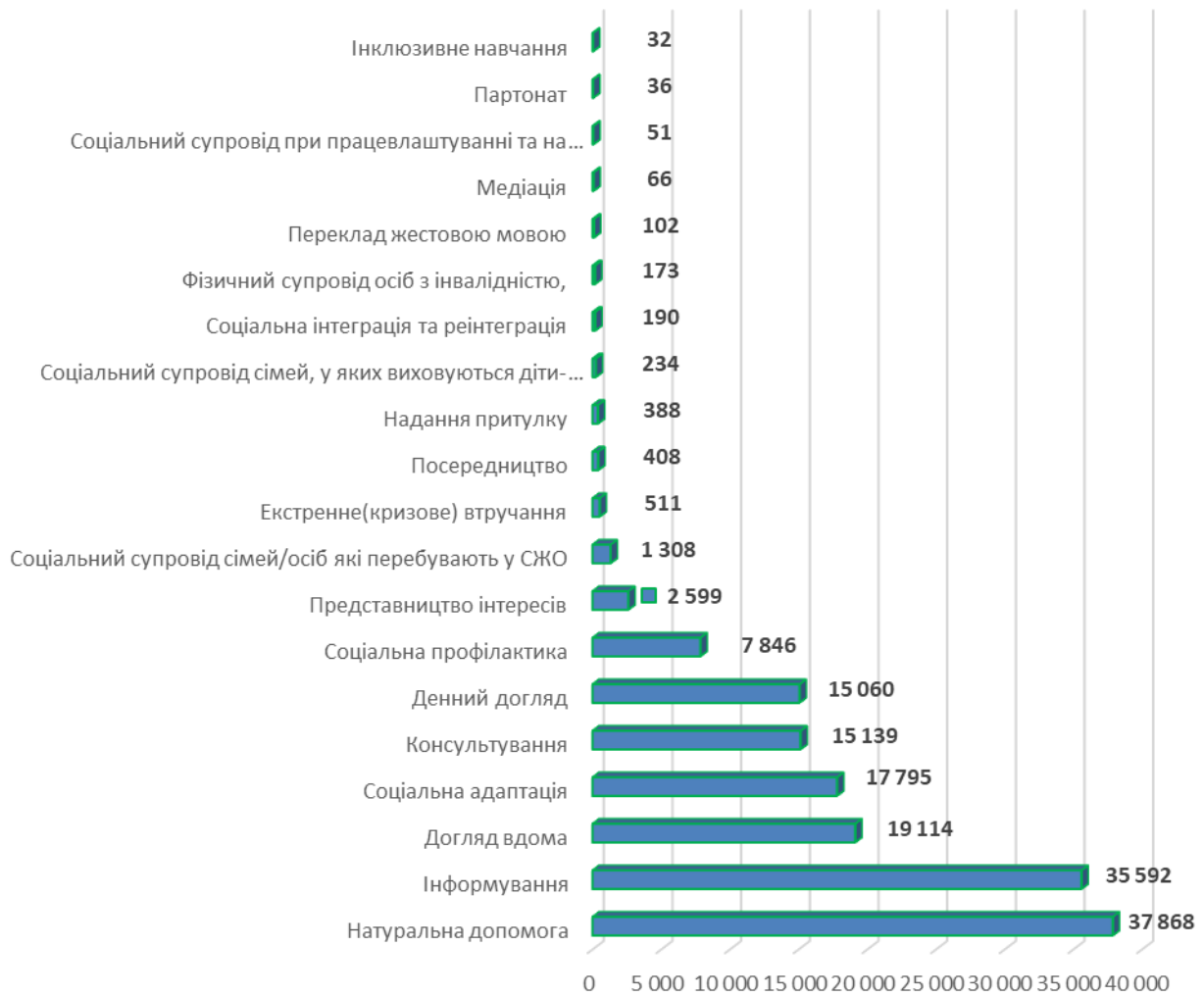
У Полтавській області в жодній громаді **не надаються п'ять інших спеціалізованих соціальних послуг:**

- Короткотермінове проживання
- Персональний асистент
- Соціально психологічна реабілітація осіб із залежністю від наркотичних засобів
- Соціально психологічна реабілітація осіб із ігровою залежністю
- Тимчасовий відпочинок для осіб, що здійснюють догляд за особами з інвалідністю

Показовим для аналізу стану забезпечення населення ТГ Полтавської області, як базових, так і інших спеціалізованих соціальних послуг, є узагальнені дані щодо загальної кількості наданих соціальних послуг за звітний період (2022 р.), наведені у рис. 1.5.14, 1.5.15.

Рисунок 1.5.14. Загальна кількість базових соціальних послуг, наданих у ТГ

Кількість базових соціальних послуг наданих у громадах

Кількість інших спеціалізованих соціальних послуг, наданих у ТГ

Рисунок 1.5.15. Загальна кількість інших спеціалізованих соціальних послуг, наданих у ТГ

Низькі кількісні показники переважної більшості соціальних послуг можуть свідчити про вкрай обмежений кадровий, фінансовий, матеріально-технічний ресурс в ТГ для розвитку соціальних послуг та низький рівень охоплення соціальними послугами вразливих категорій населення у переважній більшості громад Полтавської області.

З 38 соціальних послуг в області не надається у жодній громаді 9 соціальних послуг:

- Денного догляду дітей з інвалідністю
- Підтриманого проживання осіб похилого віку,
- Транзитного проживання/учбова квартира
- Послуга супроводу під час інклюзивного навчання.
- Короткотермінове проживання
- Персональний асистент
- Соціально психологічна реабілітація осіб із залежністю від наркотичних засобів
- Соціально психологічна реабілітація осіб із ігровою залежністю
- Тимчасовий відпочинок для осіб, що здійснюють догляд за особами з інвалідністю

Найбільш поширеними в переважній більшості громад Полтавської області є лише п'ять соціальних послуг:

- ❖ догляду вдома,
- ❖ натуральної допомоги,
- ❖ соціального супроводу сімей в СЖО,
- ❖ консультування,
- ❖ інформування.

Аналіз категорій осіб/сімей, яким надаються соціальні послуги в громадах, показав, що переважна більшість надавачів послуг в громадах надають послуги достатньо значній кількості вразливих категорій населення (див. табл. 1.5.7).

- ❖ Внутрішньо переміщені особи
- ❖ Сім'ї, члени яких мають інвалідність
- ❖ Сім'ї, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям
- ❖ Неповнолітні одинокі батьки
- ❖ Сім'ї, дітей з яких влаштовано до закладів інституційного догляду та виховання дітей
- ❖ Особи, яким заподіяно шкоду пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією
- ❖ Особи, яким заподіяно шкоду пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією
- ❖ Особи з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування (у віці 18–23 роки), які проживають в територіальній громаді
- ❖ Особи, які постраждали від домашнього насильства
- ❖ Особи, звільнені з місць позбавлення волі
- ❖ Особи, які перебувають на обліку органу пробації
- ❖ Діти, які перебувають на обліку служби усправах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах
- ❖ Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування
- ❖ Повнолітні особи з інвалідністю
- ❖ Особи похилого віку
- ❖ Одинокі особи, які потребують допомоги у веденні домашнього господарства
- ❖ Одинокі особи, які потребують стороннього догляду

Таблиця 1.5.7. Загальна кількість осіб вразливих груп населення і кількість ТГ, які надають соціальні

послуги зазначеним категоріям

№	Категорії вразливих груп населення	Загальна кількість осіб вразливих груп населення області	Кількість громад, які надають соціальні послуги зазначеним категоріям
1	Внутрішньо переміщені особи	218 216	45
2	Особи похилого віку	207 085	42
3	Повнолітні особи з інвалідністю	24 667	41
4	Одинокі особи, які потребують допомоги у веденні домашнього господарства	11 420	41
5	Одинокі особи, які потребують стороннього догляду	11 420	38
6	Особи з числа учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Україні	10 506	38
7	Безробітні (zareєстровані в центрі зайнятості особи)	9 981	24
8	Особи з розладами психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням усіх груп психоактивних речовин	6 868	9
9	Сім'ї, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям	6 619	40
10	Сім'ї, члени яких мають інвалідність	5 936	40
11	Особи, яким заподіяно шкоду пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією	3 872	30
12	Діти з інвалідністю	3 524	22
13	Діти з особливими освітніми потребами	2 119	17
14	Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування	1 976	60
15	Особи, які постраждали від домашнього насильства	1 536	36
16	Особи, які перебувають на обліку органу пробації	1 414	31
17	Особи, які вчинили домашнє насильство, направлені для проходження програми для кривдників	1 177	14
18	Особи, хворі на туберкульоз	1 010	9
19	ВІЛ-інфіковані особи	1 009	9
20	Діти, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах	1 554	57
21	Особи із залежністю від азартних ігор	933	5
22	Особи з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування (у віці 18–23 роки), які проживають в територіальній громаді	570	32

23	Діти, батьки яких (особи, які їх замінюють) ухиляються від виконання своїх обов'язків	655	31
24	Бездомні особи	278	11
25	Сім'ї з дітьми, де батьки є трудовими мігрантами	235	7
26	Сім'ї, де триває процес розлучення батьків і вирішується спір між матір'ю та батьком щодо визначення місця проживання дітей, участі батьків у їх вихованні	233	24
27	Діти з тяжкими захворюваннями, розладами, травмами, станами (в тому числі до встановлення інвалідності)	202	10
28	Сім'ї, дітей з яких влаштовано до закладів інституційного догляду та виховання дітей	185	33
29	Особи, звільнені з місць позбавлення волі	103	28
30	Діти, які потребують паліативної допомоги	94	1
31	Сім'ї, в яких батьків поновлено в батьківських правах	72	15
32	Сім'ї з дітьми, в яких тривала хвороба батьків перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки	53	13
33	Повнолітні недієздатні особи, яким не призначено опікуна	33	5
34	Сім'ї, в яких дітей відібрано у батьків без позбавлення їх батьківських прав на підставі рішення суду	23	22
35	Сім'ї, в яких діти систематично без поважних причин не відвідують заклади освіти	20	21
36	Неповнолітні одинокі матері (батьки)	14	27
37	Сім'ї, в яких діти систематично самовільно залишають місце проживання	14	19
38	Жінки, які виявили намір відмовитися від новонародженої дитини	13	14
39	Сім'ї, дітей з яких влаштовано в патронатні сім'ї протягом звітного періоду	12	16
40	Біженці, особи, які потребують додаткового або тимчасового захисту	1	7
41	Особи, які звернулись із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, та мають довідку про звернення за захистом в Україні	0	4
42	Особи, які постраждали від торгівлі людьми	0	16

Запровадження Міністерством соціальної політики уніфікованого для всіх ТГ соціально-демографічного паспорту/профілю громади (додаток 1 до Порядку визначення потреб громад у соціальних послугах, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 19.04.2023 р. № 130) дасть можливість зібрати більш повну інформацію за віком, статтю по всіх з 42 запропонованих категоріях вразливих груп населення громад. А це в свою чергу дасть можливість кожній громаді визначити перелік основних вразливих груп населення, які потребують соціальних послуг або можуть бути потенційними отримувачами соціальних послуг в громаді, потреби яких треба вивчати першочергово.

Аналіз показав, що **найменше охопленіми соціальними послугами** в переважній більшості ТГ є такі вразливі групи сімей та дітей:

- ❖ Сім'ї, де триває процес розлучення батьків і вирішується спір між матір'ю та батьком щодо визначення місця проживання дітей, участі батьків у їх вихованні;
- ❖ Сім'ї з дітьми, де батьки є трудовими мігрантами;
- ❖ Сім'ї, в яких батьків поновлено в батьківських правах;
- ❖ Діти, батьки яких (особи, які їх замінюють) ухиляються від виконання своїх обов'язків;
- ❖ Сім'ї в яких дітей відібрано у батьків без позбавлення батьківських прав на підставі рішення суду;
- ❖ Особи з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування (у віці 18–23 роки), які проживають в ТГ
- ❖ Сім'ї, в яких діти систематично самовільно залишають місце проживання;
- ❖ Сім'ї, дітей з яких влаштовано в патронатні сім'ї протягом звітного періоду;
- ❖ Сім'ї, в яких діти систематично без поважних причин не відвідують заклади освіти

Практично не охоплені соціальними послугами такі категорії населення ТГ:

- ❖ ВІЛ-інфіковані особи;
- ❖ Особи, хворі на туберкульоз;
- ❖ Особи з розладами психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням усіх груп психоактивних речовин;
- ❖ Особи із залежністю від азартних ігор;
- ❖ Особи, які вчинили домашнє насильство, направлені для проходження програми для кривдників;
- ❖ Повнолітні недієздатні особи, яким не призначено опікуна.

Слід зазначити, що в громадах відсутні соціальні послуги для дітей з інвалідністю, у тому числі для

- ❖ Дітей з особливими освітніми потребами;
 - ❖ Дітей з тяжкими захворюваннями, розладами, травмами, станами (в тому числі до встановлення інвалідності);
- Дані по дітях, які потребують паліативної допомоги практично відсутні в громадах. В ході опитування було отримано від ТГ дані щодо впровадження нових соціальних послуг.

Аналіз даних показав, що **32 (53 %) з 60 опитаних ТГ** (див. рис. 1.5.16) протягом звітного періоду впроваджували нові соціальні послуги, зокрема послуги:

➤ Натуральна допомога	➤ Послуга цілодобового проживання
➤ Мобільної соціальної служби догляду вдома	➤ Фізичний супровід осіб з інвалідністю
➤ Соціальної адаптації (Університету третього віку)	➤ Представництво інтересів
➤ Паліативного догляду	➤ Переклад жестовою мовою
➤ Соціального супроводу	➤ Посередництво
➤ Послуга соціального таксі	➤ Послуга патронату над дитиною
➤ Соціальної профілактики	➤ Екстреного кризового втручання

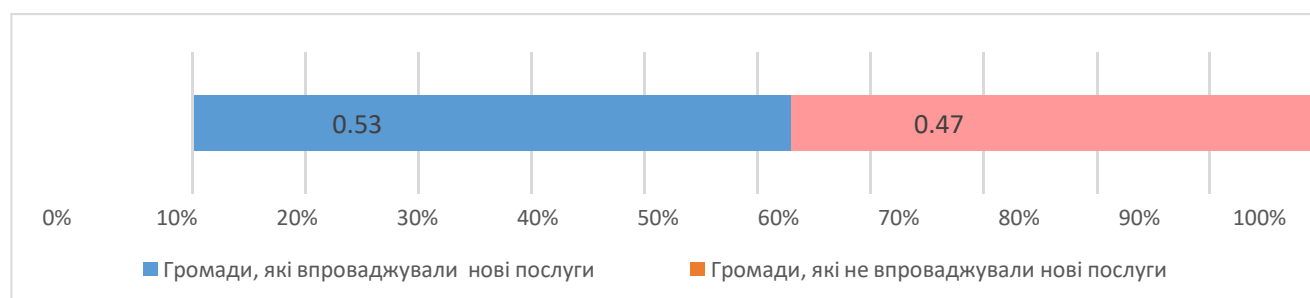

Рисунок 1.5.16. Перелік нових соціальних послуг, що впроваджувалися в ТГ протягом звітного періоду

Такий перелік нових соціальних послуг у ТГ свідчить про те, що значна частина громад Полтавської області все ж таки усвідомлюють необхідність впровадження нових як базових, так і інших спеціалізованих соціальних послуг. Це також може свідчити про те, що в громадах почали вивчати потреби вразливих груп населення і визначати незадоволений попит різних вразливих груп населення в соціальних послугах.

Проведений аналіз показав, що лише у **шести з 60 ТГ визначено незадоволений попит** на 10 соціальних послуг (див. табл. 1.5.8).

Таблиця 1.5.8. Незадоволений попит на соціальні послуги

№	Назва послуги	Назва ТГ	Кількість послуг
1	Догляд вдома	Горішньоплавнівська	20
		Кременчуцька	11
2	Денний догляд	Гадяцька	234
		Кременчуцька	18
		Сенчанська	4
3	Соціальна адаптація	Гадяцька	371
4	Натуральна допомога	Скороходівська	52
		Кременчуцька	15
5	Інформування	Сенчанська	36
		Кременчуцька	4
6	Консультування	Сенчанська	41
		Гадяцька	4
7	Денний догляд	Сенчанська	4
8	Транспортні	Терешківська	16
9	Представництво інтересів	Гадяцька	5
		Кременчуцька	2
10	Соціальна профілактика	Сенчанська	2

На питання про нові соціальні послуги, які громади планують впроваджувати у 2024 році, 29 громад з 60 відповіли, що не планують взагалі впроваджувати нові соціальні послуги (див. табл. 1.5.9).

Таблиця 1.5.9. ТГ, що не планують впроваджувати у 2024 році нові соціальні послуги

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, ТГ, що вже надаються в ТГ	ТГ, що не планують впроваджувати у 2024 році нові соціальні послуги
1	Ромоданівська	1	Не плануються
2	Ланнівська	1	Не визначилася
3	Новоселівська	1	Не плануються
4	Великорублівська	2	Не плануються
5	Кам'янопотоківська	2	Не плануються
6	Оболонська	4	Не плануються
7	Краснолуцька	5	Не плануються
8	Михайлівська	5	Не плануються
9	Хорольська	5	Не плануються
10	Великобудищанська	5	Не плануються
11	Мачухівська	6	Не плануються
12	Пришибська	6	Не плануються
13	Великосорочинська	7	Не плануються
14	Драбинівська	8	Не плануються
15	Коломацька	8	Не плануються

		68	
16	Комишнянська	8	Не плануються
17	Нехворощанська	8	Не плануються
18	Чорнухинська	8	Не плануються
19	Сенчанська	9	Не плануються
20	Кобеляцька	10	Не плануються
21	Глобинська	11	Не плануються
22	Диканська	11	Не плануються
23	Решетилівська	11	Не плануються
24	Омельницька	12	Не плануються
25	Заводська	13	Не плануються
26	Козельщинська	13	Не плануються
27	Зіньківська	14	Не плануються
28	Шишацька	20	Не плануються
29	Полтавська	22	Не плануються

Слід зазначити, що серед вищезазначених 29 громад, що не планують впроваджувати нові соціальні послуги у 2024 році, є ТГ, які вже реально запровадили достатню кількість соціальних послуг для різних категорій вразливих груп населення і протягом 2024 року можуть працювати над їх удосконаленням і приведенням у відповідність до вимог державних стандартів.

Але на відміну від цих громад, наполегливо рекомендуємо 13 ТГ, а саме: **Великобудищанській, Великорублівській, Великосорочинській, Кам'янопотоківській, Краснолуцькій, Ланнівській, Мачухівській, Михайлівській, Новоселівській, Оболонській, Пришибській, Ромоданівській, Хорольській** на початку 2024 року визначити потреби населення ТГ у соціальних послугах і запланувати впровадження нових соціальних послуг відповідно до виявлених потреб, в першу чергу вразливих груп населення громад. І в подальшій роботі здійснювати планування розвитку соціальних послуг не лише на короткострокову перспективу, а і на середньостроковий період.

Як вкрай позитивну тенденцію слід зазначити, що 31 ТГ в області планують впроваджувати нові для них соціальні послуги у відповідності до виявлених потреб населення (див. табл. 1.5.10).

Таблиця 1.5.10.Перелік соціальних послуг, які громади планують додатково впроваджувати протягом 2024 р.

№	Назва ТГ	Кількість послуг, що вже надаються в ТГ	Послуги, які громади планують додатково впроваджувати протягом 2024 році
1	Великобагачанська	16	<ul style="list-style-type: none"> Реабілітація
2	Лубенська	16	<ul style="list-style-type: none"> Надання соціальних послуг притулку для осіб які постраждали від домашнього насильства
3	Лохвицька	16	<ul style="list-style-type: none"> Натуральної допомоги
4	Пирятинська	15	<ul style="list-style-type: none"> Комплексні соціальні послуги
5	Горішньоплавнівська	14	<ul style="list-style-type: none"> Послуги за потребами ветеранів війни та членів сімей загиблих (померлих) захисників та захисниць
6	Щербанівська	14	<ul style="list-style-type: none"> Денний догляд дітей з інвалідністю
7	Білицька	13	<ul style="list-style-type: none"> Надання притулку
8	Білоцерківська	12	<ul style="list-style-type: none"> Надання послуг психолога
9	Миргородська	11	<ul style="list-style-type: none"> Консультування Мобільної соціальної служби з догляду вдома/ паліативного догляду, натуральної допомоги. Послуги перекладу жестовою мовою.

10	Піщанська	11
11	Гоголівська	10
12	Котелевська	10
13	Кременчуцька	10
14	Машівська	10
15	Карлівська	9
16	Опішнянська	9
17	Скороходівська	9
18	Чутівська	9
19	Гадяцька	8
20	Семенівська	8
21	Терешківська	8
22	Градизька	6
23	Гребінківська	6
24	Лютенська	6
25	Новооржицька	5
26	Новосанжарська	5
27	Петрівсько-Роменська	5
28	Сергіївська	5
29	Оржицька	3
30	Новогалещинська	2
31	Мартинівська	1

- Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату
- Соціальна профілактика
- Транспортні послуги, соціальний супровід
- Транспортні послуги
- Соціальна послуга супроводу під час інклюзивного навчання
- Соціальний супровід
- Психологічного напрямку
- Мобільна соціальна служба
- Транспортна послуга "Соціальне таксі",
- "Університет третього віку"
- Переклад жестовою мовою,
- Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно рухового апарату
- Фізична реабілітація
- Денного перебування
- Соціально-психологічна реабілітація,
- Транспортні послуги
- Пункт прокату
- Реабілітаційні послуги, спрямовані на відновлення фізичного та ментального здоров'я ветеранів
- Реабілітація
- Послуга денного перебування
- Стаціонарного догляду, асистент дитини
- Соціально-психологічна реабілітація
- Інститут третього віку
- Патронат над дитиною
- Денне перебування
- Натуральна допомога
- Паліативний догляд
- Транспортні послуги
- Пункт прокату засобів реабілітації
- Транспортні послуги. Соціальне таксі

1	Зіньківський дитячий будинок-інтернат ім. О. В. Синяговського	4	2	133	133	133		133	4				
2	Новосанжарський дитячий будинок-інтернат			99	99	99		99	11				
3	Високо-Тополянський психоневрологічний інтернат			152	152	152	2	152					
4	Грабарівський психоневрологічний будинок-інтернат			125	125	125		125					
5	Кобеляцький психоневрологічний будинок-інтернат			209	209	209		209					
6	Кротівський психоневрологічний будинок-інтернат			114	114	114		114					
7	Ліщинівський психоневрологічний будинок-інтернат		19	328	328	328		328	60				
8	Пирятинський психоневрологічний будинок-інтернат		10	90	90	90		90					
9	Токарівський психоневрологічний інтернат		4	167	167	167		167					
10	Рашівський психоневрологічний будинок-інтернат		8	74	74	74		74					
11	Горбанівський геріатричний пансіонат для ветеранів війни та праці			211	211	211	211	211	211				
12	Гадяцький геріатричний будинок-інтернат			111	111	111	111	111	111				
13	Вишняківський будинок-інтернат для громадян похилого віку та інвалідів			131	131	131	131	131	131				
14	Хорольський будинок-інтернат для громадян похилого віку та інвалідів			64	64	64	64	64	75				
15	Полтавський обласний соціальний центр матері та дитини			26	32								
Разом:		4	43	2008	26	32	2008	2008	517	517	2008	75	517

Як бачимо, на регіональному рівні створено і функціонують **14 закладів** інституційного догляду і лише **1 заклад** для надання спеціалізованих соціальних послуг для однієї категорії отримувачів послуг, зокрема жінок, що мали намір відмовитися від новонародженої дитини. Наявність та збереження на регіональному рівні такої великої кількості психоневрологічних інтернатів та будинків-інтернатів для осіб похилого віку, осіб з інвалідністю говорить про те, що в громадах для таких категорій населення відсутні соціальні послуги, насамперед паліативного догляду, послуг підтриманого проживання, денного догляду.

З одного боку, ТГ не інформують Департамент соціальної політики населення ОВА про незадоволений попит своїх громад на спеціалізовані соціальні послуги та фінансову неспроможність його задовольнити. З іншого боку, на регіональному рівні відсутність сформованого попиту на фінансову підтримку громад з обласного бюджету нівелює і необхідність розробки та фінансування окремої регіональної програми розвитку спеціалізованих соціальних послуг на рівні ТГ.

Висновки:

1. Процес організації надання соціальних послуг мешканцям громад в основному здебільшого залежить від наявного ресурсу (фінансового, кадрового тощо), а не від реальної потреби жителів ТГ.
2. Більш доступними та системними в громадах є базові соціальні послуги, що надаються особам похилого віку, особам з інвалідністю: догляд вдома, натуральна допомога, інформування, консультування, соціальна адаптація.
3. Запровадження нових інших спеціалізованих соціальних послуг здійснюється повільніше, їх кількість є критично обмеженою, а саме: послуг паліативного догляду; стаціонарного догляду, послуг підтриманого проживання, фізичного супроводу осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату; транспортної послуги «Соціальне таксі», послуги перекладу жестовою мовою.
4. У ТГ недостатньо розвинуто сімейно-орієнтовані послуги, що спрямовані на вчасне запобігання виникненню складних життєвих обставин, в першу чергу це стосується послуг для сімей з дітьми, спрямованих на попередження позбавлення батьківських прав та вилучення дитини із сім'ї. Не охоплено послугами соціального супроводу всі сім'ї з дітьми в СЖО, сімейні форми влаштування дітей. У ТГ практично відсутня послуга догляду і виховання дітей (патронатне виховання).
5. У ТГ практично відсутні послуги для сімей, що виховують дітей з інвалідністю та дітей групи ризику до встановлення інвалідності, зокрема: послуги догляду вдома дітей з інвалідністю; тимчасового відпочинку для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю; денного догляду (для дітей з інвалідністю); супроводу під час інклюзивного навчання (для дітей з особливими освітніми потребами).
6. У ТГ відсутні послуги для осіб, які постраждали від домашнього насильства, не проводиться соціальна робота з особами, які вчинили домашнє насильство, в громадах відсутні послуги надання притулку, медіації, соціально психологічної реабілітації.
7. У ТГ відсутні послуги для осіб з числа учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Україні: соціально психологічної реабілітації, консультування психолога, соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці, соціально трудової адаптації, фізичний супровід осіб з інвалідністю тощо.

1.6. Характеристика кадрового, матеріально-технічного, фінансового забезпечення системи надання соціальних послуг на місцевому та регіональному рівнях

Відповідно до пункту 7 частини першої статті 9 Закону України «Про соціальні послуги» одним із основних напрямів державної політики у сфері надання соціальних послуг є здійснення кадрового забезпечення системи надання соціальних послуг.

Ключовими працівниками в системі надання соціальних послуг в територіальній громаді є фахівці із соціальної роботи.

Пунктом 4.10 Методичних рекомендацій щодо організації та забезпечення діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей, затверджених наказом Мінсоцполітики від 31.07.2023 № 263-Н, рекомендовано забезпечувати проведення соціальної роботи та організацію надання соціальних послуг фахівцями з соціальної роботи, які є працівниками комунального закладу (надавача соціальних послуг) за місцем проживання мешканців територіальної громади, зокрема на віддалених (у тому числі пересувних) робочих місцях.

Для цього рекомендується посади ФСР вводити із розрахунку: у сільській місцевості 1 штатна одиниця на:

- один або декілька населених пунктів, що входять до складу територіальної громади, з чисельністю населення від 2 до 4 тисяч мешканців (у разі відстані між населеними пунктами до 15 км);
 - декілька населених пунктів, що входять до складу територіальної громади, з чисельністю населення не більше ніж 2 тисячі жителів (у разі відстані між населеними пунктами не більше ніж 30 км, за наявності громадського транспортного сполучення чи закріпленого за фахівцем із соціальної роботи транспортного засобу);
 - один населений пункт, що входить до складу територіальної громади, у гірській місцевості (незалежно від чисельності населення);
- у містах 1 штатна одиниця на:
- 10 тисяч мешканців в обласних центрах та містах з населенням більше ніж 200 тисяч;
 - 5–7 тисяч мешканців у містах з населенням від 50 до 200 тисяч;
 - 5 тисяч мешканців у містах з населенням менше ніж 50 тисяч та у приватному секторі.

Аналіз стану кадрового забезпечення надавачів соціальних послуг в ТГ Полтавської області показав, що посади ФСР введено у штат комунальних надавачів у 49 ТГ, у двох ТГ (Михайлівській та Сенчанській сільських) у штаті комунального надавача не введено жодної посади ФСР, у 7 громадах (Великорублівській, Драбинівській, Коломацькій, Мартинівській, Мачухівській сільських та Ланнівській селищній) відсутні комунальні надавачі соціальних послуг, ще дві ТГ (Омельницька сільська та Гоголівська селищна) не надали інформацію для аналізу.

Наразі в 49 ТГ Полтавської області працює 164 ФСР (див. рис. 1.6.1).

В середньому на одного ФСР припадає 8,961 тис. населення. Найбільше навантаження у Кобеляцькій (26,700 тис. осіб), Новосанжарській (23,733 тис. осіб), Кременчуцькій (20,055 тис. осіб). Найменше навантаження на ФСР припадає у Семенівській ТГ (1,555 тис. осіб) (див. рис. 1.6.2).

Загалом лише 11 ТГ дотримуються рекомендацій Мінсоцполітики щодо нормативів введення посад ФСР (Щербанівська, Хорольська, Скороходівська, Сергіївська, Семенівська, Пришибська, Пирятинська, Оболонська, Машівська, Карлівська та Білоцерківська).

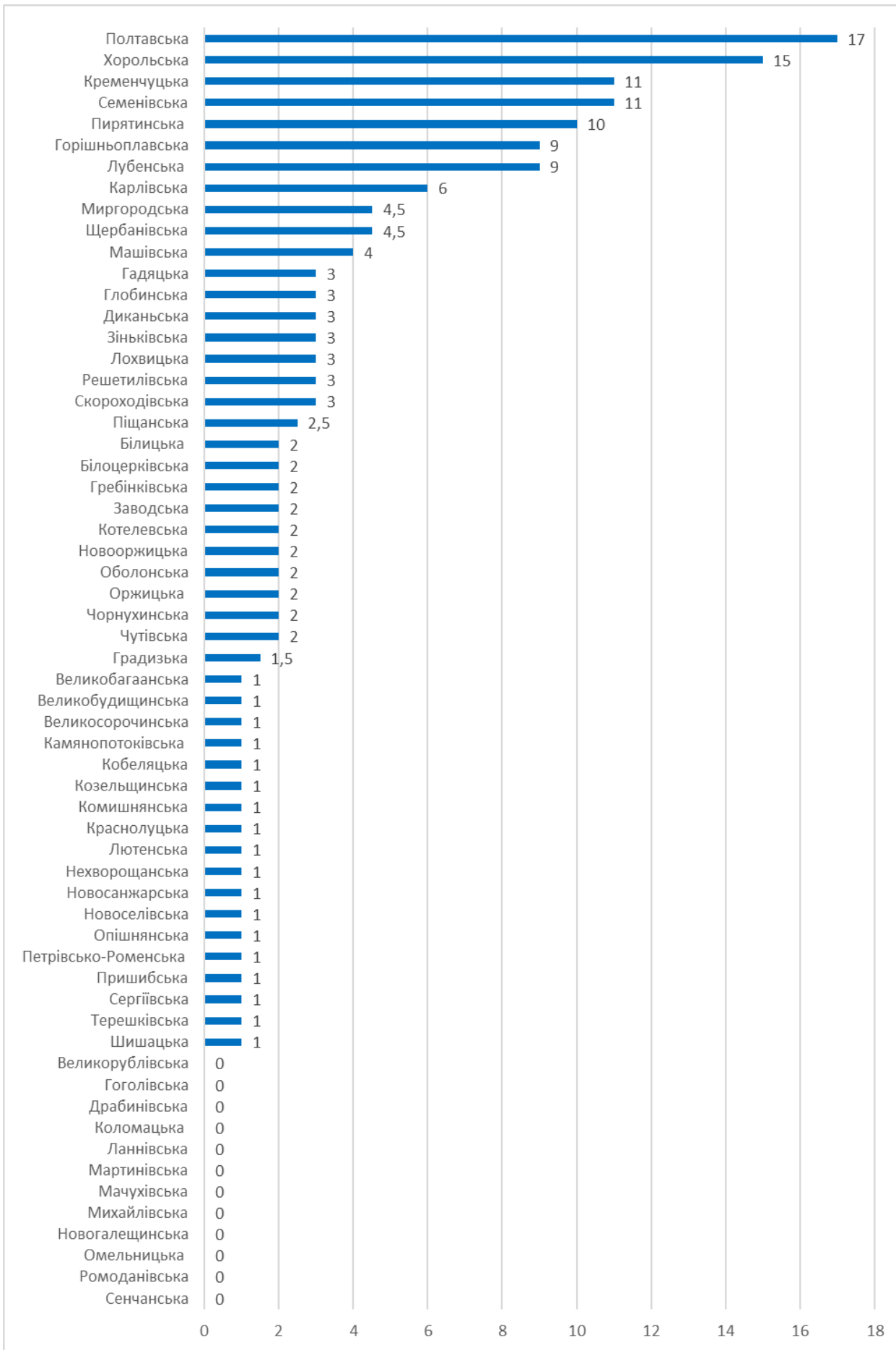

Рисунок 1.6.1. Кількість посад фахівців із соціальної роботи в ТГ Полтавської області

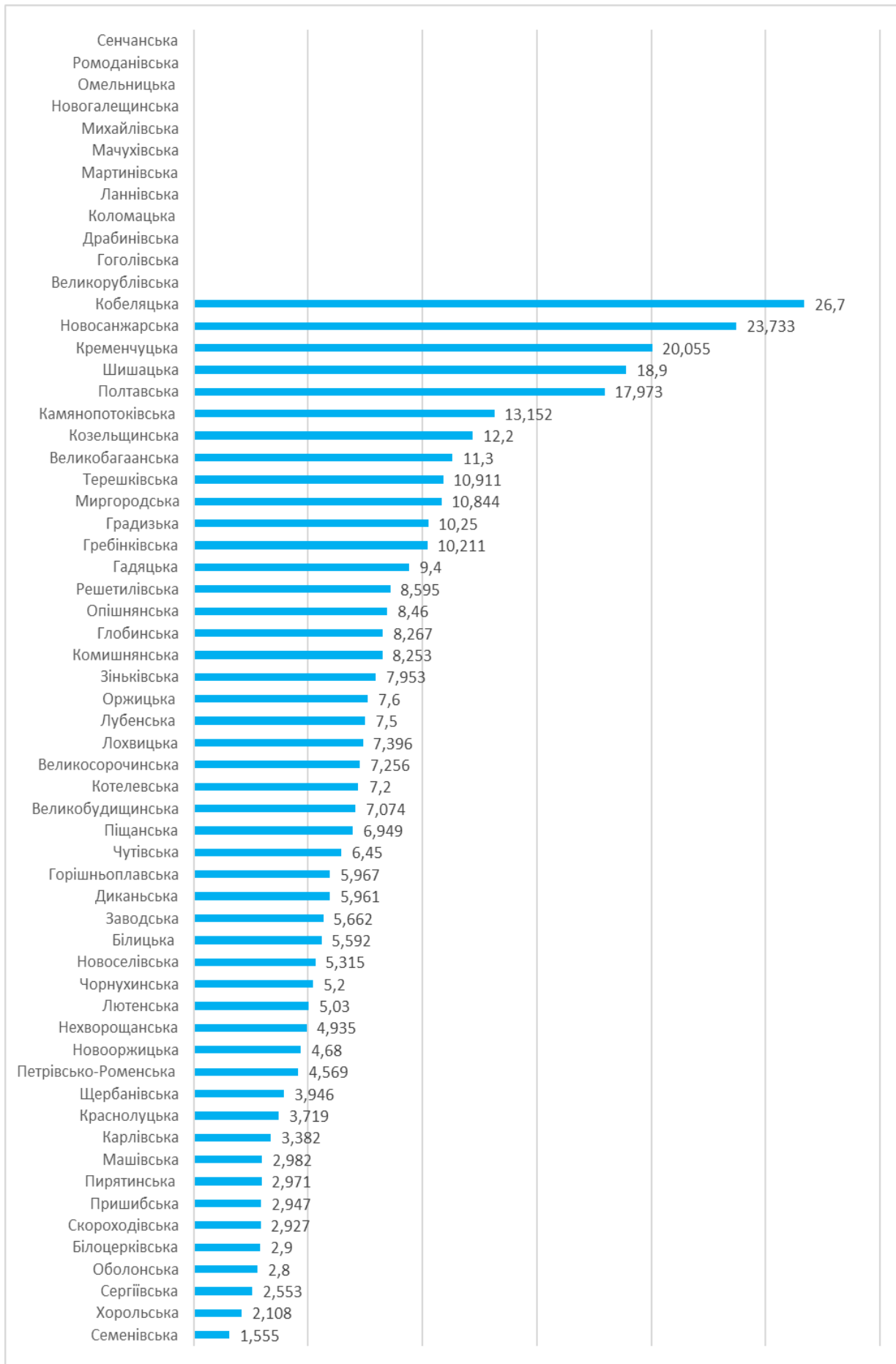

Рисунок 1.6.2. Навантаження на 1 ФСП (тис. осіб)

Аналіз кількості основних працівників, які забезпечують надання соціальних послуг у ТГ Полтавщини (фахівці із соціальної роботи, соціальні працівники, соціальні робітники, психологи,

медичний персонал та інші), показав, що загальна кількість таких працівників складає 2094 особи (див. рис. 1.6.3).

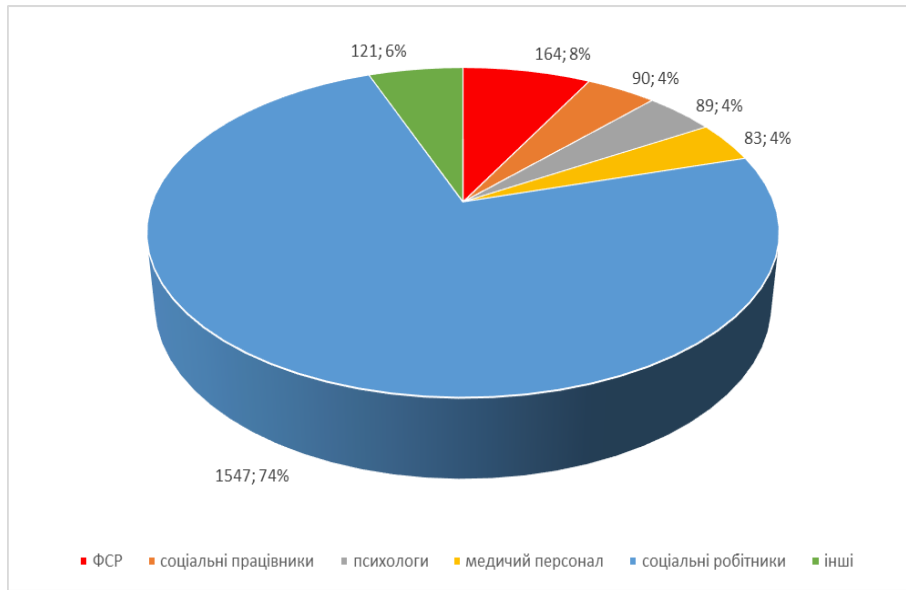

Рисунок 1.6.3. Кадрове забезпечення системи надання соціальних послуг в Полтавській області

Кадрове забезпечення надавачів соціальних послуг Полтавської області в розрізі посад та територіальних громад наведено в таблиці 1.6.1.

Таблиця 1.6.1. Кадрове забезпечення надавачів соціальних послуг Полтавської області в розрізі ТГ

Назва ТГ	Кількість працівників, що надають соціальні послуги	Із них:					
		Ф СР	соціальні працівники	психологи	соціальні робітники	медичний персонал	інші
Білицька	37	2	3	0	32	0	0
Білоцерківська	21	2	0	0	19	0	0
Великобагаанська	27,5	1	0	0	21	1,5	4
Великобудищинська	21,75	1	0	0	17,25	0	2,5
Великорублівська							
Великосорочинська	29	1	1	0	18	3	6
Гадяцька	28,25	3	2	0	21,75	1,5	4
Глобинська	59	3	2	1	53	0	0
Гоголівська							
Горішньоплавська	75,75	9	2	0,75	51	4	9
Градизька	44,25	1,5	0	0	41	0,75	1
Гребінківська	47	2	4	0	40	2	0
Диканьська	52,75	3	1	1	38	9	0,75
Драбинівська							
Заводська	0	2	0	0	13	1	0
Зіньківська	47	3	4	0	40	0	0

Камянопотоківська	16	1	0	15	0	0	0
Карлівська	60,25	6	4	47,75	0	0	0
Кобеляцька	59	1	3	1	44	2	8
Козельщинська	35,5	1	2	0	32,5	0	0
Коломацька							
Комишнянська	32	1	1,5	0	16	1	12,5
Котелевська	28,5	2	5	0	20	1,5	
Краснолуцька	13	1	0	0	10	0,5	1,5
Кременчуцька	213,5	11	19,5	5	156	13,5	8,5
Ланнівська							
Лохвицька	47	3	1	1	35	2	5
Лубенська	109	9	1	1	91	3	6
Лютенська	9,5	1	0	0	8,5	0	0
Мартинівська							
Мачухівська							
Машівська	39	4	1,75	1	29,75	2,5	0
Миргородська	85,75	4,5	4	1,5	60,75	3	12
Михайлівська	18,35	0	0	0	16,75	0,1	1,5
Нехворощанська	15	1	0	0	14	0	0
Новогалещинська							
Новооржицька	26	2	0	0	24	0	0
Новосанжарська	2	1	0	1	0	0	0
Новоселівська	12	1	0	0	8	0	3
Оболонська	34,25	2	2	0	23	0	7,25
Омельницька							
Опішнянська	20,5	1	0	0	15,5	0	4
Оржицька	47	2	3	0	37,5	0	4,5
Петрівсько-Роменська	16,5	1	1	0	13	0	1,5
Пирятинська	79,25	10	0	1	50,5	5,25	12,5
Піщанська	28,5	2,5	0	0	26	0	0
Полтавська	93	17	3	2	71	0	0
Пришибська	7	1	0	0	6	0	0
Решетилівська	49,5	3	0,5	1	45	0	0
Ромоданівська							
Семенівська	60,5	11	2,5	1	44	2	0
Сенчанська	24	0	0	0	20	1	3
Сергіївська	10	1	1		8		
Скороходівська	26	3	1	1	21	0	0
Терешківська	18	1	0	0	12	3	2
Хорольська	92	15	3	2	71	1	0
Чорнухинська	34,5	2	2,75	1	26,5	2,25	0

Чутівська	26	2	0	1	20	3	0
Шишацька	60,75	1	8,5	1	42	8,5	0
Щербанівська	35,5	4, 5	0	1	24	5	1
РАЗОМ:		16 4	90	89	1547,25	82,85	121

Результати проведеного аналізу свідчать про недостатній кадровий потенціал системи соціальної роботи та надання соціальних послуг в Полтавській області, що унеможлиблює задоволення в повному обсязі попиту жителів Полтавської області на соціальні послуги.

Невід'ємною складовою системи кадрового забезпечення є професійне зростання працівників системи надання соціальних послуг. З цією метою законодавством України (стаття 17 Закону України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю») передбачено створення обласних центрів соціальних служб до повноважень яких віднесено, зокрема, організація навчання із соціальної роботи, надання соціальних послуг; проведення навчальних заходів для надавачів соціальних послуг, спеціалістів виконавчих органів місцевого самоврядування, які здійснюють управління системою надання соціальних послуг сім'ям та дітям.

У Полтавській області створено Полтавський обласний центр соціальних служб та забезпечено його діяльність. Аналіз кадрового забезпечення цього закладу показав недостатній рівень спроможності його працівників проводити навчальну та методичну роботу. Так, у штаті обласного центру немає жодного методиста та психолога. Навчально-методичну роботу забезпечують 11 фахівців із соціальної роботи та 2 соціальних менеджери, що не відповідає професійним стандартам діяльності таких професій, а також їх кваліфікаційним характеристикам. Показники охоплення навчальними заходами працівників, які забезпечують у територіальних громадах організацію та надання соціальних послуг, переважно нижчі, ніж середні показники по Україні. Така ж ситуація і щодо підготовки кандидатів у сімейні форми виховання (див. рис. 1.6.4).

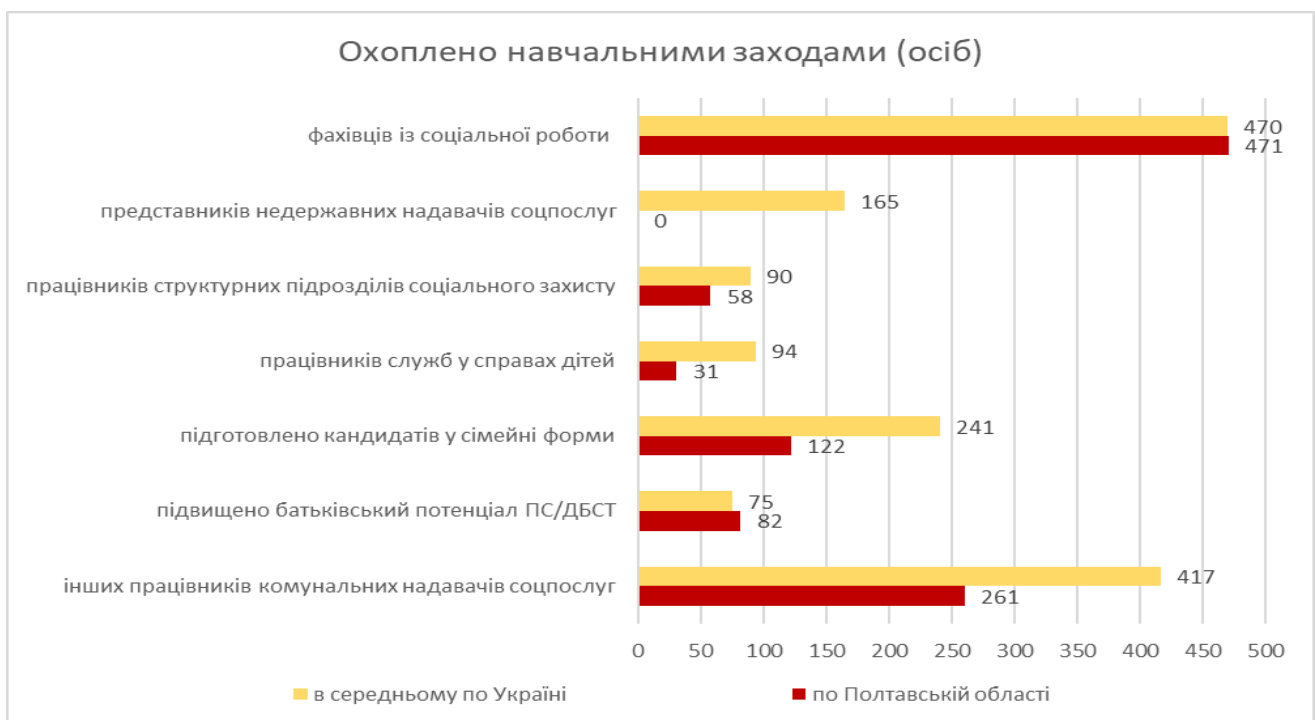

Рисунок 1.6.4. Стан охоплення навчальними заходами

Повноваження щодо організації та забезпечення умов для підвищення професійної компетентності/кваліфікації працівників, які надають соціальні послуги відповідно до статті 11 Закону

України «Про соціальні послуги» покладено на місцеві державні адміністрації та виконавчі органи місцевих рад.

Аналіз отриманої інформації показав, що у 30 громадах (52,6 %) є плани підвищення кваліфікації, 29 громад (50,9 %) мають плани проведення семінарів, тренінгів. Що стосується супервізійної роботи, то плани її проведення мають лише 16 громад (28,1 %). Проводять атестацію згідно із затвердженими планами 27 громад або 47,4 %.

Основою матеріально-технічного забезпечення системи соціальної роботи та надання соціальних послуг є наявність у надавачів послуг доступного приміщення, що відповідає ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» та достатньої кількості транспортних засобів, у тому числі і для перевезення маломобільних груп населення.

Аналіз стану відповідності приміщень ДБН щодо інклюзивності показав, що приміщення лише 27 надавачів соціальних послуг повністю відповідають зазначеним нормативам, 24 (Великобагачанська, Великобудищинська, Гадяцька (ЦСС), Глобинська, Горішньоплавська, Градизька, Гребінківська, Диканьська, Кобеляцька, Кременчуцька, Лубенська (терцентр), Лютенська, Миргородська (терцентр), Михайлівська, Новоселівська, Оболонська, Оржицька, Пирятинська, Піщанська, Сенчанська, Скороходівська, Терешківська, Хорольська, Чутівська) – відповідають частково і 3 (Миргородська (ЦСС), Новооржицька та Петрівсько-Роменська) – зовсім не відповідають (див. рис. 1.6.5).

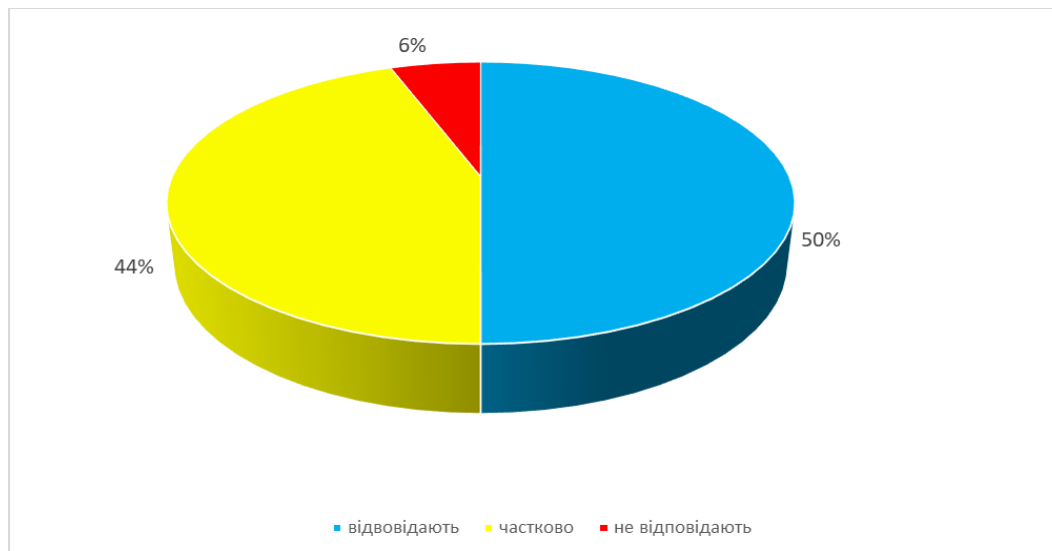

Рисунок 1.6.5. Відповідність приміщень надавачів соціальних послуг ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення»

Результати аналізу свідчать про те, що надавачі соціальних послуг у вище перелічених громадах (50 % усіх громад області) не відповідають критеріям діяльності надавачів соціальних послуг, затвердженим постановою КМУ від 03.03.2020 р. №185, не можуть бути внесені до Реєстру надавачів соціальних послуг та надавати такі послуги.

Комунальні надавачі соціальних послуг Полтавщини мають всього 1318 транспортних засоби, з яких 1221 – велосипед (див. рис. 1.6.6).

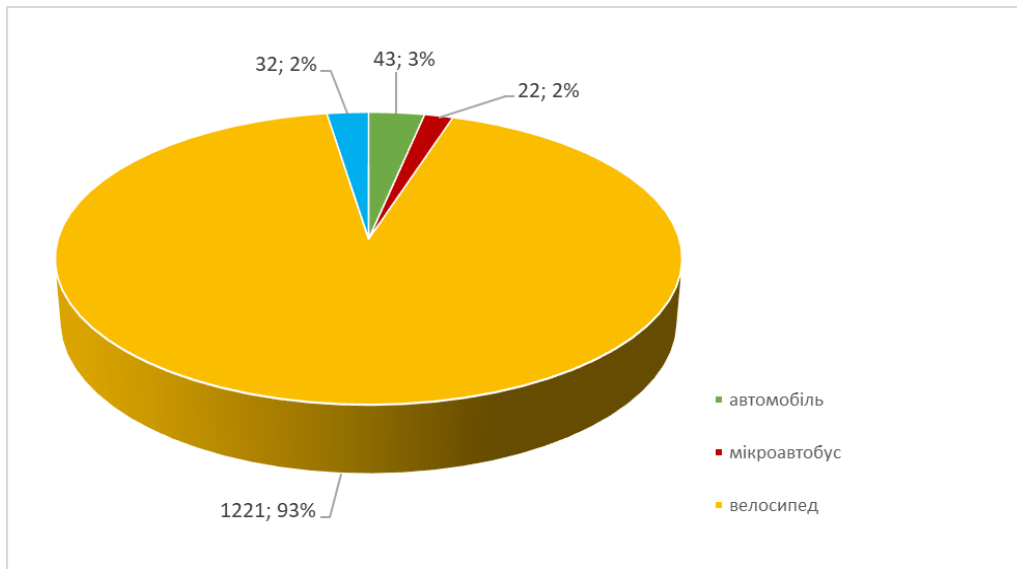

Рисунок 1.6.6. Забезпеченість надавачів соціальних послуг транспортними засобами

Стан забезпечення комунальних надавачів соціальних послуг у ТГ наведено у таблиці 1.6.2.

Таблиця 1.6.2. Забезпеченість транспортними засобами

Назва ТГ	легковий автомобіль	мікроавтобус	мотоцикл	мопед / моторолер	велосипед	Транспорт перевезення маломобільних груп*	для
Білицька	1	0	0	0	11	0	
Білоцерківська	0	1	0	0	0	1	
Великобагачанська	1	1	0	0	18	1	
Великобудищинська	0	0	0	0	10	0	
Великорублівська							
Великосорочинська	1	0	0	0	27	0	
Гадяцька	2	1	0	0	21	1	
Глобинська	1	1	0	0	53	1	
Гоголівська							
Горішньоплавська	3	1	0	0	0	4	
Градизька	0	0	0	0	49	0	
Гребінківська	2	1	0	0	0	1	
Диканьська	2	0	0	0	39	0	
Драбинівська							
Заводська	0	0	0	0	14	0	
Зіньківська	2	0	0	0	42	2	
Камянопотоківська	0	0	0	0	0	0	
Карлівська	1	0	0	0	48	0	
Кобеляцька	1	0	0	0	6	1	
Козельщинська	1	0	0	0	40	0	
Коломацька							

Комишнянська	0	0	0	0	16	0
Котелевська	2	0	0	0	0	2
Краснолуцька	0	0	0	0	11	0
Кременчуцька	0	3	0	0	10	2
Ланнівська						
Лохвицька	1	1	0	0	35	2
Лубенська	2	1	0	0	86	1
Лютенська	0	0	0	0	13	0
Мартинівська						
Мачухівська						
Машівська	1	1	0	0	29	1
Миргородська	1	2	0	0	58	1
Михайлівська	0	1	0	0	0	1
Нехворощанська	1	0	0	0	13	0
Новогалящинська						
Новооржицька	1	0	0	0	22	0
Новосанжарська	0	0	0	0	0	0
Новоселівська	1	0	0	0	8	0
Оболонська	1	0	0	0	35	0
Омельницька						
Опішнянська	1	0	0	0	16	0
Оржицька	2	0	0	0	0	1
Петрівсько-Роменська	0	0	0	0	14	0
Пирятинська	0	1	0	0	43	1
Піщанська	2	1	0	0	29	1
Полтавська	2	1	0	0	69	1
Пришибська	0	0	0	0	5	1
Решетилівська	2	0	0	0	52	0
Ромоданівська						
Семенівська	0	0	0	0	46	0
Сенчанська	0	0	0	0	20	0
Сергіївська	0	0	0	0	0	0
Скороходівська	0	0	0	0	25	0
Терешківська	0	0	0	0	7	0
Хорольська	1	1	0	0	69	1
Чорнухинська	2	1	0	0	26	1
Чутівська	0	0	0	0	20	1
Шишацька	1	2	0	0	42	2
Щербанівська	1	0	0	0	24	0
РАЗОМ:	43	22	0	0	1221	32

Варто зазначити, що аналіз показав тенденцію до зростання мобільності соціальних робітників у першу чергу. Майже 80 % соціальних робітників забезпечені велосипедом (див. рис. 1.6.7).

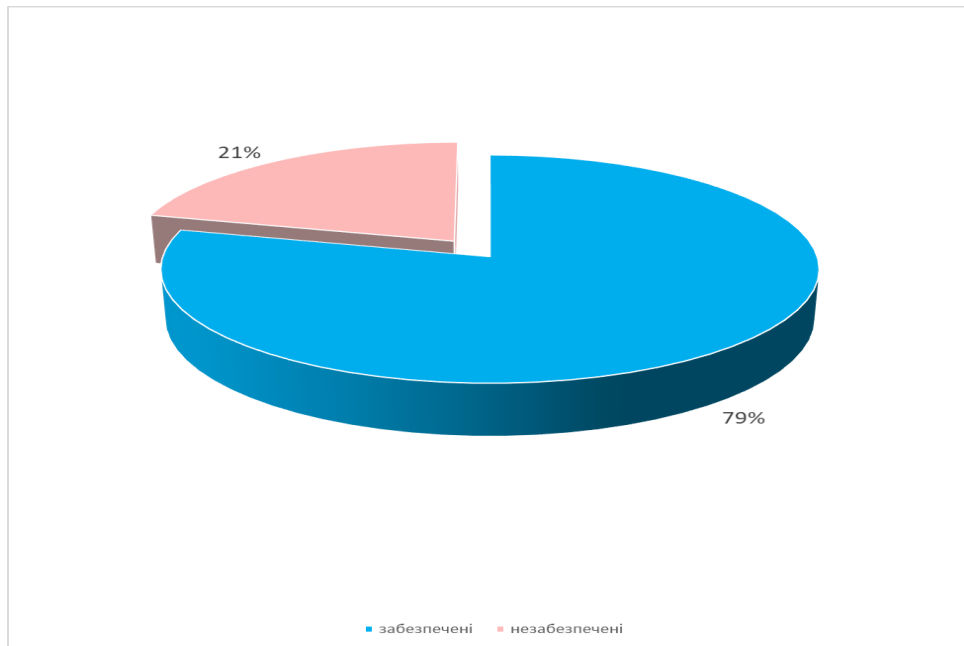

Рисунок 1.6.7. Потенційне забезпечення соціальних робітників велосипедами

Такого стану справ не виявлено у центрах соціальних служб, фахівці із соціальної роботи практично не забезпечені велосипедами, що на нашу думку негативно впливає на рівень доступності жителів громад до соціальних послуг.

Гірше складається ситуація з транспортом для перевезення маломобільних груп. Більше половини ТГ не мають спеціально обладнаного транспортного засобу для перевезення цієї категорії осіб (див. рис. 1.6.8).

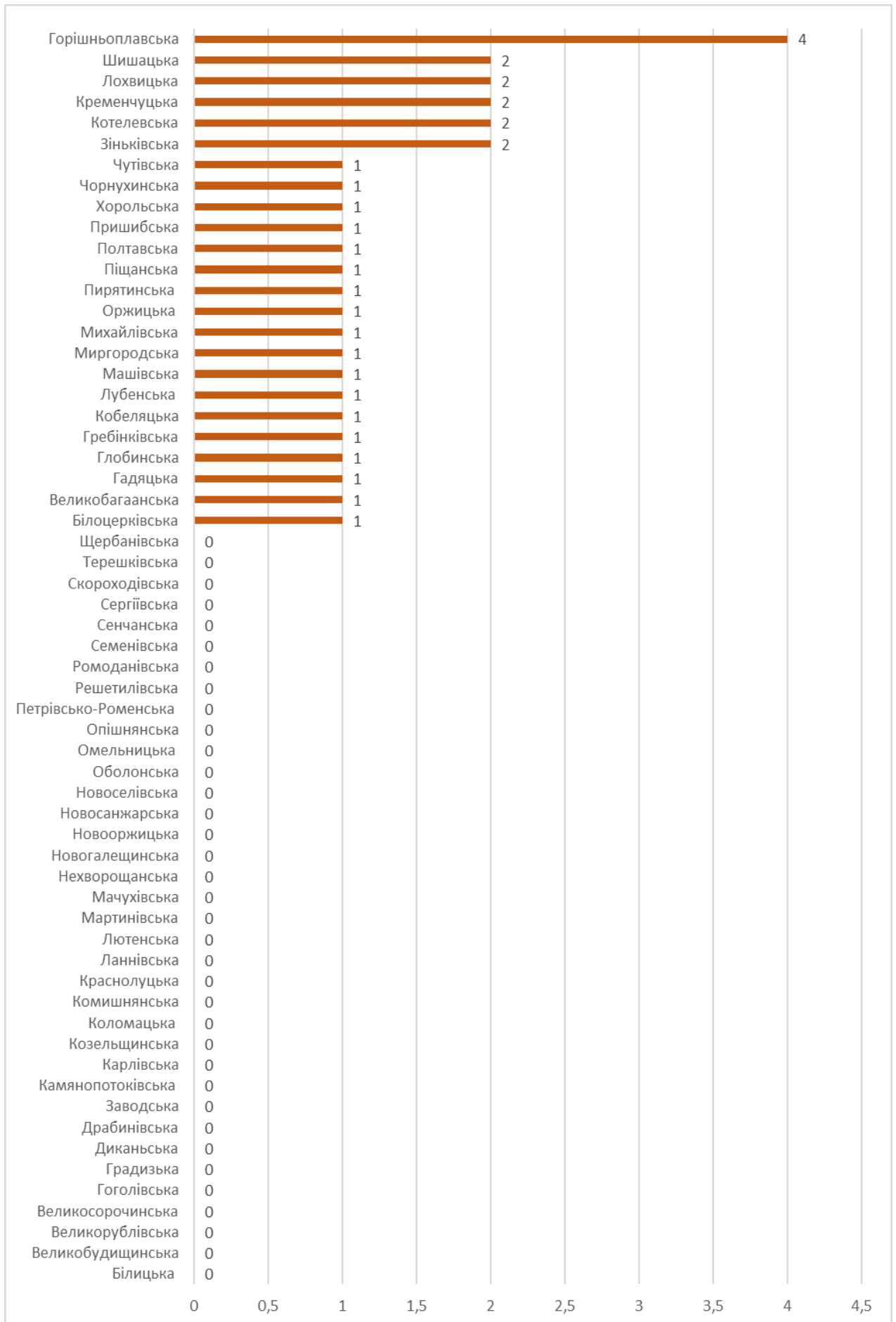

Рисунок 1.6.8. Наявність у ТГ транспорту для перевезення маломобільних груп населення

За результатами аналізу стану фінансового забезпечення системи соціального захисту населення, у тому числі системи соціальної роботи та надання соціальних послуг на регіональному рівні слід зазначити, що в період воєнного стану на фоні суттєвого зниження загальних видатків обласного бюджету (4 399,10 млн. гривень у 2022 році проти 7 213,70 млн. гривень у 2021 році) видатки на соціальний захист населення, включаючи і видатки на соціальні послуги, не тільки не зменшилися, а й суттєво зросли. Так у 2021 році частка видатків на соціальний захист населення складала 5,5 % від загальних видатків обласного бюджету, а видатки на соціальну роботу та надання соціальних послуг – 4,2 % від загальних видатків обласного бюджету. У 2022 році ця пропорція складає відповідно 10,2 % та 7,8 % (див. рис. 1.6.9).

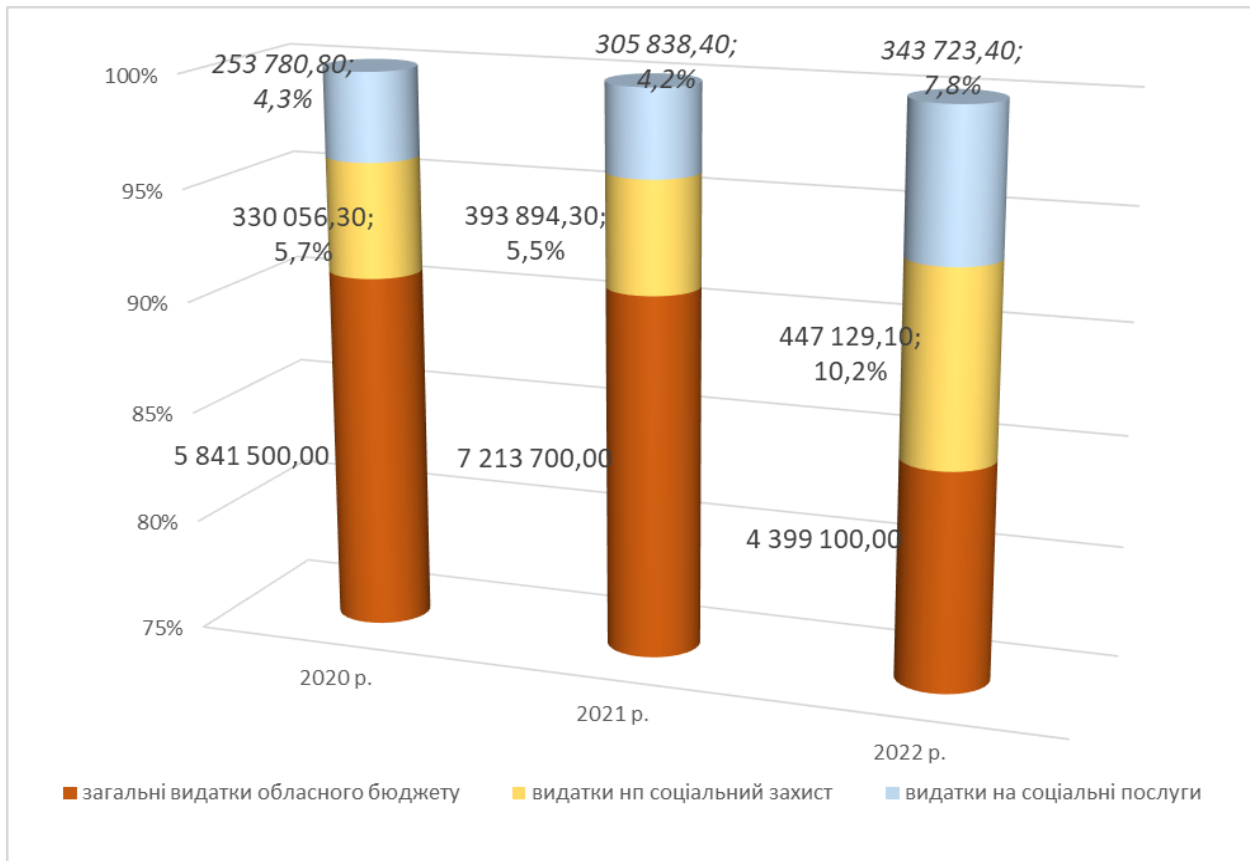

Рисунок 1.6.9. Динаміка видатків обласного бюджету на соціальний захист і соціальні послуги (тис. грн).

Крім того, аналіз динаміки структури видатків обласного бюджету на соціальний захист населення виявив стійку тенденцію до переважання видатків на забезпечення утримання закладів, які надають послуги стаціонарного догляду, в першу чергу осіб, які не можуть вести самостійний спосіб життя через похилий вік, фізичні та розумові вади, психічні захворювання або інші хвороби, а також дітей з вадами фізичного та розумового розвитку (див. рис. 1.6.10).

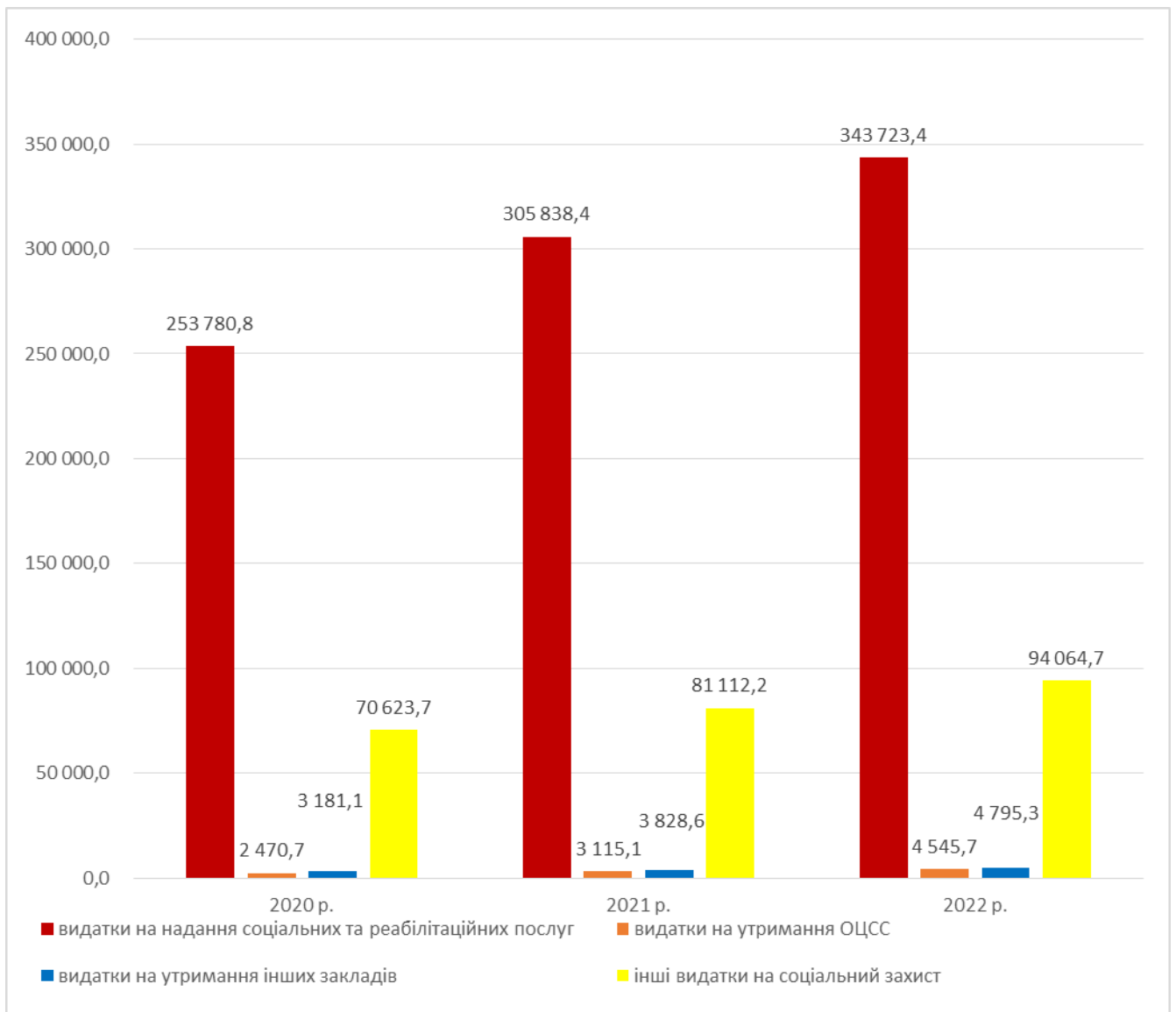

Рисунок 1.6.10. Динаміка структури видатків обласного бюджету на соціальний захист населення

Аналіз стану фінансового забезпечення системи соціального захисту населення, у тому числі системи соціальної роботи та надання соціальних послуг в територіальних громадах, показав доволі низький відсоток як на соціальний захист (в середньому по області 6,72 %) так і безпосередньо на надання соціальних послуг (3,96 % від суми загальних видатків місцевого бюджету).

Показники щодо частки видатків на соціальний захист населення від загальних видатків місцевого бюджету та частки видатків на надання соціальних послуг від загальних видатків місцевого бюджету в розрізі територіальних громад наведено на рисунку 1.6.11.

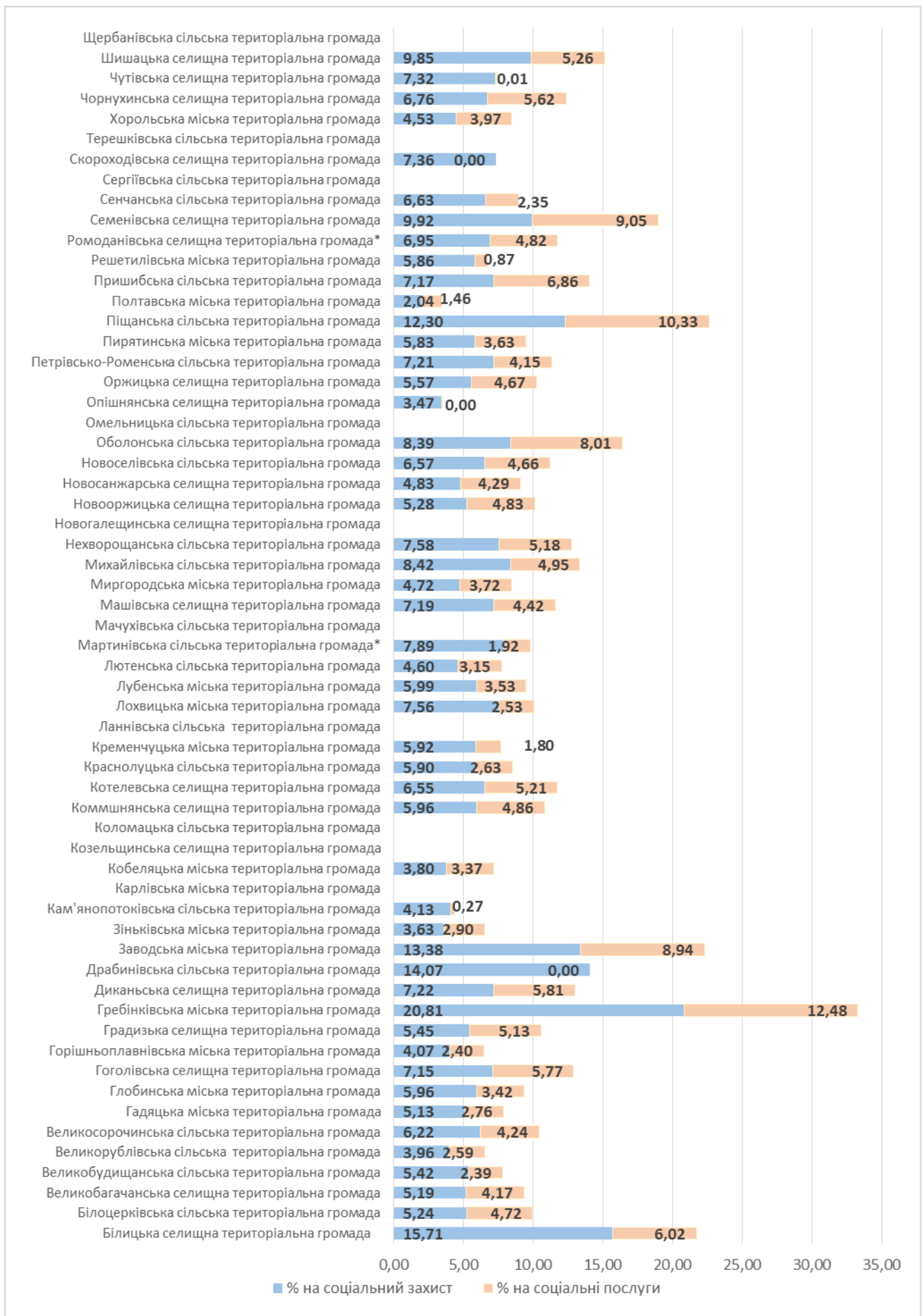

Рисунок 1.6.12. Стан фінансування системи соціального захисту населення, у тому числі на надання соціальних послуг (% від суми загальних видатків місцевого бюджету)

Висновки:

1. В ТГ Полтавської області низький рівень кадрового забезпечення комунальних надавачів соціальних послуг. Комунальні надавачі не забезпечені психологами, юристами, соціальними працівниками.
2. В ТГ Полтавської області недостатня кількість фахівців із соціальної роботи, внаслідок чого навантаження на такого працівника сягає 20–26 тисяч населення на одну штатну одиницю. Такий стан справ не сприяє впровадженню єдиного уніфікованого підходу до організації надання соціальних послуг. За відсутності в територіальній громаді ФСР, в громаді не може в повній мірі бути забезпечене надання базових соціальних послуг.
3. В ТГ Полтавської області потребує удосконалення система підвищення професійних компетентностей/кваліфікації працівників надавачів соціальних послуг.
4. В ТГ Полтавської області слабка матеріально-технічна база комунальних надавачів соціальних послуг може негативно впливати на якість та доступність соціальних послуг, які вони надають.
5. В ТГ Полтавської області потребують перегляду підходи до фінансування системи надання соціальних послуг, зокрема, впровадження фінансування соціальних послуг відповідно до визначених потреб жителів територіальних громад, а не утримання надавачів соціальних послуг.
6. В ТГ Полтавської області при складанні проектів бюджету як області, так і територіальних громад недостатня увага приділяється механізмам аутсорсингу соціальних послуг, зокрема, соціальному замовленню.

1.7 Інформування та комунікація з населенням громад

Згідно з визначеними законами України «Про соціальні послуги», «Про місцеве самоврядування», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» повноваженнями виконавчим органам сільських, селищних, міських рад передбачено інформування населення про перелік соціальних послуг, їхній зміст і порядок їх надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я.

Разом з тим, Законом України «Про соціальні послуги» встановлено обов'язкове інформування місцевих органів влади про відмову у наданні послуг через відсутність надавача цих послуг.

Практичні рекомендації щодо інформування населення про перелік соціальних послуг, їхній зміст і порядок їх надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я місцевим органам самоврядування затверджено наказом Міністерства соціальної політики України від 31.07.2023р. № 263 «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей».

Аналіз системи інформування та комунікації з населенням громад у Полтавській області за результатами узагальнення показав, недостатній рівень такої діяльності у багатьох громадах. Зокрема, майже половина (49 %) громад області не розміщує на сайтах громад перелік соціальних послуг, що передбачено законодавством. Лише 20 громад (33 %) оприлюднюють звіт за результатами визначення потреб населення громади в соціальних послугах (див рис. 1.7.1, 1.7.2).

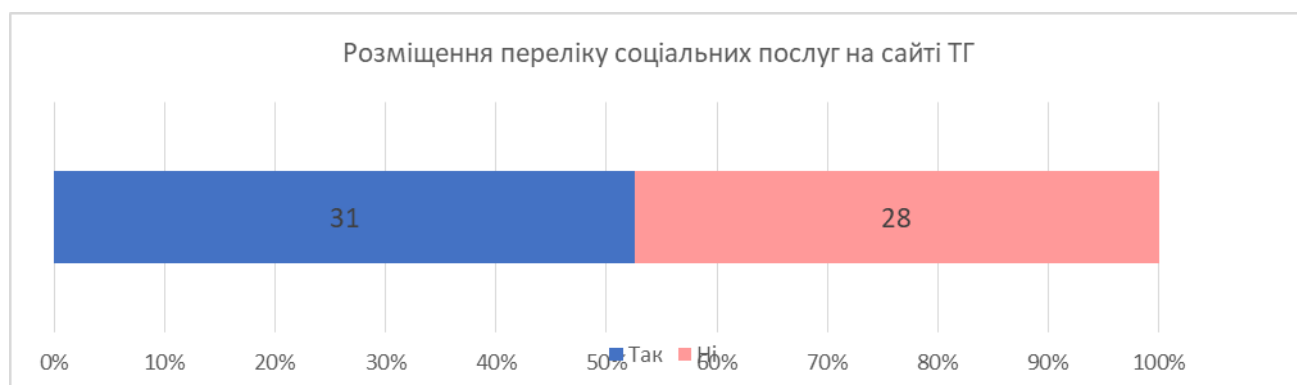

Рис. 1.7.1. Частка громад області, що розміщують перелік соціальних послуг на офіційних сайтах ТГ

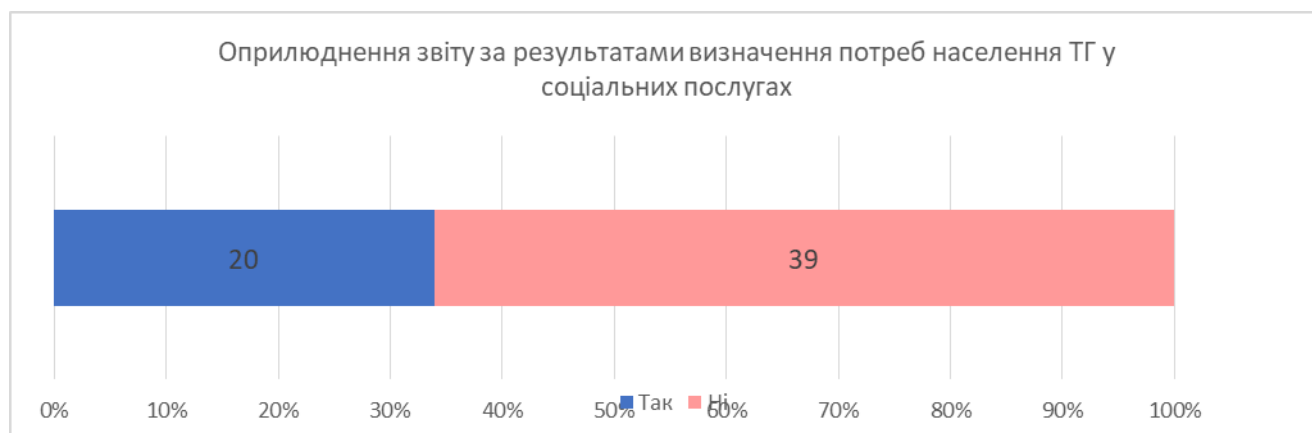

Рис. 1.7.2. Частка ТГ області, що оприлюднюють звіти за результатами визначення потреб у соціальних послугах на офіційних сайтах ТГ

Аналіз змісту наявної інформації на сайтах громад показав, що наявна інформація про Загальний обсяг видатків місцевого бюджету на соціальні послуги лише у 20 громад (3,5 %), Звіти щодо моніторингу та оцінки якості соціальних послуг у 17 ТГ (29,8 %), Перелік та назва державних стандартів

соціальних послуг у 21 ТГ (36,8 %), а Результати проведених громадських слухань з питань організації соціальних послуг оприлюднює лише дві громади (3,5 %) (див. рис. 1.7.3).

Рис. 1.7.3. Перелік наявної інформації (змісту) на сайтах ТГ

Разом з тим, аналіз показав, що у 27 (47,4 %) ТГ не доступна інформація для сприйняття особами з будь-яким порушенням здоров'я.

Вжиті заходи щодо інформування та комунікації з населенням у 60 громадах області подано у таблиці 1.7.1, зокрема затвердження головами громад переліку соціальних послуг, що надаються у громадах на відповідний календарний рік відповідно до вимог законодавства, розміщення переліку соціальних послуг на сайтах ТГ, та оприлюднення звітів за результатами визначених потреб населення громади у соціальних послугах.

Таблиця 1.7.1. Інформування та комунікації з населенням ТГ

№	Назва громад територіальних громад	Затвердження головою ТГ переліку соціальних послуг, що надаються у громаді на календарний рік відповідно до вимог законодавства	Розміщення переліку соціальних послуг на сайтах ТГ	Оприлюднення звіту за результатами визначення потреб населення громади в соціальних послугах
1	Білицька селищна	так	так	ні
2	Білоцерківська сільська	так	так	ні
3	Великобагачанська селищна	так	так	так
4	Великобудищанська сільська	так	так	ні
5	Великорублівська сільська ¹	так	ні	ні
6	Великосорочинська сільська	ні	ні	ні
7	Гадяцька міська	так	так	так

8	Глобинська міська	ні	ні	ні
9	Гоголівська селищна	так	ні	так
10	Горішньоплавнівська міська	так	так	так
11	Градизька селищна	ні	ні	ні
12	Гребінківська міська	ні	ні	ні
13	Диканська селищна	так	так	ні
14	Драбинівська сільська	ні	ні	ні
15	Заводська міська	-	-	-
16	Зіньківська міська	ні	ні	так
17	Кам'янопотоківська сільська	ні	ні	ні
18	Карлівська міська	ні	так	так
19	Кобеляцька міська	ні	ні	ні
20	Козельщинська селищна	ні	так	ні
21	Коломацька сільська	ні	ні	ні
22	Комишнянська селищна	так	так	так
23	Котелевська селищна	ні	так	так
24	Краснолуцька сільська	так	так	ні
25	Кременчуцька міська	ні	ні	ні
26	Ланнівська селищна	так	так	так
27	Лохвицька міська	так	так	так
28	Лубенська міська	ні	ні	так
29	Лютенська сільська	так	так	ні
30	Мартинівська сільська ⁵	ні	ні	ні
31	Мачухівська сільська ⁶	ні	ні	ні
32	Машівська селищна	так	так	так
33	Миргородська міська	ні	ні	ні
34	Михайлівська сільська	ні	ні	ні
35	Нехворощанська сільська	ні	ні	ні
36	Новогалещинська селищна	так	так	ні
37	Новооржицька селищна	ні	ні	ні
38	Новосанжарська	ні	так	так

	селищна			
39	Новоселівська сільська	так	так	ні
40	Оболонська сільська	ні	ні	ні
41	Омельницька сільська	так	так	так
42	Опішнянська селищна	так	так	ні
43	Оржицька селищна	так	так	ні
44	Петрівсько-Роменська сільська	так	так	ні
45	Пирятинська міська	ні	так	так
46	Піщанська сільська	так	ні	ні
47	Полтавська міська	так	так	ні
48	Пришибська сільська	ні	так	так
49	Решетилівська міська	так	ні	ні
50	Ромоданівська селищна ⁸	ні	ні	ні
51	Семенівська селищна	ні	ні	так
52	Сенчанська сільська	так	так	ні
53	Сергіївська сільська	так	так	так
54	Скороходівська селищна	ні	ні	ні
55	Терешківська сільська	ні	ні	ні
56	Хорольська міська	ні	ні	ні
57	Чорнухинська селищна	так	так	ні
58	Чутівська селищна	ні	ні	так
59	Шишацька селищна	ні	так	так
60	Щербанівська сільська	так	так	ні

Аналіз отриманої інформації щодо виконання повноважень Департаментом соціального захисту населення Полтавської обласної військової адміністрації стосовно інформування населення регіону про розвиток соціальних послуг показав, що на сайті департаменту розміщено перелік 37 соціальних послуг, їх зміст і порядок надання. Однак, перелік соціальних послуг, розміщений на сайті Департаменту, не прив'язаний ні до надавача тих чи інших послуг, ні до ТГ, де такі послуги надаються, а містить витяги з нормативних актів Мінсоцполітики. Разом з тим на сайті ОВА розміщено інтерактивну карту надавачів соціальних послуг і перелік 14 соціальних послуг, що надаються для ВПО. Для інших вразливих категорій населення області інформація про наявні соціальні послуги відсутня.

Проведений аналіз інформації про діяльність Головного управління Національної сервісної служби у Полтавській області показав, що під час воєнного стану ГУ НСССУ, у межах своїх повноважень, здійснювало позапланові перевірки (за окремими дорученнями) надання соціальних послуг та провадження соціальної роботи у громадах області з таких питань:

- визначення потреб громади у соціальних послугах, забезпечення потреб та дотримання вимог законодавства під час їх, у тому числі жертвам домашнього насильства, насильства за ознакою

статі, торгівлі людьми;

- здійснення заходів щодо виявлення сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг;
- здійснення соціального супроводу прийомних сімей, сімей патронатних вихователів, дитячих будинків сімейного типу;
- здійснення заходів соціальної профілактики складних життєвих обставин;
- контроль та інформаційно-роз'яснювальна робота щодо пошуку кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, їх первинного відбору, організації навчання для таких кандидатів;
- професійної компетентності/кваліфікації працівників, які надають соціальні послуги.

Заходи щодо перевірки виконання функції структурними підрозділами соціального захисту територіальних громад регіону в частині інформування та комунікації з населенням громад **не плануються і не проводяться. Також відсутній і контроль таких повноважень.**

Майже половина громад області не забезпечують повноваження щодо інформування та комунікації з населенням громад на належному рівні. Така діяльність потребує суттєвого перегляду та приведення у відповідність до законодавства і має знайти чільне місце у стратегічних та короткотермінових програмних документах щодо розвитку соціальних послуг та соціальної роботи у громадах області.

Офіційні сайти ОВА та Департаменту соціального захисту населення ОВА містять різну інформацію для населення про перелік соціальних послуг та надавачів. **Інформація, що розміщується на офіційних сайтах області, потребує актуалізації, валідації, верифікації та бути доступною для інформування населення регіону.**

Висновки:

1. Повноваження структурних підрозділів соціального захисту населення ТГ та Департаменту соціального захисту населення ОВА щодо інформування та комунікації не забезпечено на належному рівні.
2. Офіційні сайти ОВА та Департаменту соціального захисту потребують нового змістовного наповнення щодо інформації про наявні соціальні послуги та перспективи розвитку соціальної роботи /надання соціальних послуг для населення.
3. Головне управління Національної сервісної служби у Полтавській області при плануванні діяльності не передбачає питань контролю за діяльністю структурних підрозділів та надавачів соціальних послуг області в частині виконання законодавства про здійснення інформування та комунікації з населенням області.

1.8. Стан проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг у громадах

Проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг у громадах передбачено постановою КМУ від 01.06.2020 р. № 449 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг» та наказом Мінсоцполітики від 27.12.2013 р. № 904 «Про затвердження методичними рекомендаціями з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг».

Зазначеними постановами Уряду визначено суб'єкти моніторингу надання соціальних послуг, зокрема:

- Нацсоцслужба;
- Регіональний орган соціального захисту населення;
- Місцевий орган соціального захисту населення;
- Надавачі соціальних послуг незалежно від форми власності (крім надавачів соціальних послуг, що надають такі послуги на непрофесійній основі).

Разом з цим, визначено завдання моніторингу, зокрема:

- визначення кількості осіб в громаді, які потребують соціальних послуг;
- кількості надавачів соціальних послуг;
- забезпечення якісними послугами, що відповідають їх потребам;
- підготовка звітів про надання послуг;
- аналіз дотримання державних стандартів;
- планування роботи з розвитку системи надання соціальних послуг.

Законодавством також передбачено і терміни проведення Моніторингу надання соціальних послуг – один раз на рік. При цьому, надавачі соціальних послуг ведуть облік та аналіз показників діяльності і щорічно до 1 лютого подають місцевим органам соціального захисту населення дані обліку показників діяльності з надання соціальних послуг, а місцеві органи соціального захисту населення до 1 березня подають регіональним органам соціального захисту дані моніторингу, які до 1 квітня подають дані моніторингу Нацсоцслужбі.

Що стосується оцінки якості, варто зазначити, що метою оцінки якості соціальних послуг вищезазначені нормативними актами Уряду визначено **встановлення рівня відповідності наданих соціальних послуг затвердженим державним стандартам соціальних послуг**.

Законодавчо також визначені етапність (терміни) проведення оцінки якості:

Внутрішня оцінка якості соціальних послуг проводиться надавачем соціальних послуг один раз на рік не пізніше, ніж 31 липня.

Зовнішня оцінка якості соціальних послуг проводиться Засновником/Замовником послуг один раз на рік до 30 червня. При цьому зовнішню оцінку якості соціальних послуг варто проводити наступного року після проведення внутрішньої оцінки.

Також визначені послідовні дії при здійсненні ОЦІНКИ, зокрема:

- 1) Планування та проведення оцінки якості соціальних послуг;
- 2) Проведення аналізу результатів оцінки якості соціальних послуг;
- 3) Розміщення результатів проведеної оцінки якості соціальних послуг в офіційних друкованих виданнях, на офіційному веб-сайті, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних, на інформаційних стендах надавача соціальних послуг або в будь-який інший спосіб;
- 4) Розроблення заходів, спрямованих на підвищення якості надання соціальних послуг;

5) Моніторинг здійснення заходів, спрямованих на підвищення якості надання соціальних послуг.

Також законодавством передбачено, як використовувати результати Оцінки, зокрема для підготовки пропозицій щодо :

- Удосконалення діяльності надавача соціальних послуг;
- Підвищення рівня професійної компетенції персоналу надавача соціальних послуг;
- Шляхів вирішення проблем, що гальмують розвиток надання соціальних послуг;
- Виправлення недоліків надання соціальних послуг надавачем соціальних послуг;
- Підвищення якості соціальних послуг.

Для проведення оцінки якості соціальних послуг визначено показники якості цих послуг, зокрема: адресність та індивідуальний підхід; результативність; своєчасність; доступність та відкритість; зручність; повага до отримувача соціальної послуги; професійність.

У кожному державному стандарті соціальних послуг зазначено кількісні та якісні показники оцінки якості. Аналіз інформації про проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг в громадах Полтавської області показав, що 10 (28,1 %) структурних підрозділів з питань соціального захисту населення усупереч законодавству не проводять моніторинг надання соціальних послуг і менша половина структурних підрозділів соціального захисту 25 (43,9 %) подають щороку регіональним органам соціального захисту населення узагальнені дані моніторингу надання соціальних послуг (див. рис. 1.8.1, 1.8.2).

Рисунок 1.8.1. Процентне співвідношення ТГ області, що забезпечують проведення моніторингу надання соціальних послуг

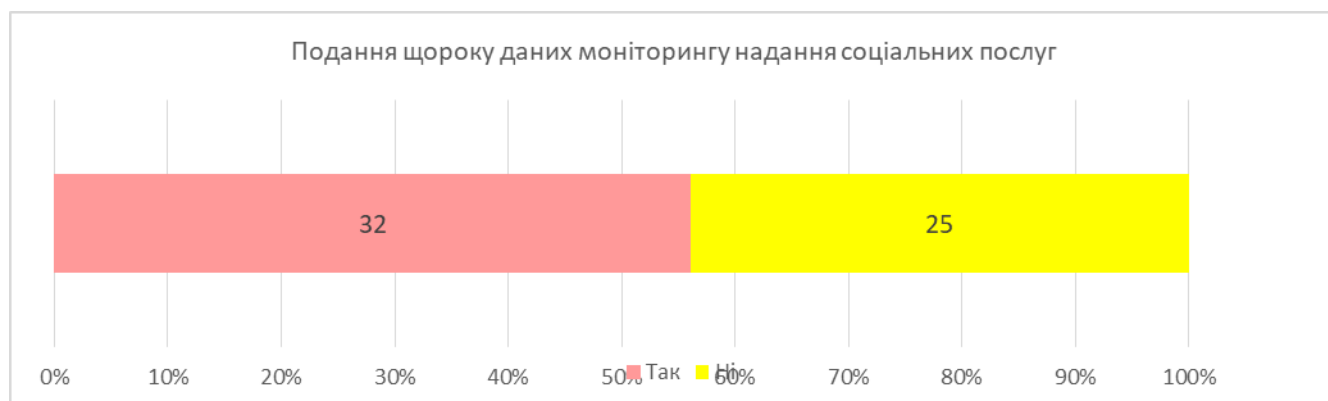

Рисунок 1.8.2. Процентне співвідношення ТГ області, що забезпечують подання даних про проведення моніторингу надання соціальних послуг

Лише половина структурних підрозділів соціального захисту населення місцевих громад області проводить зовнішню оцінку надання соціальних послуг, проте, що стосується внутрішньої оцінки якості соціальних послуг надавачами соціальних послуг, аналіз показав, що 87,7 % надавачів соціальних послуг забезпечують проведення такої оцінки, за виключенням 7 (12,3%) надавачів соціальних послуг регіону (див. рис. 1.8.3, 1.8.4). Не оприлюднюють результати внутрішньої оцінки якості соціальних послуг 28 (49,1 %) ТГ області (див. рис. 1.8.5).

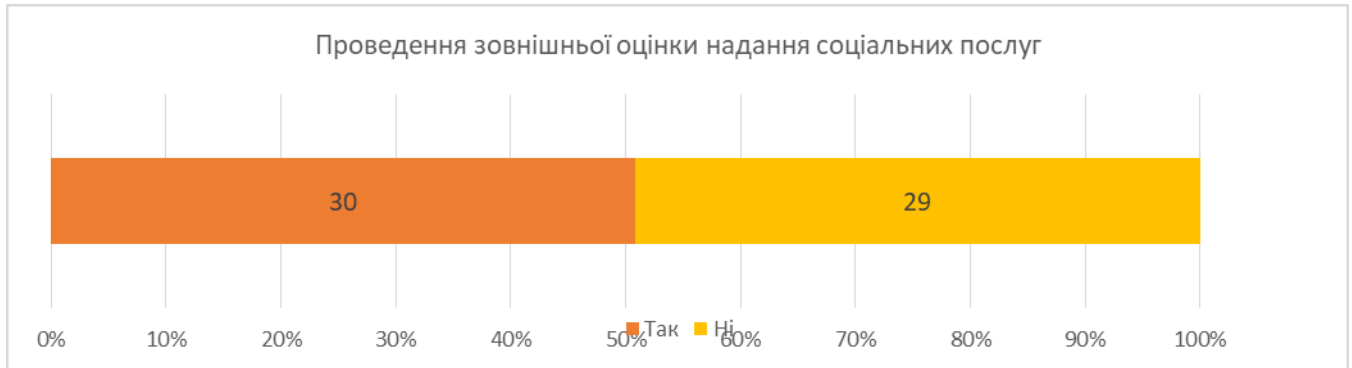

Рисунок 1.8.3. Частка громад області, що забезпечують проведення зовнішньої оцінки надання соціальних послуг

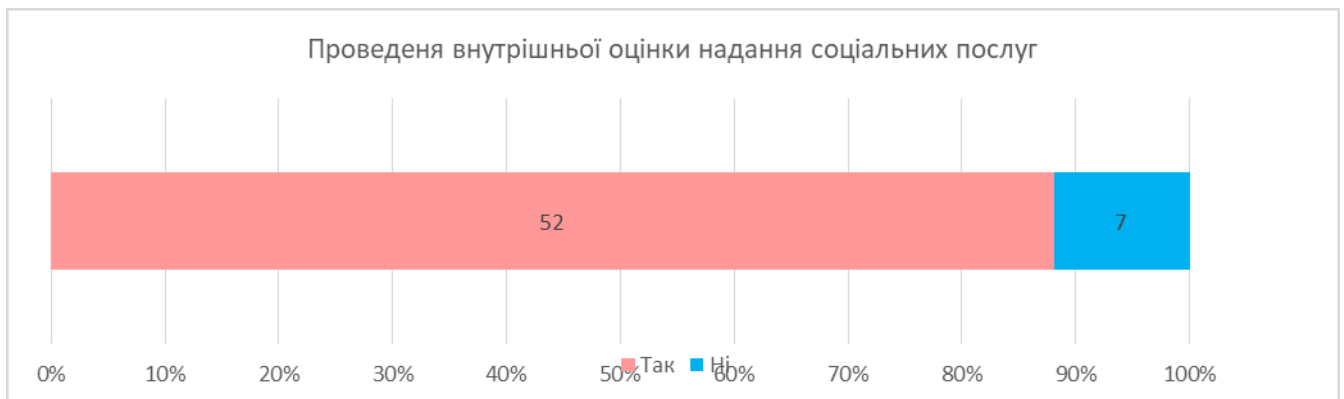

Рисунок 1.8.4. Частка громад області, що забезпечують проведення внутрішньої оцінки надання соціальних послуг

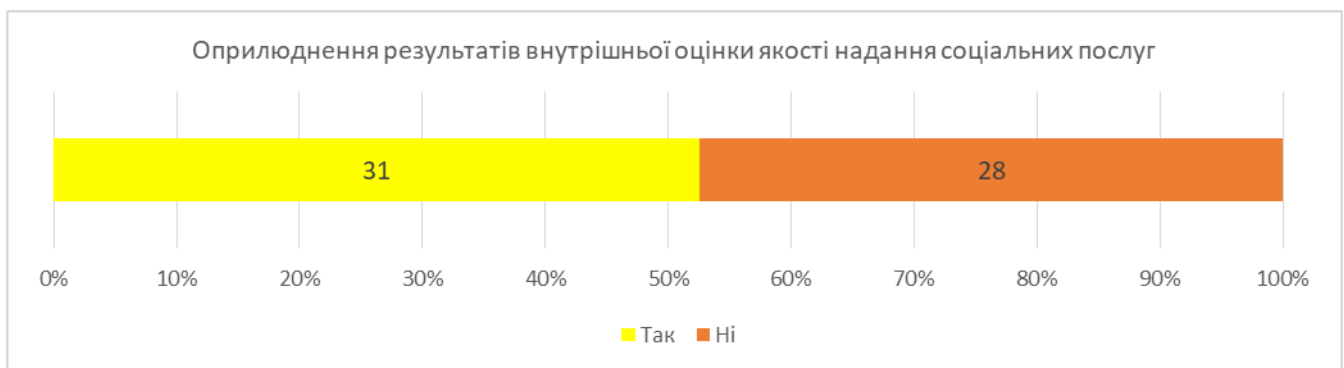

Рисунок 1.8.5. Співвідношення ТГ області стосовно оприлюднення результатів внутрішньої оцінки якості соціальних послуг

Узагальнена інформація щодо проведення моніторингу, зовнішньої оцінки якості соціальних послуг та проведення внутрішньої оцінки якості послуг надавачами у кожній громаді відображено у таблиці 1.8.1.

Таблиця 1.8.1. Проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг у ТГ

№	Назва ТГ	Проведення моніторингу надання соціальних послуг структурним підрозділ соціального захисту	Проведення структурним підрозділом соціального захисту населення зовнішню оцінку надання соціальних послуг	Проведення внутрішньої оцінка якості соціальних послуг надавачами соціальних послуг
1	Білицька селищна	так	ні	ні
2	Білоцерківська сільська	так	ні	так
3	Великобагачанська селищна	ні	ні	так
4	Великобудищанська сільська	так	так	так
5	Великорублівська сільська	так	ні	так
6	Великосорочинська сільська	так	ні	так
7	Гадяцька міська	так	так	так
8	Глобинська міська	так	ні	так
9	Гоголівська селищна	так	ні	так
10	Горішньоплавнівська міська	так	так	так
11	Градизька селищна	так	так	так
12	Гребінківська міська	так	так	так
13	Диканська селищна	так	так	так
14	Драбинівська сільська	ні	ні	ні
15	Заводська міська	-	-	-
16	Зіньківська міська	так	так	так
17	Кам'янопотоківська сільська	так	так	так
18	Карлівська міська	так	ні	так
19	Кобеляцька міська	так	ні	так
20	Козельщинська селищна	так	так	так
21	Коломацька сільська	ні	ні	так
22	Комишнянська селищна	так	ні	так
23	Котелевська селищна	так	так	так
24	Краснолуцька сільська	ні	ні	ні
25	Кременчуцька міська	ні	ні	так
26	Ланнівська селищна	ні	так	ні
27	Лохвицька міська	так	так	так

28	Лубенська міська	так	так	так
29	Лютенська сільська	ні	ні	ні
30	Мартинівська сільська	так	ні	ні
31	Мачухівська сільська	так	ні	так
32	Машівська селищна	так	так	так
33	Миргородська міська	так	так	так
34	Михайлівська сільська	так	так	так
35	Нехворощанська сільська	так	так	так
36	Новогалещинська селищна	так	ні	так
37	Новооржицька селищна	так	так	так
38	Новосанжарська селищна	так	так	так
39	Новоселівська сільська	так	ні	так
40	Оболонська сільська	ні	ні	ні
41	Омельницька сільська	ні	так	так
42	Опішнянська селищна	так	так	так
43	Оржицька селищна	так	ні	так
44	Петрівсько-Роменська сільська	так	ні	так
45	Пирятинська міська	так	ні	так
46	Піщанська сільська	так	так	так
47	Полтавська міська	так	так	так
48	Пришибська сільська	так	так	так
49	Решетилівська міська	так	ні	так
50	Ромоданівська селищна	так	ні	так
51	Семенівська селищна	так	ні	так
52	Сенчанська сільська	ні	ні	так
53	Сергіївська сільська	так	так	так
54	Скороходівська селищна	так	ні	так
55	Терешківська сільська	так	ні	так
56	Хорольська міська	так	так	так
57	Чорнухинська селищна	так	так	так
58	Чутівська селищна	так	так	так
59	Шишацька селищна	так	так	так
60	Щербанівська сільська	так	так	так

Таким чином, з огляду на інформацію вищезазначеної таблиці, у деяких ТГ області, зокрема: Драбинівська, Лютенська, Оболонська, Краснолуцька повноваження щодо проведення моніторингу, зовнішньої та внутрішньої оцінки не здійснюються структурними підрозділами соціального захисту і надавачами соціальних послуг. Крім того, структурні підрозділи соціального захисту населення

Сенчанської, Кременчуцької, Коломацької і Великобагачанської ТГ не забезпечують проведення моніторингу і зовнішньої оцінки, у зазначених громадах здійснюється лише внутрішня оцінка якості надавачами соціальних послуг.

Положенням про ГУ НСССУ передбачено повноваження щодо перевірок організації надання соціальних послуг та соціальної підтримки мешканцям територіальної громади, дотримання вимог законодавства під час надання державних соціальних допомог, організації надання соціальних послуг підопічним, дотримання вимог Закону України «Про органи і служби у справах дітей та спеціалізовані установи для дітей», здійснення соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю, які належать до вразливих груп населення чи перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг.

Аналіз отриманої для кабінетного аналізу інформації показав, що проведення перевірок правильності надання соціальної підтримки, соціальних послуг та дотримання прав дітей об'єктами державного контролю/моніторингу здійснюється відповідно до Плану, що готується на кожний рік.

Крім того, на підставі окремих доручень Нацсоцслужби та у ході розгляду звернень громадян протягом 2022 року було проведено 43 позапланові перевірки, а протягом I півріччя 2023 року – 38 перевірок дотримання законодавства у соціальній сфері. Проте, **питання виконання ОМС, структурними підрозділами соціального захисту населення повноважень щодо проведення моніторингу та оцінки якості соціальної роботи та соціальних послуг залишилися поза увагою планів та діяльності ГУ НСССУ.**

Відповідно до аналізу отриманої інформації (форма 6) Департаментом соціального захисту населення ОВА на регіональному рівні забезпечено проведення моніторингу надання соціальних послуг, оцінювання їх якості та оприлюднення відповідних результатів на сайті Департаменту. **Разом з тим на сайтах ОВА та Департаменту не оприлюднено відповідні результати.**

Структурним підрозділом соціального захисту населення більшості ТГ не забезпечується зовнішня оцінка надання соціальних послуг вразливим категоріям населення.

Розділ II. Рекомендації щодо впровадження інноваційних рішень для підвищення рівня та різноманітності послуг, що надаються у відповідь на кризу та відповідно до потреб ТГ, спрямованих на покращення соціальної роботи та розвиток системи надання соціальних послуг для області в цілому, з урахуванням потреб мешканців 60 ТГ області

Назва заходів	Термін виконання	Виконавці
2.1 Удосконалення місцевих політик		
<p>2.1.1. Внести зміни до стратегічних документів ТГ (визначити операційні цілі та завдання щодо забезпечення потреб мешканців громад у соціальних послугах)</p>	<p>2024 р.</p>	<p>Опішнянська, Глобинська, Чорнухинська, Новооржицька, Ромоданівська, Ланнівська, Кобеляцька, Великосорочинська, Скороходівська, Лохвицька, Оржицька, Сенчанська, Горішньоплавнівська, Лютенська, Кременчуцька, Коломацька</p>
<p>2.1.2. Розробити та затвердити місцеві програми забезпечення потреб населення у соціальних послугах</p>	<p>2024 р.</p>	<p>Білоцерківська, Великобудищанська, Великорублівська, Великосорочинська, Гадяцька, Гоголівська, Гребінківська, Драбинівська, Зіньківська, Кам'янопотоківська, Кобеляцька, Коммшнянська, Котелевська, Краснолуцька, Кременчуцька, Ланнівська, Мартинівська, Миргородська, Михайлівська, Новогалещинська, Омельницька, Опішнянська, Оржицька, Піщанська, Пришибська, Решетилівська, Ромоданівська, Семенівська, Терешківська, Чорнухинська</p>
<p>2.1.3. Запровадити в громадах систему планування та фінансування соціальних послуг на підставі визначення реальних потреб громад в соціальних послугах з урахуванням статі, віку, місця проживання вразливих категорій осіб/сімей, пріоритетних потреб цільових аудиторій</p>	<p>2024 р.</p>	<p>Органи місцевого самоврядування</p>
<p>2.1.4. Завершити збирання, узагальнення та аналіз даних для соціально-демографічного паспорту у територіальних громадах щодо кількості осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення. (Відповідно до вимог наказу Міністерства соціальної політики від 19.04.2023 р. № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-</p>	<p>2024 р.</p>	<p>Органи місцевого самоврядування</p>

територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах»)

2.1.5. Забезпечити оновлення даних щодо соціально-демографічної ситуації у територіальних громадах та кількості осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення.

Один раз на три роки у період з 1 січня до 15 червня Органи місцевого самоврядування

2.2 Удосконалення системи управління та адміністрування у сфері надання соціальних послуг на місцевому та регіональному рівнях

2.2.1. Привести у відповідність систему управління та адміністрування у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей та надання соціальних послуг ТГ Полтавської області до наказу Мінсоцполітики від 31.07.2023 р. № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

2024 р.

Департамент соціального захисту населення Полтавської ОВА, Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Полтавській області

2.2.2. Створити у структурах виконавчих органів відповідних рад ТГ Полтавської області структурний підрозділ з питань соціального захисту

2024 р.

Градизька, Краснолуцька, Гребінківська, Скороходівська, Новоселівська, Петрівсько-Роменська

2.2.3. Структурним підрозділам з питань соціального захисту забезпечити неухильне виконання функцій щодо організації надання соціальних послуг, зокрема:
- Планування соціальних

Постійно

Органи місцевого самоврядування

<p>послуг і видатків на їх надання - Розробки відповідних пропозицій до проектів місцевих програм соціального розвитку, проектів бюджетів ТГ; - Здійснення контролю, моніторингу, оцінки якості соціальних послуг</p>	2024 р.	Органи місцевого самоврядування
<p>2.2.4. Ввести в штати структурних підрозділів з питань соціального захисту населення виконавчого органу сільських, селищних, міських рад ТГ Полтавської області посади соціального менеджера</p>	2024 р.	Органи місцевого самоврядування
<p>2.2.5. Забезпечити в ТГ Полтавської області заповнення електронних баз даних отримувачів та надавачів соціальних послуг з метою налагодження постійного моніторингу за обсягом та якістю надання соціальних послуг населенню ТГ, об'єктивної щорічної оцінки потреби в послугах для формування бюджетних програм</p>	2024 р.	Органи місцевого самоврядування
<p>2.2.6. Забезпечити проведення визначення потреб населення ТГ Полтавської області в соціальних послугах відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України відповідно до наказу Мінсоцполітики від 19.04.2023 р. № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/ територіальної громади у соціальних послугах», із широким залученням представників вразливих груп населення, громадських об'єднань, благодійних організацій з метою формування соціального бюджету та розвитку</p>	Щорічно/ раз на 3 роки	Департамент соціального захисту населення Полтавської ОВА, Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Полтавській області Органи місцевого самоврядування

соціальної інфраструктури

2.2.7. Затвердити у ТГ Порядок визначення потреб громади у соціальних послугах

2024 р.

Чутівська, Решетилівська, Зіньківська, Білоцерківська, Лубенська, Глобинська, Новооржицька, Ромоданівська, Ланнівська, Полтавська, Михайлівська, Великобагачанська, Мартинівська, Кобеляцька, Великобудищанська, Новогалещинська, Щербанівська, Великосорочинська, Скороходівська, Хорольська, Котелевська, Сенчанська, Горішньоплавнівська, Білицька, Козельщинська, Лютенська, Кам'янопотоківська, Краснолуцька, Кременчуцька, Гребінківська, Великорублівська, Драбинівська, Диканська, Комишнянська, Оболонська, Гоголівська, Новосанжарська, Коломацька, Семенівська, Сергіївська

2.2.8. Затвердити Порядок міжвідомчої взаємодії суб'єктів надання соціальних послуг у ТГ Полтавської області

2024 р.

Білицька, Білоцерківська, Великобагачанська, Великобудищанська, Великорублівська, Великосорочинська, Глобинська, Гоголівська, Горішньоплавнівська, Градизька, Гребінківська, Диканська, Драбинівська, Зіньківська, Кам'янопотоківська, Кобеляцька, Козельщинська, Коломацька, Комишнянська, Котелевська, Краснолуцька, Кременчуцька, Ланнівська, Лохвицька, Лубенська, Лютенська, Мартинівська, Мачухівська, Миргородська, Михайлівська, Новогалещинська, Новооржицька, Новоселівська, Новосанжарська, Оболонська, Опішнянська, Пирятинська, Полтавська, Решетилівська, Ромоданівська, Семенівська, Сенчанська, Сергіївська, Скороходівська, Хорольська, Чутівська

2.2.9. Залучити до надання соціальних послуг мешканцям громад надавачів соціальних послуг недержавного сектору

2024 р.

Білицька, Білоцерківська, Великобагачанська, Великобудищанська, Великорублівська, Великосорочинська, Горішньоплавнівська, Глобинська, Гоголівська, Градизька, Гребінківська,

<p>шляхом впровадження механізмів соціального задоволення</p>		<p>Диканська, Драбинівська, Зіньківська, Кам'янопотоківська, Карлівська, Кобеляцька, Козельщинська, Коломацька, Комишнянська, Котелевська, Краснолуцька, Ланнівська, Лохвицька, Лютенська, Мартинівська, Мачухівська, Машівська, Миргородська, Михайлівська, Нехворощанська, Новогалещинська, Новосанжарська, Новоселівська, Оболонська, Омельницька, Опішнянська, Оржицька, Петрівсько-Роменська, Пирятинська, Піщанська, Полтавська, Пришибська, Решетилівська, Ромоданівська, Семенівська, Сенчанська, Сергіївська, Скороходівська, Терешківська, Хорольська, Чорнухинська, Чутівська, Шишацька, Щербанівська</p>
<p>2.2.10. Забезпечити контроль за здійсненням структурними підрозділами соціального захисту населення громад моніторингу та оцінки якості соціальної роботи та соціальних послуг та проведення зовнішньої оцінки, а також проведення надавачами соціальних послуг внутрішньої оцінки якості соціальних послуг</p>	<p>Щорічно</p>	<p>Головне управління Національної соціальної сервісної служби України у Полтавській області</p>
<p>2.2.11. Надати методичну допомогу структурним підрозділам соціального захисту населення громад щодо проведення моніторингу надання соціальних послуг та проведенню оцінки якості соціальних послуг</p>	<p>Постійно</p>	<p>Департамент соціального захисту населення ОВА</p>

2.3 Розвиток мережі надавачів соціальних послуг усіх форм власності

<p>2.3.1. Створити надавачів соціальних послуг - ЦНСП/ЦСС/ТЦСО у ТГ</p>	<p>2024 р.</p>	<p>Великорублівська, Драбинівська, Коломацька, Мартинівська, Мачухівська, Ланнівська, Ромоданівська, Новогалещинська</p>
<p>2.3.2. Активізувати роботу щодо використання механізмів аутсорсингу</p>	<p>2024–2025 рр.</p>	<p>Департамент соціального захисту населення Органи місцевого самоврядування</p>

соціальних послуг, зокрема: соціального замовлення, державно-приватного партнерства, конкурсу соціальних проектів тощо. Передбачати щорічно кошти на впровадження цих механізмів

2.3.3. Створити у громадах додатково ЦСС, або реорганізувати ТЦСО у ЦНСП

2024 р.

Піщанська, Оржицька, Михайлівська, Горішньоплавська, Гоголівська

2.3.4. Розвинути мережу центрів комплексної реабілітації дітей/осіб з інвалідністю у громадах

2024 р.

Органи місцевого самоврядування

2.3.5. Привести приміщення надавачів соціальних послуг у відповідність до ДБН щодо інклюзивності

2024–2025 рр.

Великобагачанська, Великобудищинська, Гадяцька, Глобинська, Горішньоплавська, Градизька, Гребінківська, Диканьська, Кобеляцька, Кременчуцька, Лубенська, Лютенська, Миргородська, Михайлівська, Новоселівська, Оболонська, Оржицька, Пирятинська, Піщанська, Сенчанська, Скороходівська, Терешківська, Хорольська, Чутівська, Миргородська, Новооржицька, Петрівсько-Роменська

2.3.6. Вжити заходів щодо забезпечення комунальних надавачів соціальних послуг спеціально облаштованим транспортом для перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

2024–2025 рр.

Органи місцевого самоврядування

2.4 Розвиток пріоритетних видів соціальних послуг для жителів регіону, в тому числі комплексних спеціалізованих соціальних послуг (з урахуванням результатів визначення потреб)

2.4.1. Удосконалити на регіональному та місцевому рівнях систему обліку та звітності щодо наданих соціальних послуг

2024 р.

Департамент соціального захисту населення ОВА
Органи місцевого самоврядування
Надавачі соціальних послуг ТГ

2.4.2. Вивчити потреби та вжити заходи щодо забезпечення незадоволеного попиту у громадах області на соціальні послуги, що не надаються в жодній з громад області, зокрема послуг :

- Денного догляду дітей з інвалідністю
- Підтриманого проживання осіб похилого віку,
- Транзитного проживання/учбова квартира
- Послуг супроводу під час інклюзивного навчання
- Короткотермінове проживання
- Персональний асистент
- Соціально психологічна реабілітація осіб із залежністю від наркотичних засобів
- Соціально психологічна реабілітація осіб із ігровою залежністю
- Тимчасовий відпочинок для осіб, що здійснюють догляд за особами з інвалідністю

2024–2025 рр.

Органи місцевого самоврядування
Надавачі соціальних послуг ТГ
Служби у справах дітей ТГ

2.4.3. За результатами визначення потреб населення у соціальних послугах запланувати впровадження соціальних послуг для:

- ❖ дітей з особливими освітніми потребами;
- ❖ дітей з тяжкими захворюваннями, розладами, травмами, станами (в тому числі до встановлення інвалідності);
- ❖ дітей, які потребують паліативної допомоги,

зокрема: послуг денного догляду дітей з інвалідністю,

**2024 р.
постійно**

Органи місцевого самоврядування
Надавачі соціальних послуг ТГ

<p>супроводу під час інклюзивного навчання, тимчасового відпочинку для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю</p>	2024 р.	Великорублівська, Градизька, Лютенська, Новоселівська, Ромоданівська, Сергіївська
<p>2.4.4. Створити відділення натуральної адресної допомоги і запровадити соціальну послугу «Натуральної допомоги» до вимог державного стандарту</p>	2024 р.	Великорублівська, Кам'янопотоківська, Краснолуцька, Ланнівська, Мартинівська, Миргородська, Оржицька, Михайлавська, Новогалещинська, Новооржицька, Новоселівська, Ромоданівська, Семенівська
<p>2.4.5. Запровадити базову соціальну послугу «Консультування» до вимог державного стандарту</p>	2024 р.	Великорублівська, Кам'янопотоківська, Краснолуцька, Ланнівська, Мартинівська, Миргородська, Оржицька, Михайлавська, Новогалещинська, Новооржицька, Новоселівська, Ромоданівська, Семенівська
<p>2.4.6. Запровадити базову соціальну послугу «Інформування»</p>	2024 р.	Великорублівська, Гадяцька, Гребінківська, Кам'янопотоківська, Кобеляцька, Котелевська, Мартинівська, Михайлавська, Новогалещинська, Новосанжарська, Новоселівська, Оболонська, Оржицька, Ромоданівська, Петрівсько-Роменська, Скороходівська, Хорольська, Чорнухинська, Чутівська
<p>2.4.7. Визначити як пріоритетний напрямок у громадах області розвиток та впровадження сімейно – орієнтованих соціальних послуг для сімей та дітей</p>	2024 р. Постійно	Органи місцевого самоврядування Надавачі соціальних послуг ТГ Служби у справах дітей ТГ
<p>2.4.8. Створити відділення соціальної роботи і запровадити соціальну послугу «Супровід сімей/осіб, що опинилися у СЖО» до вимог державного стандарту</p>	2024 р.	Гребінківська, Кам'янопотоківська, Новогалещинська, Новоселівська, Оржицька, Пришибська, Піщанська, Ромоданівська, Сергіївська
<p>2.4.9. Запровадити у громадах послугу соціального супроводу сімей у яких виховуються діти сироти і діти, позбавлені батьківського піклування відповідно до вимог державного стандарту</p>	2024 р.	Великобагачанська, Великобудищацька, Великорублівська, Великосорочинська, Гребінківська, Диканська, Кам'янопотоківська, Коломацька, Котелевська, Ланнівська, Мачухівська, Михайлівській, Нехворощанська, Новогалещинська, Новооржицька, Новоселівська, Оболонська, Опішнянська, Оржицька, Піщанська,

		Пришибська, Ромоданівська, Сенчанська, Сергіївська, Терешківська, Хорольська
2.4.10. Запровадити у громадах базову соціальну послугу «Представництво інтересів»	2024 р.	Білицька, Великобудищацька, Великорублівська, Великосорочинська, Градизька, Драбинівська, Кам'янопотоківська, Карлівська, Кобеляцька, Комишнянська, Краснолуцька, Ланнівська, Лютенська, Мартинівська, Мачухівська, Машівська, Михайлівська
2.4.11. Запровадити соціальну послугу «Транспортна послуга. Соціальне таксі»	2024 -2025рр.	Новогалещинська, Новосанжарська, Новоселівська, Оболонська, Опішнянська, Оржицька, Петрівсько-Роменська, Пришибська, Ромоданівська, Семенівській, Скороходівській, Терешківська, Хорольська, Чорнухинська
2.4.12. Запровадити соціальну послугу «Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату»	2024 – 2025рр.	Органи місцевого самоврядування Надавачі соціальних послуг ТГ
2.4.13. Запровадити соціальну послугу «Соціально-психологічна реабілітація»	2024 р.	Органи місцевого самоврядування Надавачі соціальних послуг ТГ
2.4.14. У громадах запровадити послуги для осіб з числа учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Україні: соціально психологічної реабілітації, консультування психолога, соціального супроводу при працевлаштуванню та на робочому місці, соціально трудової адаптації відповідно до визначених потреб	2025–2025 рр.	Органи місцевого самоврядування Надавачі соціальних послуг ТГ

2.5 Кадрове забезпечення системи надання соціальних послуг

2.5.1. Ввести посади фахівців із соціальної роботи, у тому числі і на віддалені робочі місця	2024 р.	Михайлівська, Сенчанська, Великорублівська, Драбинівська, Коломацька, Мартинівська, Мачухівська, Ланнівська, Омельницька, Гоголівська, Кобеляцька, Новосанжарська, Кременчуцька
2.5.2. Забезпечити введення додаткових посад психологів, соціальних працівників, соціальних робітників, медичного та іншого персоналу у кількості,		Органи місцевого самоврядування області

достатній для задоволення потреб населення територіальних громад у соціальних послугах (враховуючи нормативи, визначені державними стандартами соціальних послуг)

2.5.3. Ввести посади методистів та психологів у штат Полтавського обласного центру соціальних служб

2024 р.

Департамент соціального захисту населення Полтавської ОВА

2.6 Підвищення кваліфікації працівників, які надають соціальні послуги

2.6.1. Провести навчальні заходи для представників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності з метою вдосконалення знань і навичок для ефективного управління сферою соціального захисту населення, захисту прав дітей та надання соціальних послуг, використання можливостей, які надаються децентралізованою системою управління

Щорічно

Полтавський обласний центр соціальних служб

2.6.2. Забезпечити практику методичного супроводу місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, надавачів соціальних послуг усіх форм власності щодо організації в територіальних громадах системної соціальної роботи та організації надання доступних і ефективних соціальних послуг

Щорічно

Полтавський обласний центр соціальних служб

2.6.3. Активізувати роботу щодо проведення навчальних заходів для працівників структурних підрозділів з питань соціального захисту населення, служб у справах дітей

2024–2025 рр.

Полтавський обласний центр соціальних служб

<p>2.6.4. Розробити та затвердити регіональні програми навчання, підвищення компетентностей для тренерів</p>	<p>2024–2025 рр. Полтавський обласний центр соціальних служб</p>
<p>2.7 Посилення комунікації з жителями територіальних громад з метою підвищення їх обізнаності щодо соціальних послуг, їх змісту, порядку та умов їх надання</p>	
<p>2.7.1. Забезпечити затвердження переліку соціальних послуг, що надаються у громадах на календарний рік відповідно до вимог законодавства</p>	<p>Щорічно Великосорочинська, Кам'янопотоківська, Коломацька, Мартинівська, Михайлівська, Нехворощанська, Оболонська, Пришибська, Терешківська; Градизька, Козельщинська, Котелевська, Новосанжарська, Новооржицька, Ромоданівська Семенівська, Скороходівська, Чутівська, Шишацька, Глобинська Гребінківська, Драбинівська, Зіньківська, Карлівська, Кобеляцька, Кременчуцька, Лубенська, Миргородська, Пирятинська міська, Хорольська</p>
<p>2.7.2. Забезпечити розміщення переліку соціальних послуг на сайтах ТГ з метою інформування мешканців про соціальні послуги, що надаються у громадах</p>	<p>Щорічно Великорублівська, Великосорочинська, Драбинівська, Кам'янопотоківська, Коломацька, Мартинівська, Мачухівська, Михайлівська, Нехворощанська, Оболонська, Піщанська, Терешківська, Новоселівська, Сенчанська, Терешківська, Щербанівська; Гоголівська, Градизька, Новооржицька, Ромоданівська, Семенівська, Скороходівська, Чутівська, Чорнухинська, Глобинська, Гребінківська, Зіньківська, Кобеляцька, Кременчуцька, Лубенська, Миргородська, Решетилівська, Хорольська</p>
<p>2.7.3. Забезпечити оприлюднення на сайтах сільських, селищних, міських рад звіту структурного підрозділу соціального захисту населення за результатами визначення потреб населення громад у соціальних послугах</p>	<p>Щорічно Білоцерківська, Великобудищанська, Великорублівська, Великосорочинська, Драбинівська, Кам'янопотоківська, Коломацька, Краснолуцька, Лютенська, Мартинівська, Мачухівська, Михайлівська, Нехворощанська, Петрівсько-Роменська, Ромоданівська, Щербанівська, Білицька, Градизька, Диканська, Козельщинська, Новогалещинська, Новооржицька, Опішнянська, Оржицька, Скороходівська, Чорнухинська</p>
<p>2.7.4. Привести у відповідність до законодавства діяльність громад Полтавської області в частині інформування населення за напрямком розвитку соціальних послуг та соціальної роботи</p>	<p>2024 р. Органи місцевого самоврядування</p>
<p>2.7.5. Оновити офіційні сайти ОВА та Департаменту соціального захисту в частині змістовного наповнення</p>	<p>2024 р. Постійно Департамент соціального захисту населення Полтавської ОВА</p>

інформацією про наявні соціальні послуги та перспективи їх розвитку, проведення соціальної роботи /надання соціальних послуг для населення			
2.7.6. Забезпечити проведення щорічного моніторингу надання соціальних відповідно до законодавства	2024 р.	Структурним підрозділам соціального захисту населення виконавчих комітетів сільських, селищних, міських рад	
2.7.7. Забезпечення проведення структурними підрозділами соціального захисту населення зовнішньої оцінки надання соціальних послуг	2024 р.	Структурним підрозділам соціального захисту населення виконавчих комітетів сільських, селищних, міських рад	
2.7.8. Забезпечити проведення внутрішньої оцінки якості соціальних послуг	2024 р.	Надавачі соціальних послуг ТГ	
2.7.9. Забезпечити виконання повноважень щодо здійснення моніторингу надання соціальних послуг та проведення зовнішньої оцінки якості надання соціальних послуг		Структурним підрозділам соціального захисту населення виконавчих комітетів сільських, селищних, міських рад	
2.8 Цифровізація процесу визначення потреб населення у соціальних послугах та надання соціальних послуг, зокрема, шляхом запровадження та використання Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг на місцевому, регіональному та національному рівнях			
2.8.1. Завершити автоматизацію процесів обробки і передавання документів заявників з питань соціального захисту населення від віддалених старостинських округів до ЦНАП	2024–2025 рр.	ТГ області	
2.8.2. Здійснити перевірку даних щодо внесених надавачів до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг	2024 р.	Департамент соціального захисту населення ОВА Структурні підрозділи соціального захисту населення виконавчих комітетів міських, сільських, селищних рад	
2.8.3. Здійснити заходи з передачі повноважень щодо ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг	2024 р.	Структурні підрозділи соціального захисту населення виконавчих комітетів міських, сільських, селищних рад	

до відповідних структурних підрозділів соціального захисту населення виконавчих міських, сільських, селищних рад

2.9 Матеріально-технічне забезпечення комунальних надавачів соціальних послуг

2.9.1. Вжити заходів щодо приведення приміщень комунальних надавачів соціальних послуг у відповідність до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення»

2024–2025 рр.

Великобагачанська, Великобудищинська, Гадяцька, Глобинська, Горішньоплавська, Градизька, Гребінківська, Диканьська, Кобеляцька, Кременчуцька, Лубенська, Лютенська, Миргородська, Михайлівська, Новоселівська, Оболонська, Оржицька, Пирятинська, Піщанська, Сенчанська, Скороходівська, Терешківська, Хорольська, Чутівська, Миргородська, Новооржицька та Петрівсько-Роменська

2.9.2. Вжити заходів щодо забезпечення комунальних надавачів соціальних послуг спеціально облаштованим транспортом для перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

2024–2025 рр.

Білицька, Великобудищинська, Великорублівська, Великосорочинська, Гоголівська, Градизька, Диканьська, Драбинівська, Заводська, Камянопотоківська, Карлівська, Козельщинська, Коломацька, Комишнянська, Краснолуцька, Ланнівська, Лютенська, Мартинівська, Мачухівська, Нехворощанська, Новогалещинська, Новооржицька, Новосанжарська, Новоселівська, Оболонська, Омельницька, Опішнянська, Петрівсько-Роменська, Решетилівська, Ромоданівська, Семенівська, Сенчанська, Сергіївська, Скороходівська, Терешківська, Щербанівська